

Pasirengimas pirmosios pakopos aukštojo mokslo studijoms

Mokslo sistemos suinteresuotųjų šalių apklausos rezultatai

2017

Įvadas

Nepakankamas būsimų studentų pasirengimas bakalauro, magistrantūros ar doktorantūros studijoms, kaip vienas iš studijų kokybę lemiančių veiksnių, dažnai aptariama tema tiek viešojoje erdvėje, tiek tarp aukštojo mokslo politikos sprendimų priėmėjų ir ekspertų.

Siekiant išsamiai apibūdinti esamą situaciją, aktualu nagrinėti, kaip savo pasirengimą studijoms vertina patys baigiamųjų klasių moksleiviai, bakalauro, magistrantūros, doktorantūros studijų studentai, ką apie tai mano mokytojai bei dėstytojai. Kiek jų vertinimai ir kokiais aspektais skiriasi, kokios to priežastys? Kokios kliūtys galėtų būti įvardinamos kaip pagrindinės, trukdančios užtikrinti pakankamą pasirengimą bakalauro, magistrantūros ar doktorantūros studijoms? Ką reikėtų keisti pirmiausiai, t.y., kokie veiksmai yra prioritetiniai siekiant kelti studentų pasirengimo studijoms lygį? Šiuos ir kitus kylančius klausimus, susijusius su būsimų studentų pasirengimu bakalauro, magistrantūros, doktorantūros studijoms, padės atsakyti suinteresuotųjų šalių apklausa, atliktos pagal MOSTA parengtą metodiką.

Šioje ataskaitoje nagrinėjama pasirengimo pirmos pakopos aukštojo mokslo studijoms problematika.

Pasirengimo studijoms tyrimo metodika sukurta vykdant projektą „Mokslo ir studijų pažangos stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas“ (Nr. 09.3.2-ESFA-V-710-02-0001).

Tyrimo klausimynai ir duomenys: <http://mosta.lt/lt/tyrimai/ataskaitos/471-pasirengimas-aukstojo-mokslo-studijoms-apklausu-duomenys>

Tyrimo tikslas ir klausimai

Tyrimo objektas

Mokslo sistemos suinteresuotųjų šalių (moksleivių, mokytojų, pirmosios studijų pakopos studentų ir dėstytojų) nuomonė apie studentų pasirengimą studijuoti aukštojoje mokykloje.

Tyrimo tikslas

Atskleisti suinteresuotųjų šalių požiūrį į moksleivių ir bakalaurantų pasirengimą studijoms aukštojoje mokykloje bei identifikuoti veiksnius, turinčius įtakos pasirengimo kokybei.

Tyrimo klausimai

1. Kaip vertinamas pasirengimas pirmosios studijų pakopos aukštojo mokslo studijoms?
2. Kaip vyksta pasirengimas aukštojo mokslo studijoms?
3. Kaip, remiantis suinteresuotųjų šalių požiūriu, pagerinti pasirengimą aukštojo mokslo studijoms?

Turinys

TYRIMO APIBŪDINIMAS

REZULTATAI

1. PASIRENGIMAS PIRMOSIOS PAKOPOS AUKŠTOJO MOKSLO STUDIJOMS

- 1.1. Kas, suinteresuotųjų šalių nuomone, svarbiausia rengiantis aukštojo mokslo studijoms?
- 1.2. Kaip vertinamas pasirengimas aukštojo mokslo studijoms atsižvelgiant į motyvacinį, akademinį, materialinį ir socialinį komponentus?
- 1.3. Kiek stojančiųjų pasirengę studijuoti aukštojoje mokykloje?
- 1.4. Kaip vertinami bendrojo ugdymo sistemoje įgyti gebėjimai ir bendrosios kompetencijos?
- 1.5. Kaip vertinamas akademinis ir motyvacinis pasirengimas studijuoti?

2. PASTANGOS RENGIANČIAMS STUDIJUOTI AUKŠTOJOJE MOKYKLOJE

- 2.1. Kiek paplitęs papildomas mokymasis siekiant geriau pasirengti baigiamiesiems egzaminams?
- 2.2. Kiek moksleiviai turi informacijos apie studijų procesą ir studijų programas?
- 2.3. Kiek pastangų įdedama rengiantis aukštojo mokslo studijoms?
- 2.4. Ką studijuojantieji norėtų keisti, kad būtų geriau pasirengę studijoms?

3. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ REKOMENDACIJOS PASIRENGIMUI GERINTI

- 3.1. Kokių reikia sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms?
- 3.2. Ko labiausiai trūksta stojantiesiems, kad jie būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms?

4. PASIRENGIMAS TĘSTI STUDIJAS AUKŠTESNĖJE PAKOPOJE

APIBENDRINIMAS

TYRIMO APIBŪDINIMAS

Tikslinės grupės

Siekiant atskleisti suinteresuotųjų šalių požiūrį į pretendentų pasirengimą pirmosios pakopos aukštojo mokslo studijoms, buvo pasirinktos 4 tikslinės grupės:

- vidurinių mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų 12-ą klasių bei gimnazijų 4-ą klasių **mokiniai**;
- Lietuvos valstybinių ir nevalstybinių aukštųjų mokyklų **bakalauro ir vientisųjų studijų studentai**;
- mokyklų, profesinio mokymo įstaigų ir gimnazijų **mokytojai**, paskutinius trejus metus dirbę su baigiamųjų klasių mokiniais;
- Lietuvos valstybinių ir nevalstybinių aukštųjų mokyklų (kolegijų ir universitetų) visų studijų sričių **dėstytojai** (profesorai, docentai, lektoriai, asistentai), dėstantys pirmosios studijų pakopos studentams.

Atrankos sudarymas ir apklausų atlikimas

Tikslinė grupė	Populiacija*	Atrankos metodas	Apklausta respondentų	Apklauso forma	Apklauso atlikimo laikas
Moksleiviai	33 190	Kvotinė atranka pagal mokymo įstaigos tipą (vidurinė, gimnazija, profesinė), apskritį, kurioje yra mokymo įstaiga, mokymo įstaigos vietą (miestas, kaimas) bei mokyklos mokomąją kalbą	1068	Tiesioginė („popierius – pieštukas“) apklausa	2017 m. balandžio 26 d.–2017 m. gegužės 19 d.
Mokytojai	15 272	Kvotinė atranka pagal mokymo įstaigos tipą (vidurinė, gimnazija, profesinė), apskritį, kurioje yra mokymo įstaiga, mokymo įstaigos vietą (miestas, kaimas), mokyklos mokomąją kalbą bei mokytojo mokamąjį dalyką	1051	Tiesioginė („popierius – pieštukas“) apklausa	2017 m. balandžio 26 d.–2017 m. birželio 2 d.; 2017 m. rugpjūčio 21 d.–rugsėjo 7 d.
Studentai	125 362	Kvotinė atranka pagal aukštosios mokyklos tipą (universitetas ar kolegija), aukštosios mokyklos teisinį statusą, studijų sritį, kursą ir apskritį	4567	Apklausa internetu** buvo derinama su tiesiogine apklausa savipildos būdu	2017 m. sausio 13 d.–2017 m. gegužės 24 d.
Dėstytojai	10 166	Kvotinė atranka pagal aukštosios mokyklos tipą (universitetas ar kolegija), valstybinį ar nevalstybinį sektorių, studijų sritį ir apskritį	1154	Apklausa internetu**	2017 m. sausio 18 d.–2017 m. vasario 17 d.

Imties dydis apskaičiuotas atsižvelgiant į populiacijos dydį ir patikimai statistinei analizei užtikrinti reikalingą respondentų skaičių pogrupiuose (pagal mokymo įstaigos tipą, apskritis ir kt. atrankai sudaryti naudotas charakteristikas).

Apklauso forma buvo pasirinkta atsižvelgiant į kiekvienos iš tikslinių grupių pasiekiamumą.

* Remiantis ŠVIS 2016–2017 m. duomenimis.

** CAWI (angl. *Computer Aided Web Interviewing*) – apklausa, vykdoma internetu.

1. PASIRENGIMAS PIRMOSIOS PAKOPOS AUKŠTOJO MOKSLO STUDIJOMS

- 1.1. Kas, suinteresuotųjų šalių nuomone, svarbiausia rengiantis aukštojo mokslo studijoms?
- 1.2. Kaip vertinamas pasirengimas aukštojo mokslo studijoms atsižvelgiant į motyvacinį, akademinį, materialinį ir socialinį komponentus?
- 1.3. Kiek stojančiųjų pasirengę studijuoti aukštojoje mokykloje?
- 1.4. Kaip vertinami bendrojo ugdymo sistemoje įgyti gebėjimai ir bendrosios kompetencijos?
- 1.5. Kaip vertinamas akademinis ir motyvacinis pasirengimas studijuoti?

1.1. Kas, suinteresuotųjų šalių nuomone, svarbiausia rengiantis aukštojo mokslo studijoms?

Pasirengimo aukštojo mokslo studijoms komponentai

Siekiant išsiaiškinti, kas yra svarbu rengiantis studijuoti aukštojoje mokykloje, vertinti šie komponentai:

1. **Akademinis pasirengimas** (sukauptos žinios, įgyti gebėjimai, susiformavęs įprotis stropiai mokytis, geras pasirengimas egzaminams)
2. **Materialinis ir socialinis pasirengimas** (turima materialinė parama studijų laikotarpiu, lėšos studijų ir pragyvenimo išlaidoms padengti, artimųjų pritarimas pasirinktai studijų programai)
3. **Motyvacinis pasirengimas** (susiformavęs stiprus noras studijuoti, apsisprendimas, kur stoti, domėjimasis norima studijų programa)

Pasirengimo aukštojo mokslo studijoms komponentų svarba

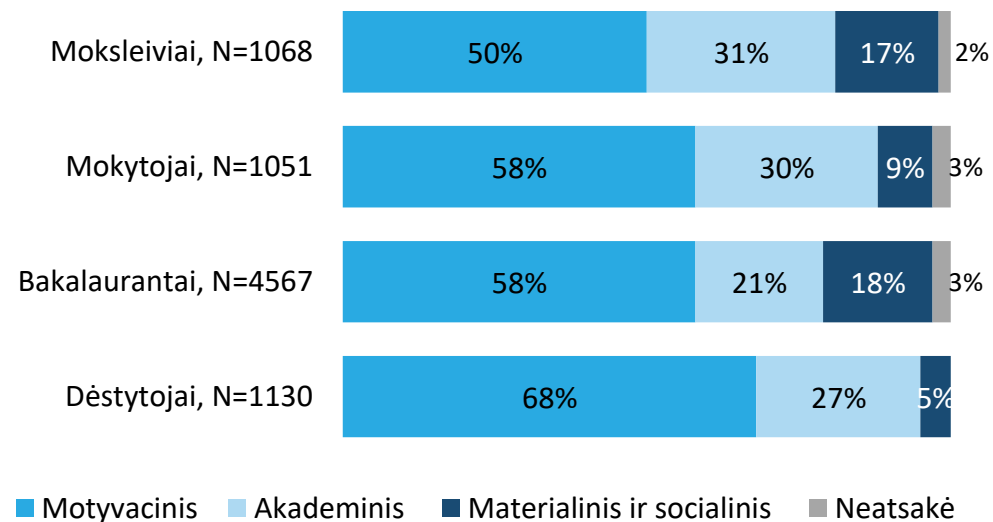
Visos apklaustos suinteresuotosios šalys motyvacinį pasirengimo komponentą dažniausiai įvardija kaip svarbiausią (taip mano ne mažiau kaip pusė apklausos dalyvių kiekvienoje iš tikslinių grupių).

Labiausiai motyvacinio pasirengimo svarbą akcentuoja dėstytojai (68 proc. jų mano, kad šis komponentas svarbiausias), mažiausiai – moksleiviai (50 proc. apklaustų moksleivių šis komponentas svarbiausias).

Akademinis pasirengimas yra antroje vietoje pagal svarbą, ir šį komponentą dažniau svarbiausiu laiko apklausti moksleiviai bei mokytojai, o ne dėstytojai ar bakalaurantai.

Materialinį ir socialinį pasirengimą kaip svarbiausią dažniau įvardija bakalaurantai ir moksleiviai (atitinkamai 18 proc. ir 17 proc.), mokytojai ar dėstytojai šiam komponentui suteikia žymiai mažesnę reikšmę (atitinkamai 9 proc. ir 5 proc.).

Kuris pasirengimo aukštojo mokslo studijoms komponentas svarbiausias?

Kas, Jūsų nuomone, yra svarbiausia norint pasirengti aukštojo mokslo studijoms? Kas, Jūsų nuomone, yra svarbiausia norint, kad stojantysis būtų pasirengęs bakalauro ir (ar) vientisosioms studijoms?

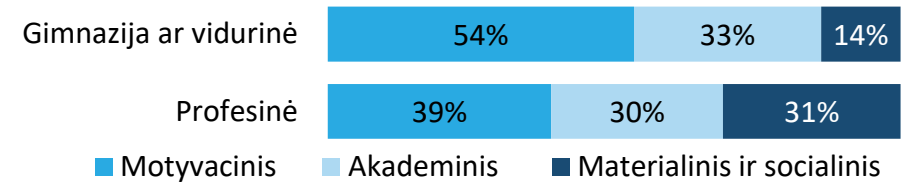
Pasirengimo aukštojo mokslo studijoms komponentų svarba

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristiką

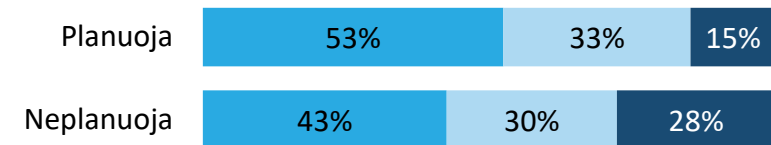
Moksleiviai: motyvacinis pasirengimas svarbiausias 50 proc., akademinis – 31 proc., o materialinis ir socialinis – 17 proc. moksleivių.

- **Motyvacinis pasirengimas** aukštajam mokslui yra svarbesnis gimnazijų ir vidurinių mokyklų moksleiviams (54 proc.) nei profesinių mokyklų (39 proc.). Taip pat - planuojantiems stoti į aukštąsias mokyklas (53 proc.). Motyvacinio pasirengimo svarbą labiau akcentuoja moksleiviai, planuojantys studijuoti menas (66 proc.) ar socialinius mokslus (63 proc.). Planuojantieji studijuoti biomedicinos mokslus motyvacinį pasirengimą prioretizuoja rečiau (41 proc.).
- **Akademini pasirengimas** kaip svarbiausias pasirengimo aukštajam mokslui komponentas dažniau įvardijamas planuojančiųjų biomedicinos studijas (42 proc.). Planuojantiems studijuoti menas ar socialinius mokslus šis komponentas mažiau svarbus (atitinkamai 21 proc. ir 25 proc.). Akademini pasirengimo svarbos suvokimas reikšmingai nesiskiria pagal mokyklos tipą ir planus studijuoti aukštojoje mokykloje.
- **Materialinis ir socialinis pasirengimas** svarbesnis profesinių mokyklų moksleiviams (31 proc.) nei gimnazijų ar vidurinių mokyklų moksleiviams (14 proc.). Materialinio ir socialinio pasirengimo komponento svarbą dažniau akcentuoja neplanuojantieji stoti į aukštąją mokyklą. Analizuojant pagal numatomą studijų sritį, rečiau šį komponentą prioretizuoja planuojantieji studijuoti technologijos mokslus (11 proc.), dažniau – besirenkantieji biomedicinos (17 proc.) ir humanitarinius mokslus (16 proc.).

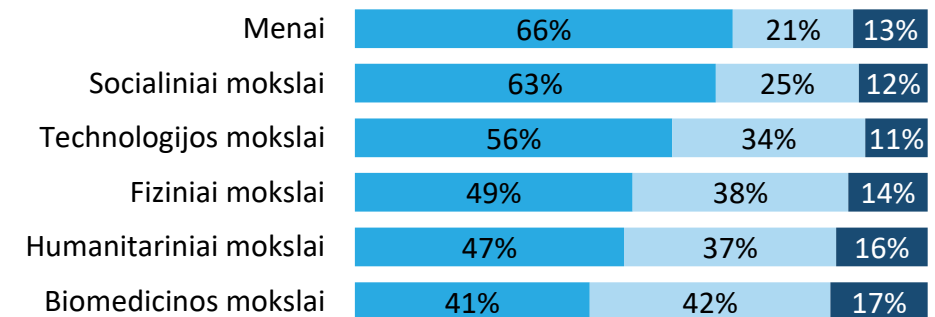
Mokyklos tipas:

Planai stoti į aukštąją mokyklą:

Planuojama studijų sritis:

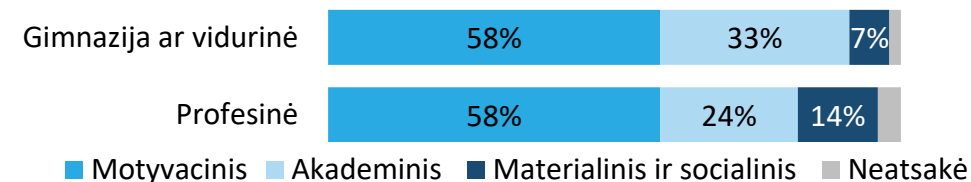
Pasirengimo aukštojo mokslo studijoms komponentų svarba

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

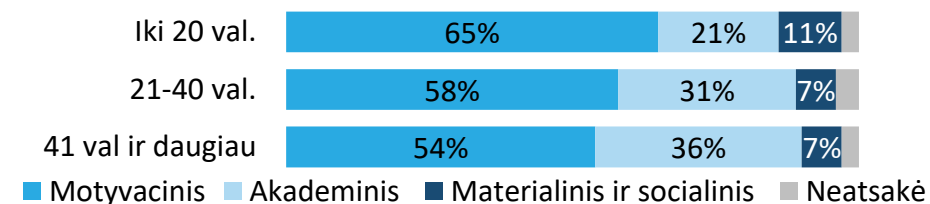
Mokytėjai: motyvacinis pasirengimas svarbiausias 58 proc., akademinis – 30 proc., o materialinis ir socialinis – 9 proc. mokytojų.

- **Motyvacinio pasirengimo** svarba panašiai suvokiama tiek vidurinėse mokyklose ir gimnazijose, tiek profesinėse mokyklose (58 proc.). Šio komponento svarbos suvokimas skiriasi priklausomai nuo mokytojų darbo krūvio: kuo mažesnis darbo krūvis, tuo labiau akcentuojamas motyvacinis pasirengimas. Vyresnio amžiaus mokytojai linkę labiau sureikšminti motyvacinį pasirengimą nei jaunesni.
- **Akademinio pasirengimo** svarbą dažniau pirmoje vietoje nurodo gimnazijų ar vidurinių mokyklų mokytojai (33 proc.) nei profesinių mokyklų mokytojai (24 proc.). Taip pat šį komponentą kaip svarbiausią dažniau įvardija mokytojai, kurių amžius yra iki 56 metų (34 proc.), nei vyresni nei 56 metų (24 proc.). Dirbantieji iki 20 valandų per savaitę akademinį pasirengimą laiko mažiau svarbiu (21 proc.) nei dirbantieji daugiau nei 40 valandų (36 proc.).
- **Materialinio ir socialinio pasirengimo** svarbos suvokimas skiriasi priklausomai nuo mokyklos tipo: profesinių mokyklų mokytojai (14 proc.) materialinį ir socialinį pasirengimą laiko svarbesniu nei gimnazijų ar vidurinių mokyklų mokytojai (7 proc.). Iki 20 valandų dirbantys mokytojai materialinį pasirengimą dažniau įvardija kaip svarbiausią (11 proc.) nei daugiau negu 20 valandų dirbantys mokytojai (7 proc.). Šio komponento svarbą dažniau akcentuoja mokytojai, kuriems 35 metai ir mažiau (14 proc.), nei vyresni jų kolegos.

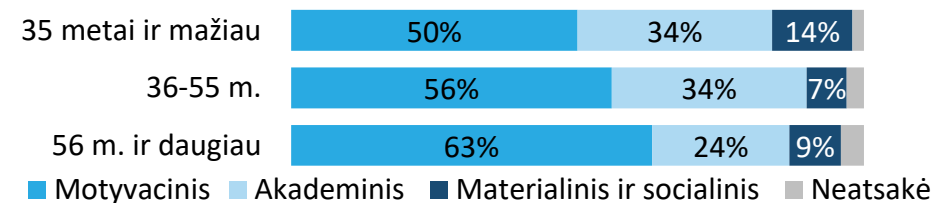
Mokyklos tipas:

Darbo krūvis:

Amžius:

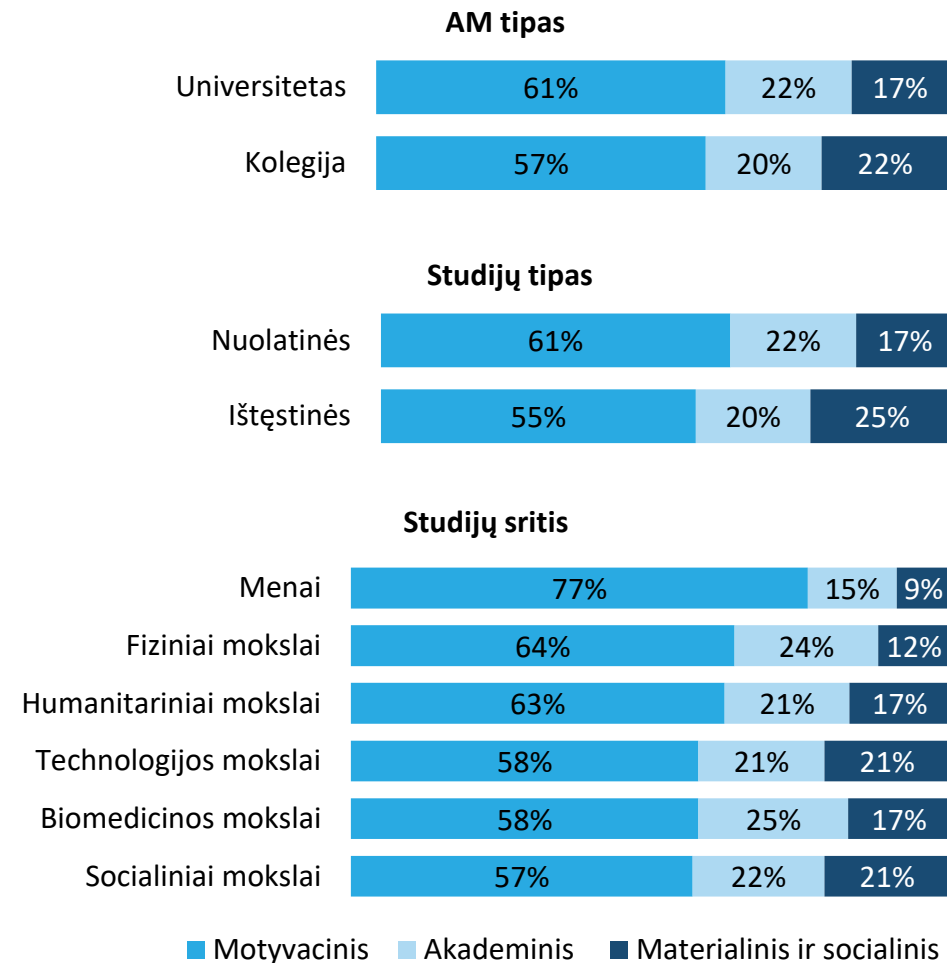

Pasirengimo aukštojo mokslo studijoms komponentų svarba

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Bakalaurantai: motyvacinis pasirengimas svarbiausias 58 proc., akademinis – 21 proc., o materialinis ir socialinis – 18 proc. apklaustų bakalaurantų.

- **Motyvacinio pasirengimo** svarbą labiausiai akcentuoja menų srities studentai (77 proc.), mažiausiai – socialinių (57 proc.), biomedicinos ir technologijų mokslų studentai (58 proc.). Taip pat šį komponentą kaip svarbiausią dažniau įvardija nuolatinųjų studijų studentai (61 proc.). Kolegijų ir universitetų studentai šio komponento svarbą vertina panašiai.
- **Akademinio pasirengimo** svarbą dažniau prioretizuoja bakalaurantai, studijuojantys biomedicinos srityje (25 proc.); tarp menų studentų taip manančių yra tik 15 proc. Pagal studijų tipą ir pagal aukštosios mokyklos tipą akademinio pasirengimo svarbos suvokimas reikšmingai nesiskiria.
- **Materialinį ir socialinį pasirengimą** kaip svarbiausią dažniau įvardija kolegijų studentai (22 proc.) nei universitetų studentai (17 proc.). Studijuojantieji ištęstinėse studijose dažniau nei nuolatinųjų studijų studentai materialinį ir socialinį pasirengimą laiko svarbiausiu. Taip pat šis komponentas atrodo svarbesnis besimokantiems socialinių ar technologijos mokslų srityse (21 proc.). Tarp studijuojančiųjų menus šis komponentas svarbiausias 9 proc. apklaustųjų.

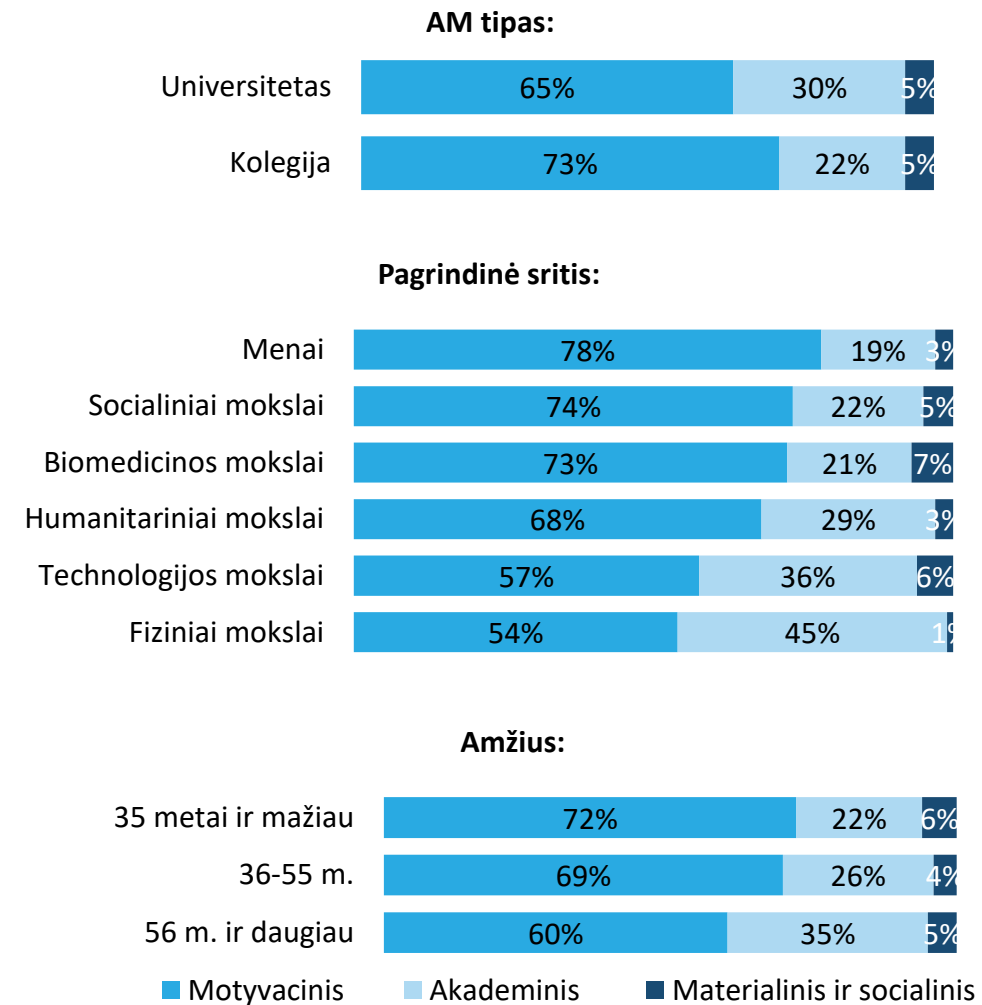

Pasirengimo aukštojo mokslo studijoms komponentų svarba

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Dėstytojai: motyvacinis pasirengimas svarbiausias 68 proc., akademinis – 27 proc., materialinis ir socialinis – 5 proc. apklaustų dėstytojų.

- **Motyvacinį komponentą** kaip svarbiausią rengiantis bakalauro ar vientisosios studijoms dažniau išskiria kolegijų dėstytojai (73 proc.) nei universitetų dėstytojai (65 proc.). Menų srities dėstytojai motyvacinį pasirengimą svarbiausiu laiko žymiai dažniau nei technologijų ar fizinių mokslų atstovai (atitinkamai 78 proc. ir 57 proc., 54 proc.). Motyvacinio pasirengimo svarbos suvokimas skiriasi pagal dėstytojų amžių: šis komponentas svarbesnis dėstytojams iki 35 metų (72 proc.) nei 56 metų ir vyresniems (60 proc.).
- **Akademinio pasirengimo** svarbą dažniau akcentuoja universitetų dėstytojai (30 proc.) nei kolegijų dėstytojai (22 proc.). Taip pat šis komponentas svarbesnis fizinių (45 proc.) bei technologijos (36 proc.) mokslų dėstytojams nei menų (19 proc.), socialinių (22 proc.) ar biomedicinos mokslų dėstytojams (21 proc.). Akademinio pasirengimo svarbos suvokimas skiriasi ir pagal dėstytojų amžių: šis komponentas svarbesnis vyresniems nei 56 metų dėstytojams (35 proc.).
- **Materialinio ir socialinio** pasirengimo aukštajam mokslui komponento svarbos suvokimas analizuotose dėstytojų tikslinėse grupėse reikšmingai nesiskiria.

1.2. Kaip vertinamas pasirengimas aukštojo mokslo studijoms atsižvelgiant į motyvacinį, akademinį, materialinį ir ekonominį komponentus?

Pasirengimo pirmajai aukštojo mokslo studijų pakopai vertinimas

Moksleivių ir bakalaurantų buvo prašoma įvertinti savo pasirengimą aukštojo mokslo studijoms, o mokytojų ir dėstytojų – moksleivių bei studentų pasirengimą. Pasirengimą prašyta vertinti atsižvelgiant į motyvacinį, akademinį, materialinį ir socialinį pasirengimo aspektus.

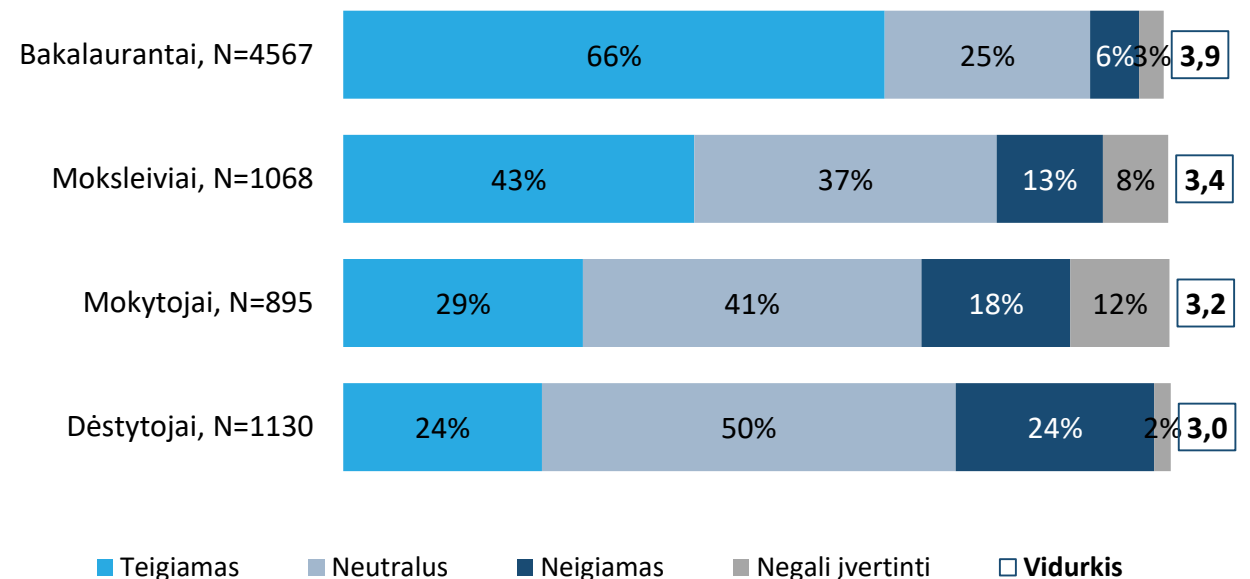
Geriausiai savo pasirengimą aukštojo mokslo studijoms vertina bakalaurantai: 66 proc. iš jų mano, kad pagal analizuojamus pasirengimo studijoms komponentus jie yra pasirengę labai gerai arba gerai (bendras pasirengimo vertinimo vidurkis yra 3,9 balo iš 5 galimų).

Moksleiviai savo pasirengimą aukštajam mokslui vertina prasčiau nei bakalaurantai (43 proc. vertina teigiamai, bendras vertinimo vidurkis – 3,4 balo iš 5). Geriau savo pasirengimą vertina studentai ir moksleiviai, kilę iš finansiškai stipresnių šeimų. Geri akademiniai pasiekimai taip pat lemia geresnį pasirengimo vertinimą.

Mokytojai šių metų abiturientų pasirengimą aukštojo mokslo studijoms vertina vidutiniškai 3,2 balo, dėstytojai dabartinių bakalaurų ar vientisųjų studijų studentų pasirengimą vertina prasčiausiai – vidutiniškai 3 balais iš 5 galimų.

Pagalvokite apie ankstesniame klausime išvardytus visus pasirengimo studijuoti komponentus. Kaip pagal juos vertintumėte savo pasirengimą aukštojo mokslo studijoms? / Kaip pagal juos vertintumėte dabartinių savo mokyklos abiturientų / bakalauro ir (ar) vientisųjų studijų studentų pasirengimą studijuoti? (Skalė: 1 – labai blogai; 5 – labai gerai)

Pasirengimo aukštojo mokslo studijoms vertinimas

Pasirengimo pirmajai aukštojo mokslo studijų pakopai vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Moksleiviai: 43 proc. moksleivių mano esantys gerai pasirengę studijoms aukštojoje mokykloje, 37 proc. savo pasirengimą vertina neutraliai, 13 proc. – neigiamai. Bendras pasirengimo vertinimo vidurkis – 3,4 balo iš 5 galimų.

- Savo pasirengimą aukštojo mokslo (AM) studijoms geriau vertina gimnazijų ar vidurinių mokyklų moksleiviai negu profesinių mokyklų moksleiviai (atitinkamai 3,5 ir 2,8 balo iš 5).
- Planuojantieji studijuoti universitete savo pasirengimą bakalauro studijoms vertina 3,6 balo, būsimieji kolegijų studentai – 3,2 balo iš 5.
- Pasirengimą aukštajam mokslui geriau vertina besimokantieji aukščiausiais pažymiais (tie, kurių bendras visų pažymių vidurkis yra 9 – 10 balų, pasirengimą aukštojo mokslo studijoms vertina 3,7 balo).
- Subjektyvus pasirengimo AM vertinimas priklauso ir nuo tėvų (globėjų) finansinės padėties: pasiturinčiais laikomų tėvų vaikai savo pasirengimą AM vertina geriau nei nepasiturinčių šeimų vaikai (atitinkamai 3,6 ir 2,9 balo iš 5).
- Moksleiviai, kurie samdo korepetitorius arba lanko papildomus kursus, kad geriau pasiruoštų brandos egzaminams, savo pasirengimą AM vertina vidutiniškai 3,5 balo, papildomai nesimokantieji – šiek tiek prasčiau, 3,3 balo iš 5. Pastebėtina, kad bakalaurantų pasirengimo vertinimas nesiskiria priklausomai nuo to, ar jie samdė korepetitorius, ar ne.
- Pasirengimo AM vertinimas skiriasi pagal geografinę vietovę: Vilniaus miesto moksleiviai savo pasirengimą vertina geriau (3,6 balo) nei kitų Lietuvos vietovių moksleiviai (3,3 balo).

Mokyklos tipas:

AM studijas planuoja:

Bendras pažymių vidurkis:

Tėvų finansinė padėtis:

Korepetitorius ar papildomi kursai pasirengti egzaminams:

Gyvenamoji vietovė:

Pateikiami vidurkiai skalėje, kur 1 – labai blogai, 5 – labai gerai.

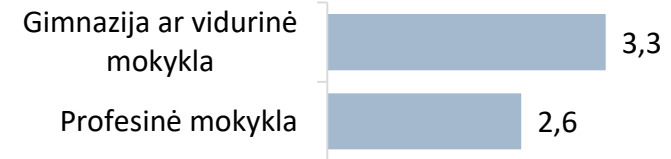
Pasirengimo pirmajai aukštojo mokslo studijų pakopai vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristiką

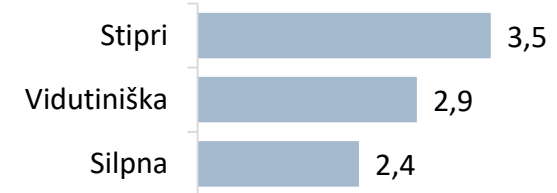
Mokytojai: 29 proc. mokytojų mano, kad dabartiniai jų mokyklos abiturientai yra gerai arba labai gerai pasirengę studijoms aukštojoje mokykloje, 41 proc. mokytojų abiturientų pasirengimą vertina neutraliai, 18 proc. – neigiamai. Bendras pasirengimo vertinimo vidurkis – 3,2 balo iš 5.

- Gimnazijų ir vidurinių mokyklų mokytojai moksleivių pasirengimą vertina geriau (3,3 balo iš 5) nei profesinių mokyklų mokytojai (2,6 balo).
- Silpnomis laikomų mokyklų mokytojai moksleivių pasirengimą AM vertina žymiai prasčiau nei stiprių mokyklų mokytojai (atitinkamai 2,4 ir 3,5 balo iš 5).

Mokyklos tipas:

Mokyklos lygis:

Pateikiami vidurkiai skalėje, kur 1 – labai blogai, 5 – labai gerai.

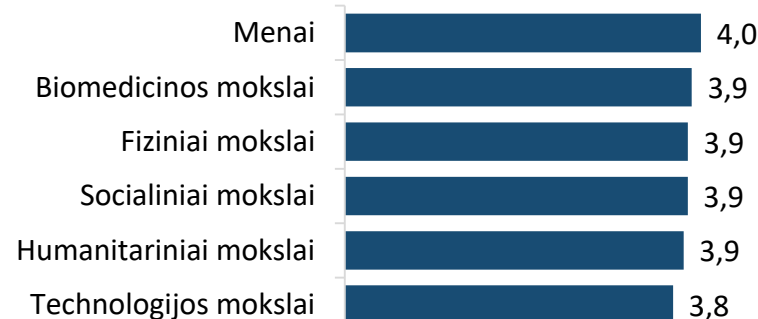
Pasirengimo pirmajai aukštojo mokslo studijų pakopai vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Bakalaurantai: 66 proc. bakalaurantų mano esantys gerai pasirengę studijoms aukštojoje mokykloje, 25 proc. savo pasirengimą vertina neutraliai, 6 proc. – neigiamai. Bendras pasirengimo vertinimo vidurkis – 3,9 balo iš 5 galimų.

- Skiriasi pasirengimo vertinimas pagal studijų sritį: geriausiai savo pasirengimą vertina menų studentai (vidutiniškai 4,0 balo), prasčiau vertina technologijų studentai – 3,8 balo iš 5.
- Studijuojančiųjų universitetuose ir kolegijose pasirengimo studijoms vertinimas reikšmingai nesiskiria.
- Pasirengimo AM studijoms vertinimas skiriasi priklausomai nuo mokymosi rezultatų: paskutinės sesijos egzaminus išlaikiusieji aukščiausiais balais savo pasirengimą vertina vidutiniškai 4 balais, gavusieji žemiausius įvertinimus savo pasirengimą vertina vidutiniškai 3 balais.
- Besijaučiantieji „savo rogėse“ pasirengimą studijuoti AM vertina vidutiniškai 4,1 balo, o tie, kurie taip nesijaučia, – 3,2 balo iš 5.
- Nepasiturinčių tėvų (globėjų) vaikai savo pasirengimą vertina prasčiau (3,6 balo iš 5).

Dabartinė studijų sritis:

Paskutinės sesijos pažymių vidurkis:

Ar dabar jaučiasi „savo rogėse“:

Tėvų finansinė padėtis:

Pateikiami vidurkiai skalėje, kur 1 – labai blogai, 5 – labai gerai.

Pasirengimo pirmajai aukštojo mokslo studijų pakopai vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Dėstytojai: 24 proc. dėstytojų mano, kad bakalaurantai yra gerai pasirengę studijoms aukštojoje mokykloje, 50 proc. jų pasirengimą vertina neutraliai, 24 proc. – neigiamai. Bendras pasirengimo vertinimo vidurkis – 3 balai iš 5 galimų.

- Pasirengimo vertinimas skiriasi priklausomai nuo aukštosios mokyklos tipo: kolegijų dėstytojai I pakopos studentų pasirengimą studijoms vertina geriau negu universitetų dėstytojai (atitinkamai 3,1 balo ir 2,9 balo).
- Valstybinių aukštųjų mokyklų dėstytojai turi didesnių lūkesčių bei reikalavimų stojantiesiems ir studentų pasirengimą vertina prasčiau (vidutiniškai 3 balais) nei privačių aukštųjų mokyklų dėstytojai (3,2 balo iš 5).
- Pagal mokslo sritį geriausiai studentų pasirengimą vertina biomedicinos srities dėstytojai (3,2 balo), prasčiausiai – fizinių mokslų (2,7 balo).
- Geriau studentų pasirengimą vertina aukštųjų mokyklų, esančių ne didmiesčiuose, t. y. ne Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje, dėstytojai (3,2 balo).

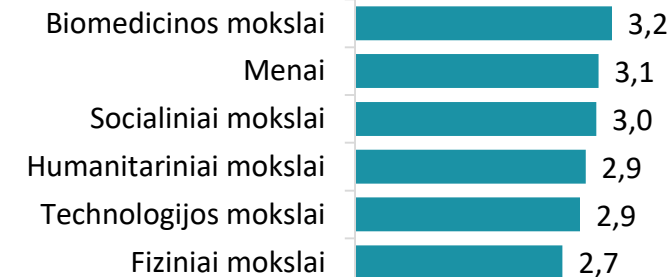
Aukštoji mokykla:

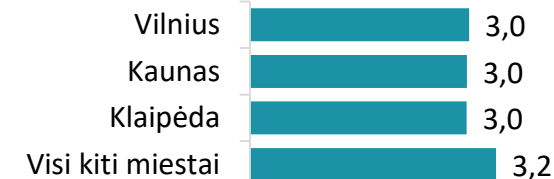
Aukštosios mokyklos tipas:

Pagrindinė sritis:

Miestas:

Pateikiami vidurkiai skalėje, kur 1 – labai blogai, 5 – labai gerai.

Pasirengimo studijoms vertinimas, palyginti su bendramoksliais

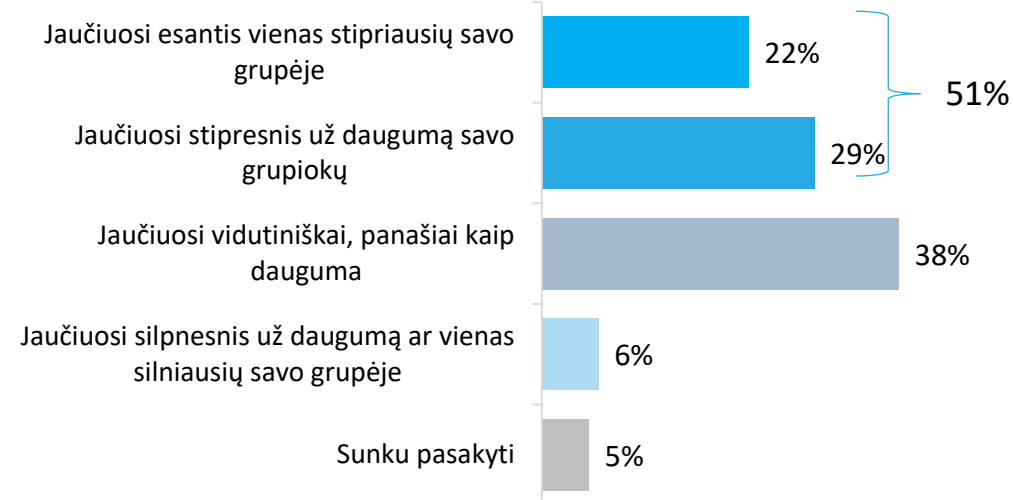
Grupės kontekste savo pasirengimą bakalaurantai vertina teigiamai: 51 proc. jaučiasi esantys vieni stipriausių grupėje ar stipresni už daugumą, 38 proc. savo pasirengimą vertina vidutiniškai, t. y. jaučiasi vidutiniškai, panašiai kaip dauguma kitų. Silpnėsi už kitus studentus jaučiasi 6 proc. apklaustų bakalaurantų.

Beveik trečdalis (29 proc.) neigiamai (blogai arba labai blogai) savo pasirengimą aukštojo mokslo studijoms vertinančių bakalaurantų mano, kad jie yra stipresni už daugumą grupiokų, dar 39 proc. jaučiasi panašiai kaip dauguma grupiokų. Tokia situacija leidžia daryti prielaidą, kad, pačių bakalaurantų vertinimu, studijuojantieji pagal pasirengimą studijoms nėra stiprūs.

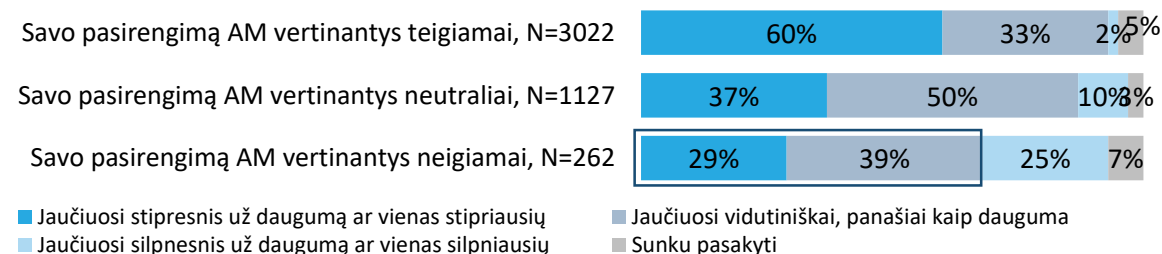
Kaip jaučiatės pasirengę studijoms, palyginti su grupiokais?

Savo pačių pasirengimo studijoms vertinimas, palyginti su bendramoksliais

Bakalaurantai, N=4567

Pasirengimo grupiokų kontekste palyginimas pagal pasirengimo AM vertinimą

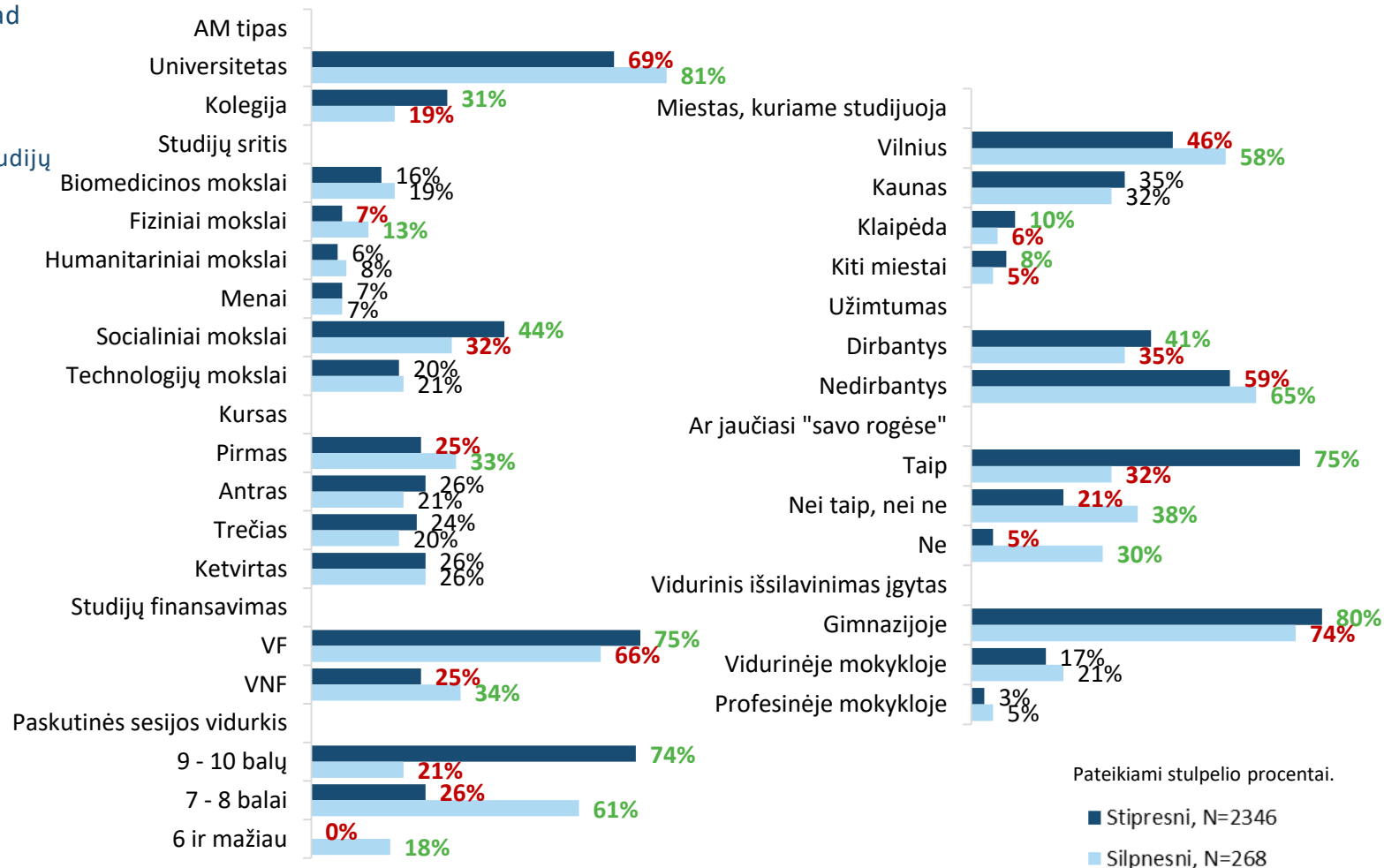
Stipresniais ir silpnesniais už grupiokus besijaučiančių studentų profilių palyginimas

Lyginant stipresniais ir silpnesniais grupiokų kontekste besijaučiančių bakalaurantų profilius paaiškėjo, kad didesnę besijaučiančiųjų **stipresniais** dalį sudaro:

- kolegijų studentai;
- studijuojantieji socialinius mokslus;
- studijuojantieji valstybės finansuojamoje studijų vietoje;
- paskutinės sesijos egzaminus išlaikiusieji aukščiausiais balais;
- studijuojantieji Klaipėdoje ir mažesniuose miestuose;
- dirbantys;
- besijaučiantieji „savo rogėse“;
- baigusieji gimnazijas.

Besijaučiančiųjų **silpnesniais** didesnę dalį sudaro:

- universitetų studentai;
- studijuojantieji fizinius mokslus;
- pirmakursiai;
- studijuojantieji valstybės nefinansuojamoje studijų vietoje;
- paskutinės sesijos egzaminus išlaikiusieji žemesniais balais (8 balais ir mažiau);
- studijuojantieji Vilniuje;
- nedirbantys studentai;
- nesijaučiantieji „savo rogėse“.

Statistiškai reikšmingai didesnė dalis
Statistiškai reikšmingai mažesnė dalis

1.3. Kiek stojančiųjų pasirengę studijuoti aukštojoje mokykloje?

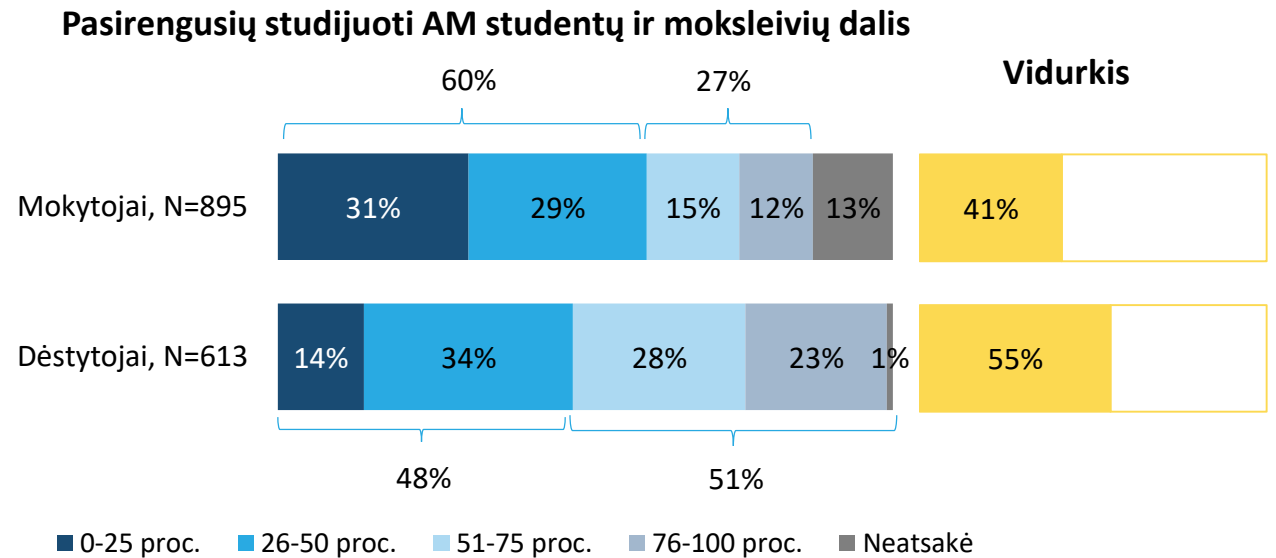

Pasirengusių studijuoti aukštojoje mokykloje moksleivių ir studentų dalis

60 proc. apklaustų mokytojų mano, kad studijuoti aukštojoje mokykloje yra pasirengę iki pusės mokinių, 27 proc. nuomone – daugiau negu pusė. 13 proc. apklaustų mokytojų negalėjo įvardyti studijuoti pasirengusių moksleivių dalies.

48 proc. dėstytojų mano, kad jų dėstomus dalykus pasirengę studijuoti iki pusės pirmakursių, 51 proc. dėstytojų nuomone, pasirengę daugiau negu pusė pirmakursių.

Apskaičiuojant vidutinę nurodomą studijoms aukštojoje mokykloje pasirengusių moksleivių ir studentų dalį nustatyta, kad, mokytojų vertinimu, vidutiniškai 41 proc. baigiamųjų klasių moksleivių yra pasirengę studijuoti aukštojoje mokykloje, dėstytojų nuomone, tokių studentų yra vidutiniškai 55 proc.

*Mokytojai: pagalvokite apie savo mokyklos šių metų abiturientų laidą. Kokia dalis mokinių yra pasirengę studijuoti aukštojoje mokykloje? Iš 100 proc. pasirengusių studijuoti aukštojoje mokykloje yra (įrašykite) ..... proc.
Dėstytojai: pagalvokite apie bakalauro ir vientisųjų studijų pirmo kurso studentus, su kuriais jums tenka dirbti. Kokia jų dalis yra pasirengę studijuoti Jūsų dėstomus dalykus?*

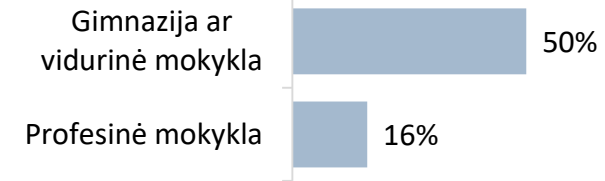
Pasirengusiųjų studijuoti aukštojoje mokykloje dalis

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

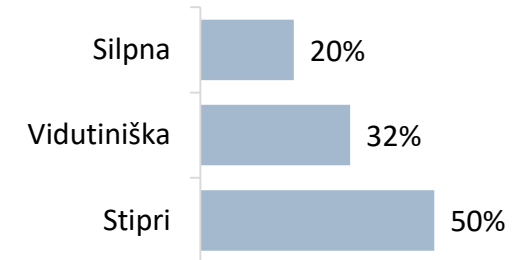
Mokytojų vertinimu, vidutiniškai 41 proc. moksleivių yra pasirengę studijuoti aukštojoje mokykloje.

- Gimnazijų ir vidurinių mokyklų mokytojų vertinimu, vidutiniškai pusė (50 proc.) jų moksleivių yra pasirengę studijoms aukštojoje mokykloje.
- Skiriasi stipriomis ir silpnomis laikomų mokyklų mokytojų vertinimai: stipriose mokyklose vidutiniškai 50 proc. moksleivių pasirengę studijuoti aukštojoje mokykloje, silpnose ši dalis sudaro vidutiniškai 20 proc.
- Mokytojų įvardijama pasirengusių studijuoti aukštojoje mokykloje moksleivių dalis skiriasi pagal geografinę vietovę: Vilniaus miesto mokytojų vertinimu, studijoms aukštojoje mokykloje pasirengusių moksleivių dalis yra vidutiniškai 48 proc., kitų didmiesčių (Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio) – 41 proc., kitų Lietuvos vietovių – 37 proc. Nevienodas pasirengusiųjų studijuoti dalies vertinimas galimai atspindi ir nevienodas galimybes mažesniuose miestuose gerai pasirengti studijoms.

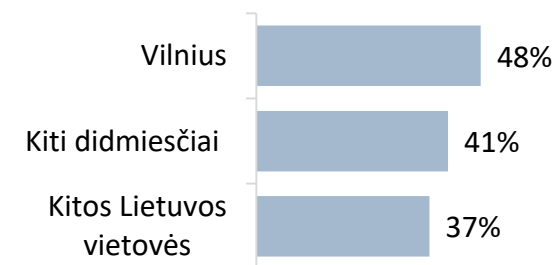
Mokyklos tipas:

Mokyklos lygis:

Vietovė:

Pateikiami vidurkiai (moksleivių, pasirengusių studijuoti AM, dalis).

Pasirengusiųjų studijuoti aukštojoje mokykloje dalis

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Dėstytojų vertinimu, vidutiniškai 55 proc. pirmo kurso bakalaurentų yra pasirengę studijuoti jų dėstomus dalykus.

- Nurodoma pasirengusių studijuoti dėstomus dalykus bakalaurentų dalis skiriasi priklausomai nuo aukštosios mokyklos tipo: privačių universitetų dėstytojų vertinimu, jų dėstomus dalykus yra pasirengę studijuoti vidutiniškai 69 proc. pirmakursių; kolegijų (tiek valstybinių, tiek privačių) dėstytojų vertinimai nesiskiria ir jų įvardijama studijuoti pasirengusių studentų dalis siekia 59 proc.; valstybinių universitetų dėstytojų vertinimu, tik apie 52 proc. jų studentų yra pasirengę studijuoti.
- Vertinant geografiniu požiūriu, didžiausią pasirengusių studijuoti pirmakursių dalį nurodo ne didžiuosiuose miestuose (Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje) įsikūrusių aukštųjų mokyklų dėstytojai (vidutiniškai 61 proc.).
- Analizuojant pagal studijų sritį, didžiausią pasirengusių studijuoti pirmakursių dalį nurodo biomedicinos, menų ir socialinių mokslų dėstytojai (atitinkamai 61 proc., 59 proc. ir 57 proc.), humanitarinių, technologijos ir fizinių mokslų srityse nurodoma mažesnė studijuoti pasirengusių studentų dalis – atitinkamai 53 proc., 52 proc. ir 50 proc.

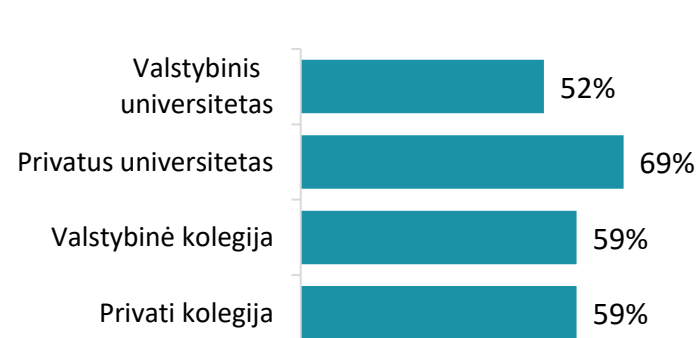
Aukštoji mokykla:

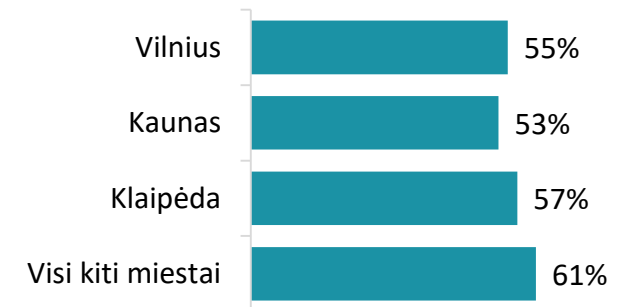
Aukštosios mokyklos tipas:

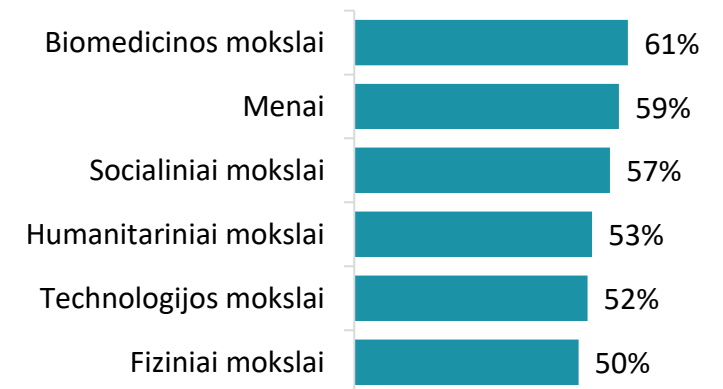
Aukštoji mokykla ir tipas:

Vietovė:

Studijų sritis:

Pateikiami vidurkiai (I pakopos pirmo kurso studentų, pasirengusių studijuoti dėstomus dalykus, dalis).

1.4. Kaip vertinami bendrojo ugdymo sistemoje įgyti gebėjimai ir bendrosios kompetencijos?

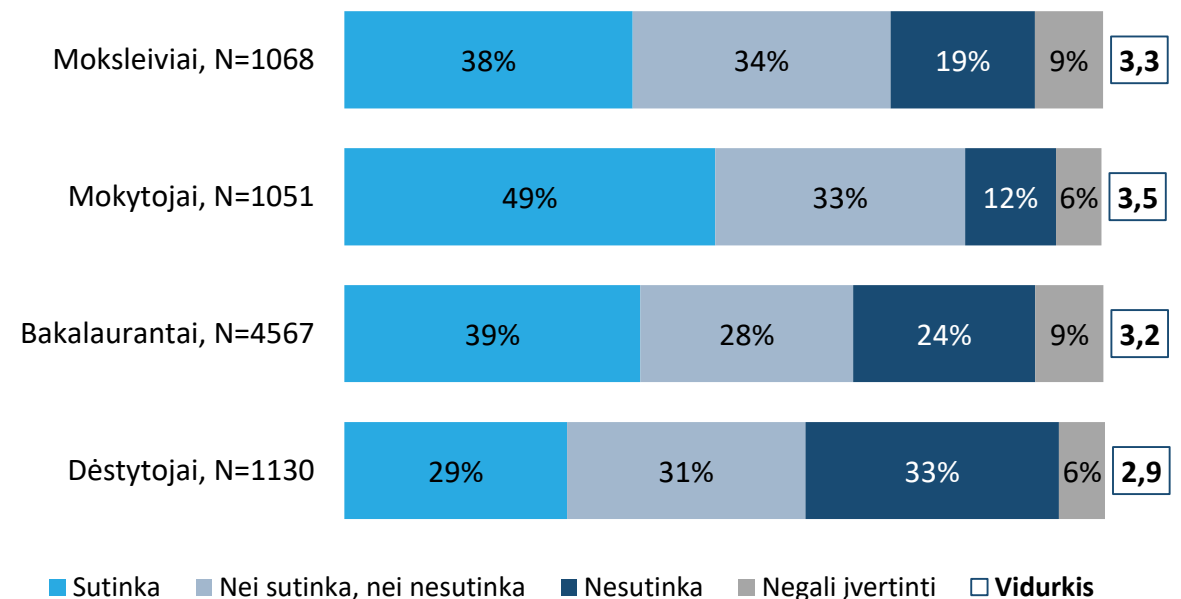
Ar vidurinis išsilavinimas suteikia gebėjimų ir kompetencijų, reikalingų studijuoti aukštojoje mokykloje?

Vidurinio išsilavinimo suteikiamais gebėjimais ir kompetencijomis, reikalingais studijuoti aukštojoje mokykloje, linkusi abejoti dauguma apklaustų tikslinių grupių atstovų.

Šiuo klausimu yra gana ryškus mokytojų ir dėstytojų nuomonių skirtumas – mokytojai vidurinio išsilavinimo suteikiamus gebėjimus ir kompetencijas, reikalingus studijuoti aukštojoje mokykloje, vertina žymiai geriau (3,5 balo) negu dėstytojai (2,9 balo).

Moksleivių ir bakalaurantų požiūris į vidurinį išsilavinimą panašus, ir jų pritarimo teiginiui vertinimo vidurkis siekia 3,3–3,2 balo iš 5.

Teiginio „Vidurinis išsilavinimas suteikia gebėjimų ir kompetencijų, reikalingų studijuoti aukštojoje mokykloje“ vertinimas

Kaip vertinate dabartinę situaciją? (Skalė: 5 – visiškai sutinku, 1 – visiškai nesutinku)

Bendrujų kompetencijų vertinimas

Siekiant nustatyti, kaip suinteresuotosios šalys vertina mokyklose išugdomas bendrąsias kompetencijas*, mokytojų ir dėstytojų buvo klausama, kokia dalis moksleivių ir studentų pasižymi bendrosiomis kompetencijomis.

Vertinamos kompetencijos:

1. **Mokėjimo mokytis kompetencija:** jaučiasi atsakingi už savo mokymąsi, geba save motyvuoti, planuoti mokymąsi, rinktis ir taikyti tinkamas mokymosi strategijas, įsivertinę galimybes pagerinti savo mokymąsi.
2. **Komunikavimo kompetencija:** supranta komunikavimo svarbą ir moka, atsižvelgdami į kontekstą ir komunikavimo situaciją, veiksmingai komunikuoti kalbinėmis ir nekalbinėmis priemonėmis.
3. **Pažinimo kompetencija:** siekia įgyti žinių, ieško tiesos, geba konstruktyviai spręsti problemas, kritiškai mąsto, geriau pažįsta tikrovę taikydami tyrimų metodus.
4. **Socialinė-pilietinė kompetencija:** sąžiningi, atsakingi, gerbia ir toleruoja kitus, aktyviai dalyvauja bendruomenės gyvenime, veikia kitų labui, vadovaujasi demokratijos vertybėmis. Myli tėvynę, vertina šalies ir pasaulio paveldą, rūpinasi kitų žmonių ir aplinkos saugumu.
5. **Iniciatyvumo ir kūrybingumo kompetencija:** nusiteikia ir susitelkia kūrybiniams ieškojimams, skatina kitus kūrybingai, nestandartiškai mąstyti, kritiškai vertina kitų keliamas idėjas, geba jomis pasinaudoti. Prisiima atsakomybę už rezultatus, gerbia autorių teises.
6. **Asmeninė kompetencija:** pozityviai mąsto, garbingai ir sąžiningai veikia, geba įveikti sunkumus ir atsakingai kuria savo gyvenimą.
7. **Kultūrinė kompetencija:** yra sąmoningi, atsakingi ir kūrybingi kultūros procesų dalyviai, puoselėjantys artimiausios aplinkos, šalies tautinę ir demokratinę kultūrą, pasaulio paveldą.

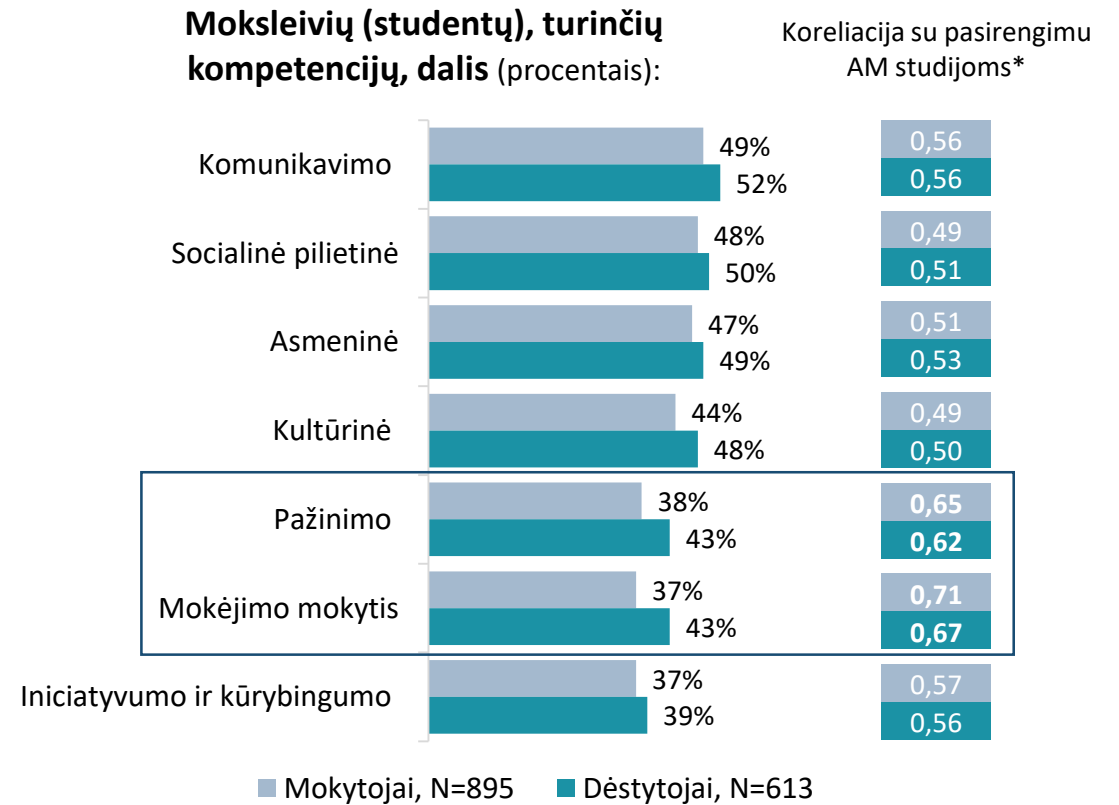
*Bendrosios kompetencijos, nurodomos pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiose programose.

Mokykloje įgytų bendrųjų kompetencijų vertinimas

Mokytojų ir dėstytojų vertinimu, bendrųjų kompetencijų turi panaši įstojusiųjų į aukštąsias mokyklas abiturientų, kaip ir baigiamųjų klasių moksleivių, dalis. Apklaustųjų vertinimu, moksleivių ir studentų, turinčių bendrųjų kompetencijų, dalis neviršija 52 proc. Didžiausia dalis moksleivių ir studentų turi komunikavimo, socialinių-pilietinių ir asmeninių kompetencijų (mokytojų ir dėstytojų vertinimu, jų turi apie pusė moksleivių ir studentų), o pažinimo, mokėjimo mokyti bei iniciatyvumo ir kūrybingumo kompetencijų turi mažesnę dalis studentų ir moksleivių (vidutiniškai 37–43 proc.).

Mokėjimo mokyti ir **pažinimo** kompetencijų turėjimas labiausiai koreliuoja su pasirengimu aukštojo mokslo studijoms (kuo daugiau moksleivių ar studentų turi šių kompetencijų, tuo geriau vertinamas jų pasirengimas studijuoti aukštojoje mokykloje).

Palyginti su kitomis, mažiau įtakos pasirengimui studijoms turi kultūrinės, socialinės-pilietinės bei asmeninės kompetencijos.

*Pearson koreliacijos koeficientas

Mokytojai: pagalvokite apie savo mokyklos šių metų laidą. Kokia mokinių dalis pasižymi šiomis savybėmis? Dėstytojai: pagalvokite apie bakalauro ir vientisųjų studijų pirmo kurso studentus, su kuriais jums tenka dirbti. Kokia jų dalis pasižymi šiomis savybėmis? (Iš 100 proc.; įrašykite)

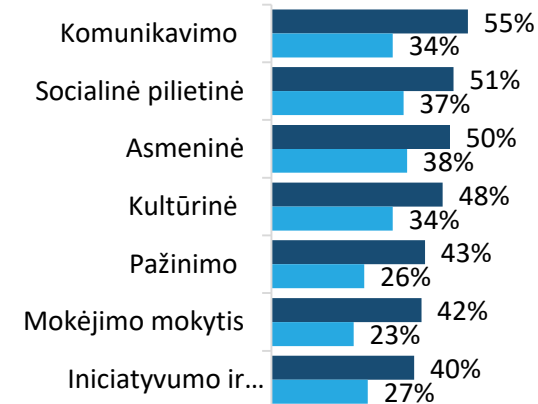
Moksleivių kompetencijų vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Mokytojai

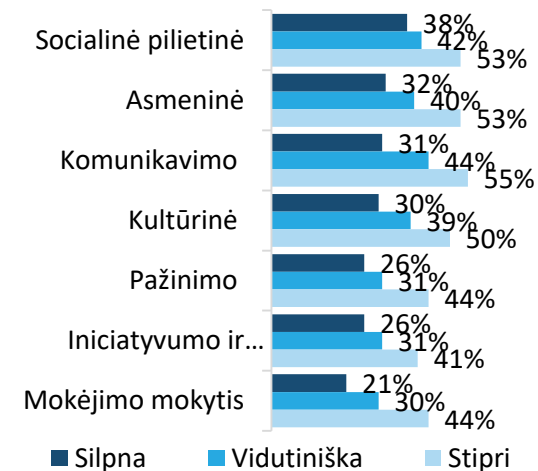
- Visas atliekant apklausą analizuotas moksleivių kompetencijas žymiai didesnei daliai moksleivių priskiria gimnazijų ar vidurinių mokyklų mokytojai, taip pat dirbantieji stipriomis laikomose mokyklose.
- Komunikavimo, asmeninę ir iniciatyvumo bei kūrybingumo kompetencijas moksleiviams dažniau priskiria mokytojai, kurių amžius yra iki 35 metų, nei 56 metų ir vyresni mokytojai.
- Komunikavimo ir pažinimo kompetencijas moksleiviams dažniau priskiria Vilniaus mieste dirbantys mokytojai nei mažesnių miestų ir kaimo vietovių mokytojai. Kitų analizuotų bendrųjų kompetencijų turinčių moksleivių dalis pagal miestus reikšmingai nesiskiria.

Mokyklos tipas:

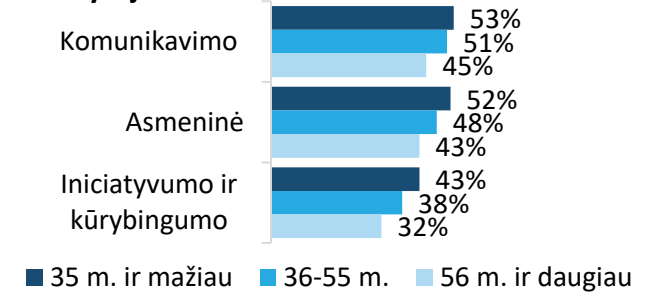
■ Gimnazija ar vidurinė mokykla ■ Profesinė mokykla

Mokyklos lygis:

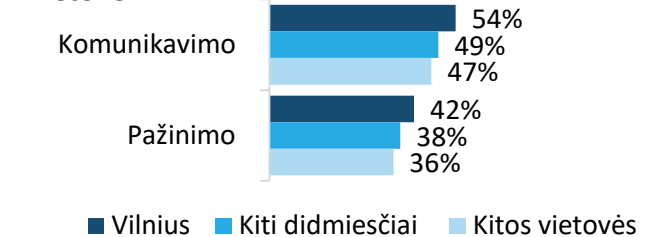

■ Silpna ■ Vidutiniška ■ Stipri

Mokytojo amžius:

Vietovė:

■ Vilnius ■ Kiti didmiesčiai ■ Kitos vietovės

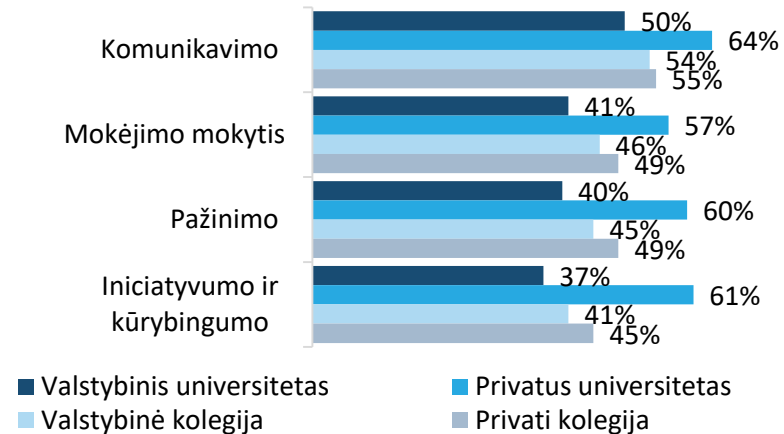
Bakalaurantų kompetencijų vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

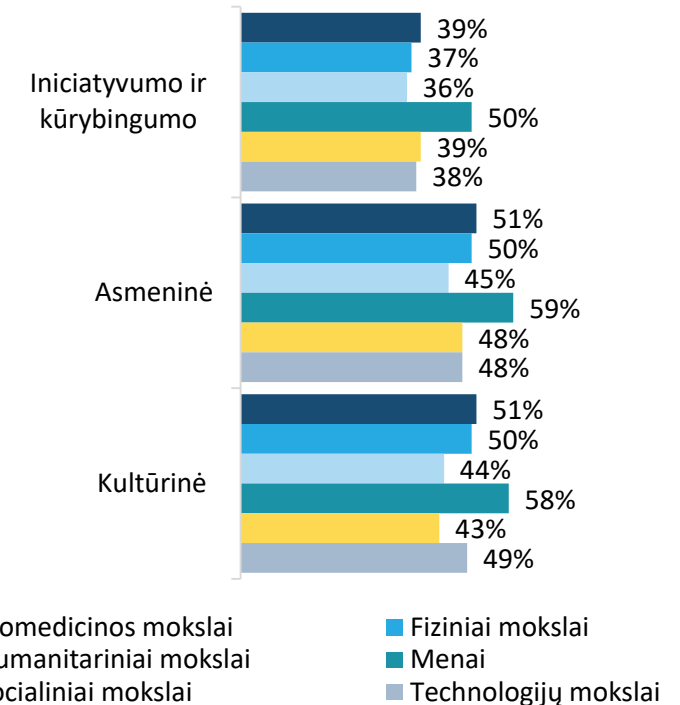
Dėstytojai

- Menų dėstytojai nurodo didžiausią dalį studentų, pasižyminčių iniciatyvumu, kūrybingumu, asmeninėmis ir kultūrinėmis kompetencijomis; humanitarinių mokslų dėstytojai šias kompetencijas priskiria žymiai mažesnei studentų daliai. Kitų bendrųjų kompetencijų turinčių studentų dalys pagal mokslo sritį reikšmingai nesiskiria.
- Privačių universitetų dėstytojai žymiai dažniau nei valstybinių universitetų dėstytojai studentus vertina kaip turinčius komunikavimo, mokėjimo mokyti, pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo kompetencijų.
- Dėstytojų vertinimu, komunikavimo, mokėjimo mokyti, pažinimo ir iniciatyvumo bei kūrybingumo kompetencijų daugiau turi kolegijų studentai, palyginti su valstybinių universitetų studentais.

Aukštosios mokyklos tipas:

Mokslo sritis:

1.5. Kaip vertinamas akademinis ir motyvacinis pasirengimas studijuoti?

Žinių ir gebėjimų bei motyvacijos vertinimas

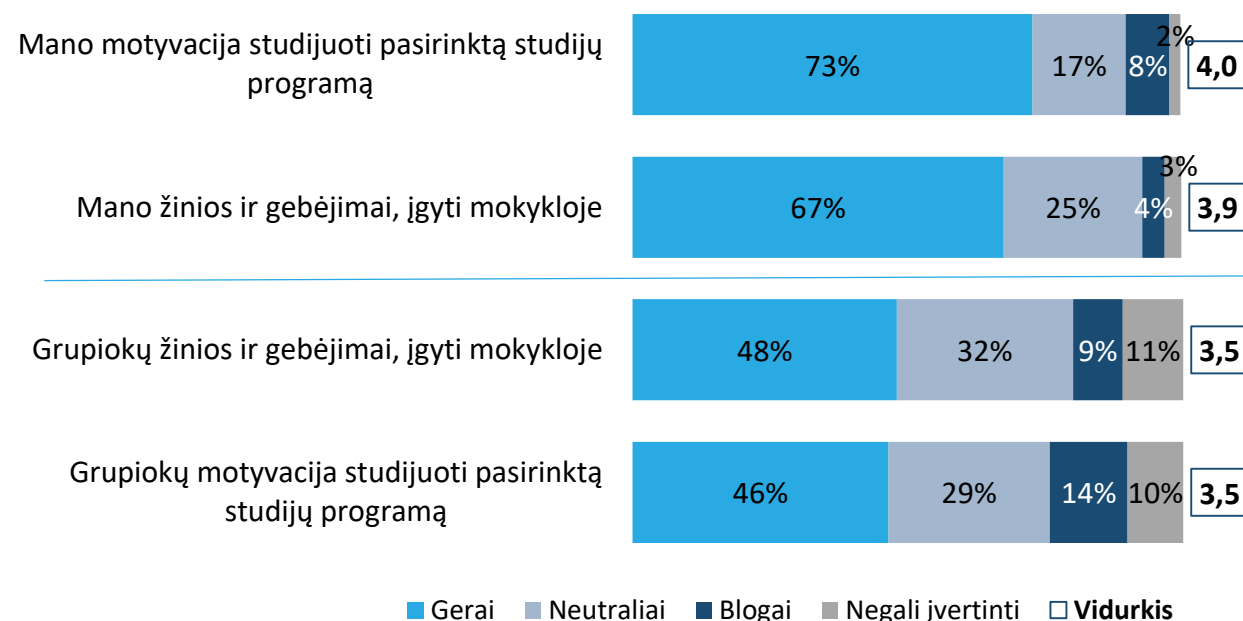
Bakalaurantai savo pačių žinias bei motyvaciją linkę vertinti geriau nei bendramokslių.

Kalbant apie motyvaciją studijuoti pasirinktą studijų programą, 73 proc. apklaustų bakalaurantų savo motyvaciją vertina labai gerai arba gerai, taip pat bendramokslių motyvaciją vertina tik 46 proc. visų apklaustų bakalaurantų. Labai blogai ir blogai savo motyvaciją vertina 8 proc. bakalaurantų.

Tokia pati tendencija stebima ir vertinant žinias ir gebėjimus, įgytus mokykloje (nors atotrūkis tarp savo ir bendramokslių žinių vertinimo šiuo atveju šiek tiek mažesnis nei kalbant apie motyvaciją): savo žinias ir gebėjimus teigiamai (gerai arba labai gerai) vertina 67 proc., o bendramokslių – 48 proc. bakalaurantų. Labai blogai ir blogai savo žinias ir gebėjimus vertina 4 proc., o grupiokų – 9 proc. bakalaurantų.

Savo pačių ir bendramokslių žinių bei motyvacijos vertinimas

Bakalaurantai, N=4567

Kaip Jūs vertinate savo paties ir savo grupiokų pasirengimą studijuoti pasirinktoje studijų programoje toliau pateiktais aspektais? (Skalė: 5 – labai gerai, 1 – labai blogai)

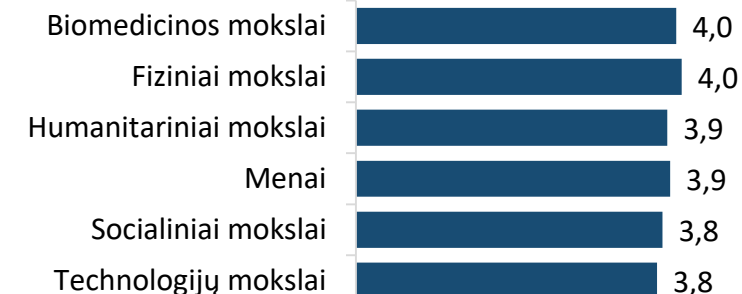
Aspekto „Mano žinios ir gebėjimai, įgyti mokykloje“ vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Bakalaurantai savo žinias ir gebėjimus, įgytus mokykloje, vertina vidutiniškai 3,9 balo.

- Analizuojant vertinimo skirtumus pagal studijuojamą sritį paaiškėjo, kad geriau mokykloje įgytas žinias vertina biomedicinos ir fizinių mokslų studentai (savo žinias jie vertina vidutiniškai 4 balais iš 5 galimų), prasčiau – socialinių ir technologijų mokslų (3,8 balo).
- Mokykloje įgytas žinias ir gebėjimus prasčiau vertina bakalaurantai, studijuojantys iššęstinėse studijose (3,7 balo).
- Mokykloje įgytų žinių vertinimas skiriasi priklausimai nuo to, kaip bakalaurantas išlaikė paskutinės sesijos egzaminus: aukščiausiais balais išlaikiusieji savo žinias vertina žymiai geriau (4,0 balo) nei tie, kurių egzaminų sesijos vidurkis neviršija 6 balų (jie mokykloje įgytas žinias vertina vidutiniškai 3,3 balo).
- Mokykloje įgytas žinias prasčiausiai vertina profesinių mokyklų absolventai (3,7 balo iš 5).

Studijų sritis:

Studijų forma:

Sesijos vidurkis:

Vidurinis išsilavinimas įgytas:

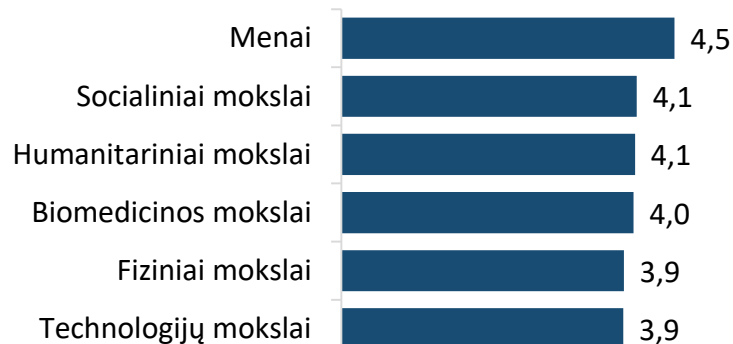
Aspekto „Mano motyvacija studijuoti pasirinktą studijų programą“ vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Bakalaurantai savo motyvaciją studijuoti pasirinktą studijų programą vertina vidutiniškai 4 balais iš 5.

- Geriausiai savo motyvaciją studijuoti vertina menų krypties studentai (4,5 balo), prasčiausiai – fizinių ir technologijų mokslų (3,9 balo).
- Įstojusieji į pirmo pasirinkimo studijų programą savo motyvaciją vertina 4,1 balo, įstojusieji ne į prioritetines studijas motyvaciją mokytis vertina vidutiniškai 3,9 ar 3,8 balo.
- Motyvacijos vertinimas skiriasi ir priklausomai nuo egzaminų sesijos vidurkio: kuo geriau išlaikyti egzaminai, tuo geriau vertinama ir motyvacija (tie, kurių egzaminų sesijos vidurkis yra 9–10 balų, motyvaciją mokytis vertina 4,3 balo; egzaminus išlaikiusieji šešetui ar žemesniam balui motyvaciją vertina 3,2 balo).
- Analizuojant motyvacijos mokytis vertinimo skirtumus pagal demografinius rodiklius paaiškėjo, kad vyresni bakalaurantai (24 metų ir vyresni) jaučiasi labiau motyvuoti (4,3 balo) nei jaunesni (4,0 balo).
- Baigusieji profesines mokyklas jaučiasi labiau motyvuoti nei gimnazijų ar vidurinių mokyklų absolventai.

Studijų sritis:

Įstojimo prioritetas:

Sesijos vidurkis:

Amžius:

Vidurinis išsilavinimas įgytas:

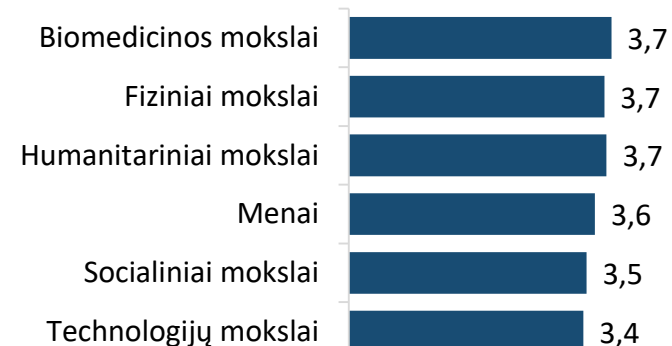
Aspekto „Grupiokų žinios ir gebėjimai, įgyti mokykloje“ vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Bakalaurantai grupiokų žinias ir gebėjimus, įgytus mokykloje, vertina vidutiniškai 3,5 balo.

- Geriausiai bendramokslių žinias vertina studijuojantieji biomediciną, fizinius ar humanitarinius mokslus (vidutiniškai 3,7 balo), prasčiausiai vertina studijuojantieji technologijų mokslus (3,4 balo).
- Bendramokslių mokykloje įgytas žinias ir gebėjimus geriau vertina bakalaurantai, studijuojantys nuolatinėse studijose (3,6 balo).
- Bendramokslių mokykloje įgytų žinių vertinimas skiriasi priklausimai nuo to, kaip bakalaurantas išlaikė paskutinės sesijos egzaminus: žemesniais balais egzaminus išlaikiusieji bendramokslių žinias vertina šiek tiek geriau (3,6 balo) nei tie, kurių egzaminų sesijos vidurkis ne žemesnis negu 9 balai (jie bendramokslių žinias vertina vidutiniškai 3,5 balo).
- Paminėtina, kad grupiokų žinias geriau vertina baigusieji vidurinę mokyklą, kurioje dėstoma rusų arba lenkų kalbomis (3,7 balo), nei mokyklą, kurioje dėstoma lietuvių kalba (3,5 balo).

Studijų sritis:

Studijų forma:

Sesijos vidurkis:

Mokomoji kalba mokykloje:

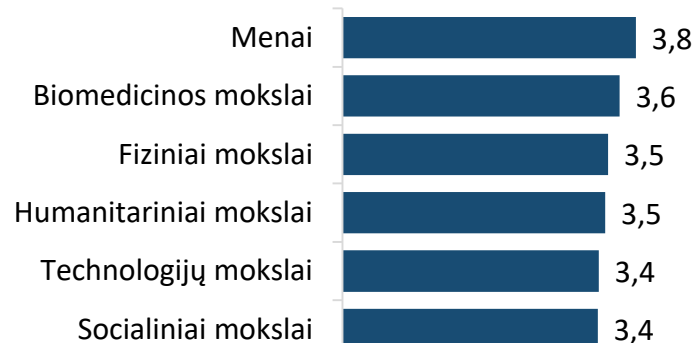
Aspekto „Grupiokų motyvacija studijuoti pasirinktą studijų programą“ vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Bakalaurantai savo bendramokslių motyvaciją studijuoti pasirinktą studijų programą vertina prasčiau nei savąją, bendras jų motyvacijos studijuoti vertinimo vidurkis siekia 3,5 balo.

- Menų studentai grupiokų motyvaciją studijuoti vertina palankiausiai (3,8 balo), o technologijų ir socialinių mokslų – prasčiausiai (vidutiniškai 3,4 balo).
- Ištęstinių studijų studentai bendramokslių motyvaciją vertina geriau (3,6 balo) nei tie, kurie mokosi nuolatinėse studijose (3,4 balo).
- Bendramokslių motyvaciją geriau vertina bakalaurantai, studijuojantys ištęstinėse studijose (3,6 balo).
- Vidurinę išsilavinimą profesinėse mokyklose įgiję bakalaurantai grupiokų motyvaciją vertina geriau (3,8 balo) nei gimnazijų (3,4 balo) ar vidurinių mokyklų absolventai (3,6 balo).
- Analizuojant motyvacijos mokytis vertinimo skirtumus pagal demografinius rodiklius paaiškėjo, kad vyresni bakalaurantai geriau vertina bendramokslių motyvaciją (3,6 balo) nei jaunesni (3,4 balo).

Studijų sritis:

Studijų forma:

Sesijos vidurkis:

Vidurinis išsilavinimas įgytas:

Amžius:

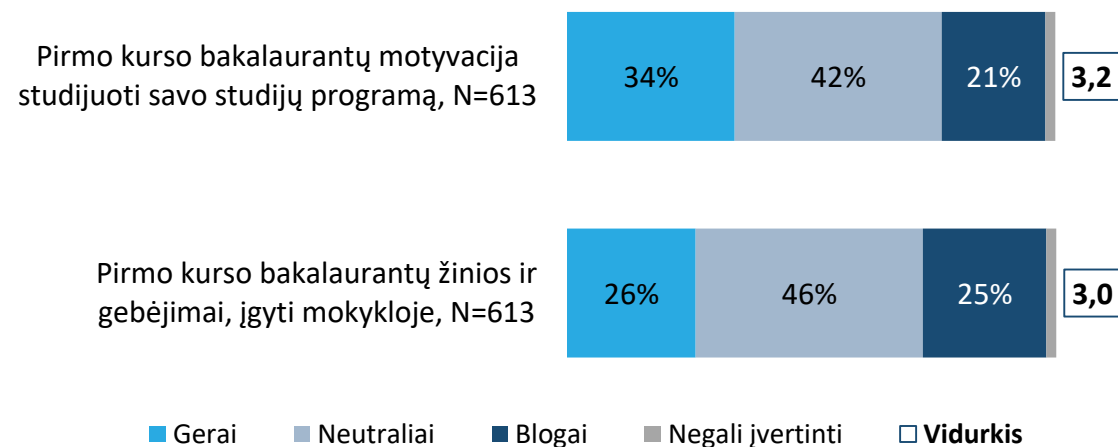

Bakalaurantų žinių ir gebėjimų, įgytų mokykloje, bei motyvacijos mokytis vertinimas

Pirmo kurso bakalaurantų motyvaciją studijuoti savo studijų programą dėstytojai vertina geriau nei žinias ir gebėjimus, įgytus mokykloje: motyvaciją teigiamai vertina 34 proc. apklaustų dėstytojų, o žinias ir gebėjimus – 26 proc.

Vis dėlto nemaža dalis dėstytojų pirmakursių pasirengimą vertina prastai: 21 proc. dėstytojų studentų motyvaciją studijuoti vertina blogai arba labai blogai, 25 proc. blogai arba labai blogai vertina pirmakursių mokykloje įgytas žinias ir išsiugdytus gebėjimus.

Studentų žinių ir gebėjimų bei motyvacijos vertinimas

Kaip Jūs vertinate bakalauro ir (ar) vientisųjų studijų pirmo kurso studentų pasirengimą studijuoti savo studijų programą toliau pateiktais aspektais? (Skalė: 5 – labai gerai, 1 – labai blogai)

Bakalaurantų žinių ir motyvacijos vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Dėstytojai bakalaurantų žinias ir gebėjimus, įgytus mokykloje, vertina vidutiniškai 3 balais.

- Pirmo kurso bakalaurantų žinias ir gebėjimus, įgytus mokykloje, geriausiai vertina privačių universitetų dėstytojai (3,7 balo), prasčiausiai – valstybinių universitetų (2,9 balo). Valstybinėse ir privačiose kolegijose žinių vertinimas nesiskiria ir siekia vidutiniškai 3,1 balo.

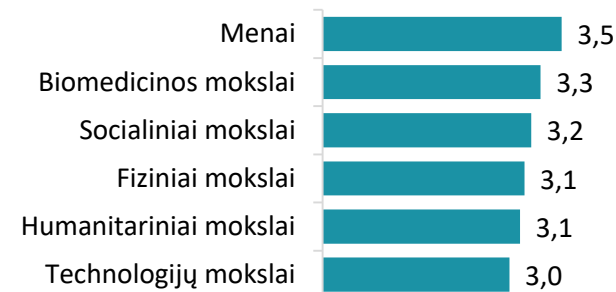
AM ir tipas:

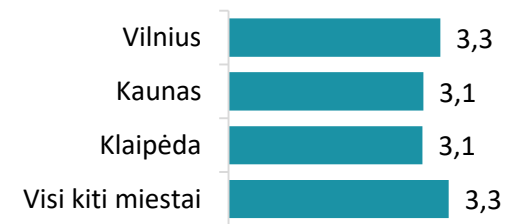
Dėstytojai pirmakursių bakalaurantų motyvaciją studijuoti savo studijų programą vertina vidutiniškai 3,2 balo.

- Kalbant apie pirmo kurso bakalaurantų motyvaciją studijuoti, išsiskiria skirtingų sričių dėstytojų vertinimai: geriausiai motyvaciją vertina menų sričių dėstytojai (3,5 balo), prasčiausiai – technologijų mokslų (3 balais).
- Kauno ir Klaipėdos aukštųjų mokyklų dėstytojai studentų motyvaciją vertina prasčiau (3,1 balo) nei Vilniaus ir kitų miestų (3,3 balo).

Mokslo sritis:

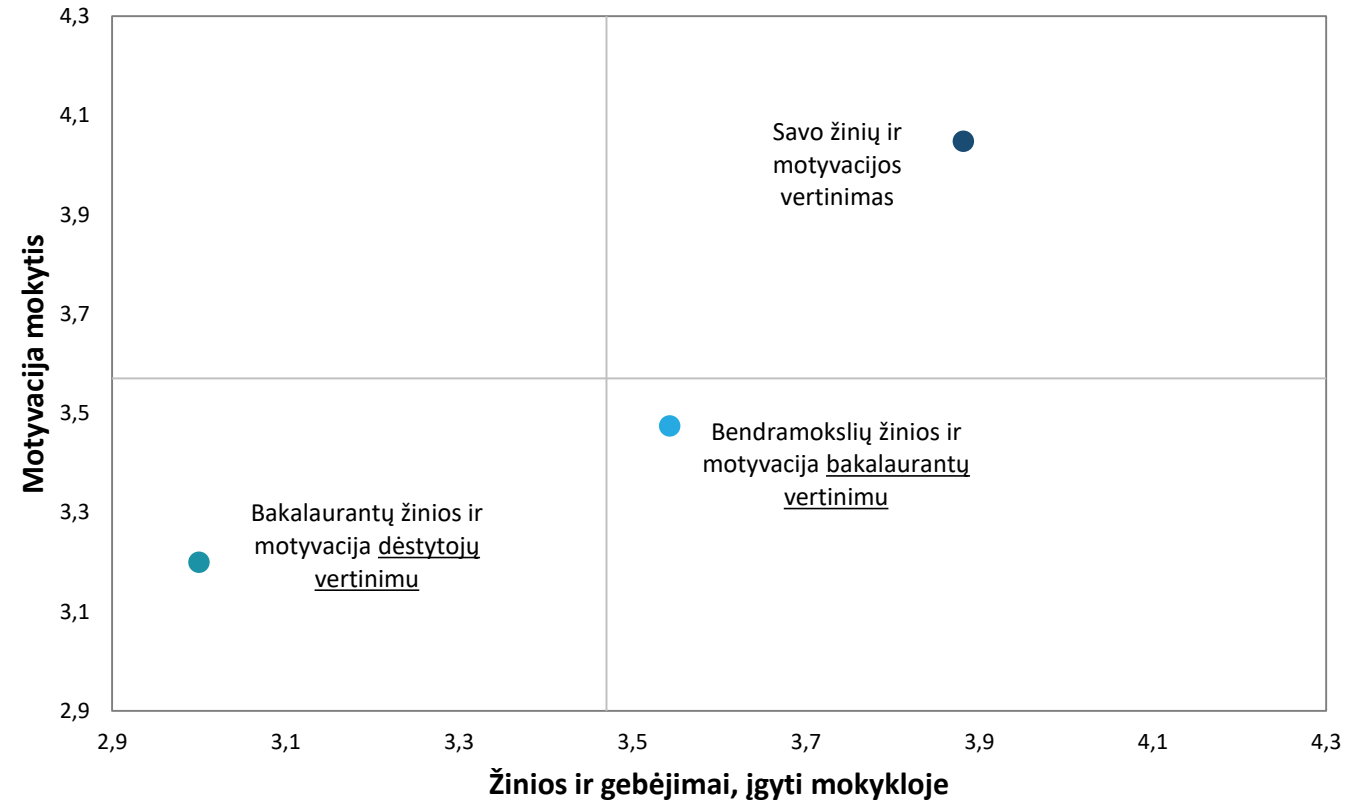
Vieta, kur yra aukštoji mokykla:

Bakalaurantų žinių ir motyvacijos vertinimo palyginimas

Apibendrinant ankstesnėse skaidrėse analizuotą žinių ir gebėjimų, įgytų mokykloje, bei motyvacijos mokytis vertinimą, čia vizualiai pavaizduotas studentų ir dėstytojų suvokimo neatitikimas, kai savo žinias ir motyvaciją žymiai geriau vertina studentai nei dėstytojai.

Žinios ir gebėjimai, įgyti mokykloje, vs motyvacija mokytis

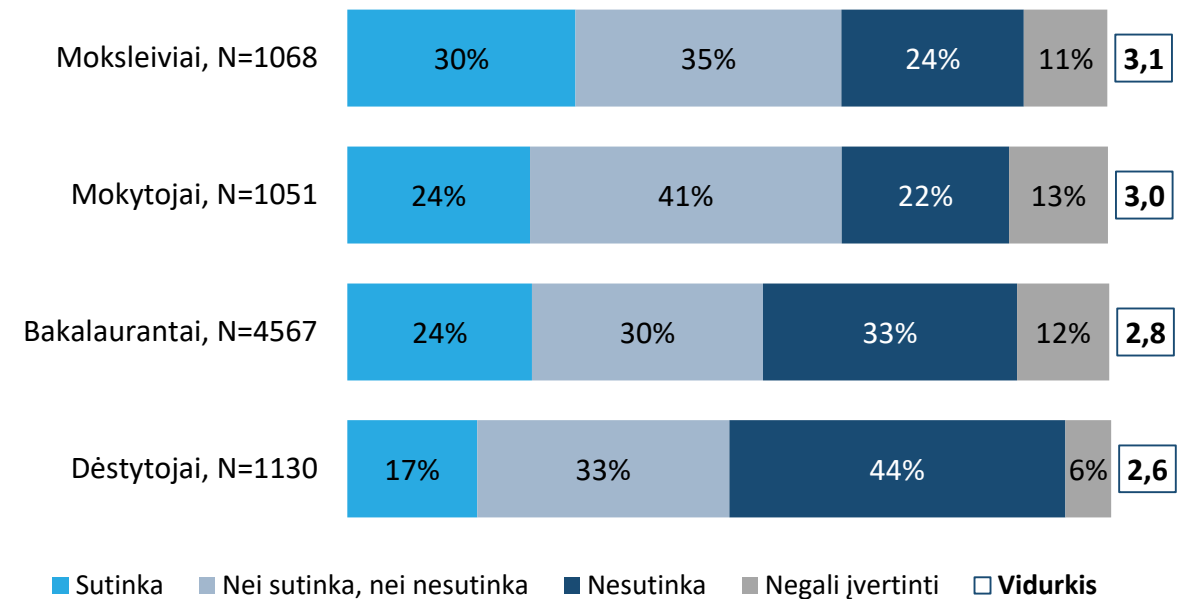
Skalėse vaizduojamas vertinimo vidurkis (5 balų skalė, kurioje 1 – labai blogai, 5 – labai gerai).

Bakalaurantams: kaip vertinate savo paties ir savo grupiokų pasirengimą studijuoti pasirinktoje studijų programoje toliau pateiktais aspektais? Dėstytojams: kaip vertinate bakalauro ir (ar) vientisųjų studijų pirmo kurso studentų pasirengimą studijuoti savo studijų programą toliau pateiktais aspektais? (Skalė: 5 – labai gerai; 1 – labai blogai)

Ar abiturientų mokyklose įgytos žinios ir gebėjimai atitinka aukštųjų mokyklų lūkesčius?

Mokytojai ir moksleiviai geriau vertina mokyklose įgytų žinių atitikimą aukštųjų mokyklų lūkesčiams nei bakalaurantai ar dėstytojai, tačiau bendra nuomonė apie abiturientų mokyklose įgytas žinias yra gana prasta (vertinimo vidurkiai tikslinėse grupėse varijuoja nuo 2,6 iki 3,1 balo iš 5 galimų).

Teiginio „Abiturientų mokyklose įgytos žinios ir gebėjimai atitinka aukštųjų mokyklų lūkesčius“ vertinimas

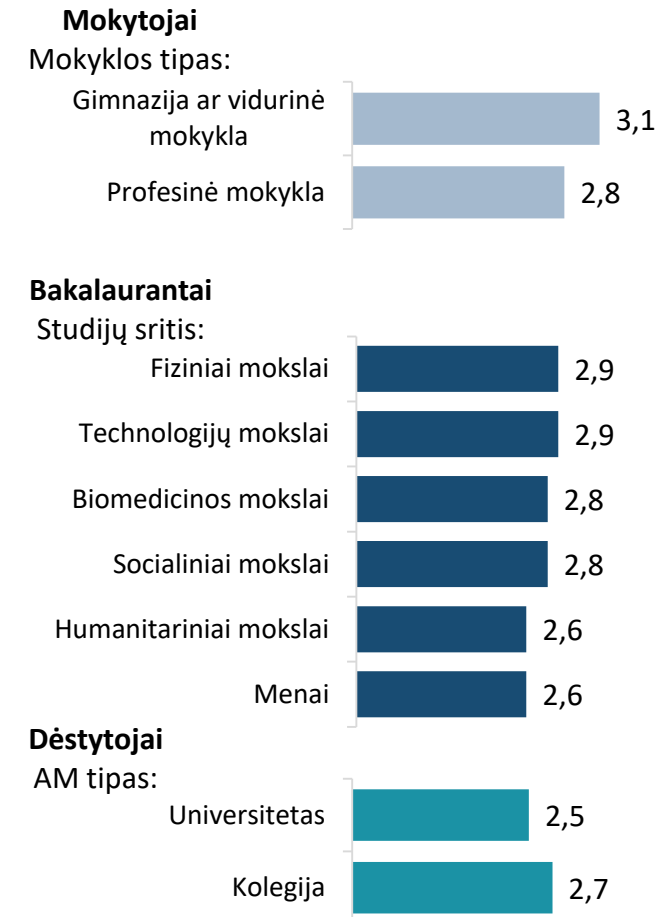

Kaip vertinate dabartinę situaciją? (Skalė: 5 – visiškai sutinku, 1 – visiškai nesutinku)

Teiginio „Abiturientų mokyklose įgytos žinios ir gebėjimai atitinka aukštųjų mokyklų lūkesčius“ vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

- **Mokytojai:** gimnazijų ir vidurinių mokyklų mokytojai geriau vertina abiturientų žinių ir gebėjimų atitikimą aukštųjų mokyklų lūkesčiams nei profesinių mokyklų mokytojai (atitinkamai 3,1 ir 2,8 balo iš 5).
- **Bakalaurantai:** abiturientų žinių ir gebėjimų atitikimui aukštųjų mokyklų lūkesčiams mažiau pritaria studijuojantieji menus bei humanitarinius mokslus (teiginio vertinimo vidurkis 2,6 balo iš 5).
- **Dėstytojai:** mokyklose abiturientų įgytų žinių ir gebėjimų atitikimu aukštųjų mokyklų lūkesčiams mažiau abejoja kolegijose nei universitetuose dirbantys dėstytojai (atitinkamai 2,7 ir 2,5 balo iš 5).

Kaip vertinate dabartinę situaciją? (Skalė: 5 – visiškai sutinku, 1 – visiškai nesutinku)

2. PASTANGOS RENGIANČIAMS STUDIJUOTI AUKŠTOJOJE MOKYKLOJE

- 2.1. Kiek paplitęs papildomas mokymasis siekiant geriau pasirengti baigiamiesiems egzaminams?
- 2.2. Kiek moksleiviai turi informacijos apie studijų procesą ir studijų programas?
- 2.3. Kiek pastangų įdedama rengiantis aukštojo mokslo studijoms?
- 2.4. Ką studijuojantieji norėtų keisti, kad būtų geriau pasirengę studijoms?

2.1. Kiek paplitęs papildomas mokymasis siekiant geriau pasirengti baigiamiesiems egzaminams?

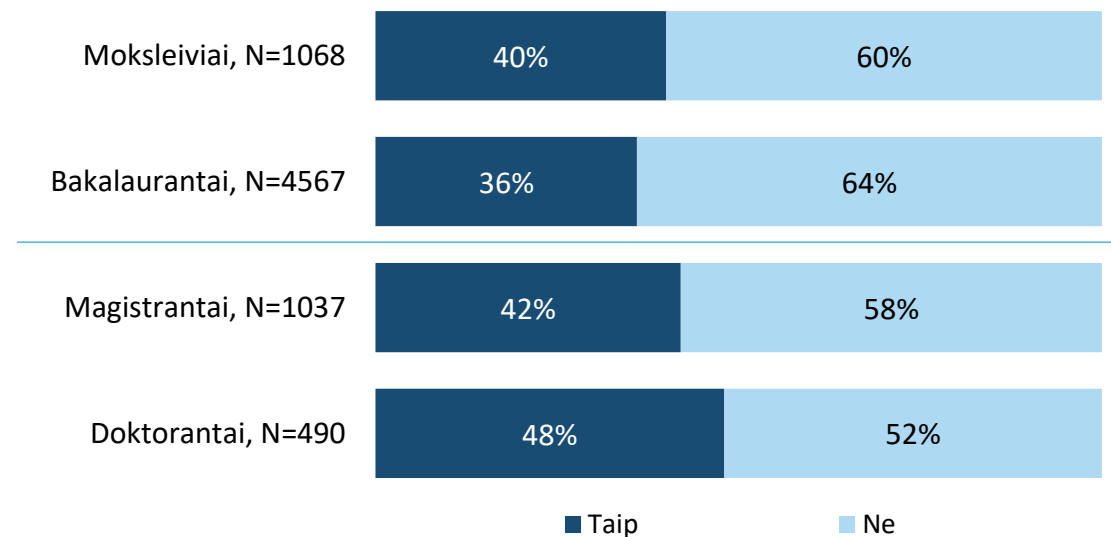

Korepetitoriaus samdymo ar mokymosi papildomai patirtis

40 proc. apklaustų moksleivių teigia, kad papildomai mokosi su korepetitoriais ar lanko kursus, skirtus pasirengti brandos egzaminams. Mokykloje papildomai mokėsi 36 proc. dabartinių bakalaurantų.

Palyginimui pateikiama ir papildomai besimokiusių magistrantų ir doktorantų dalis: 48 proc. dabartinių doktorantų ir 42 proc. magistrantų mokyklos baigiamaisiais metais turėjo korepetitorių ar lankė kursus, skirtus pasirengti brandos egzaminams.

Korepetitoriaus samdymas ar mokymasis papildomai baigiamaisiais metais

Mokiniam: ar per šiuos mokslo metus esate mokęsi papildomai su korepetitoriais ar lankę kursus, skirtus pasirengti brandos egzaminams? Kitiems: ar mokyklos baigiamaisiais metais turėjote bent vieną korepetitorių, kuris padėjo Jums ruoštis egzaminams?

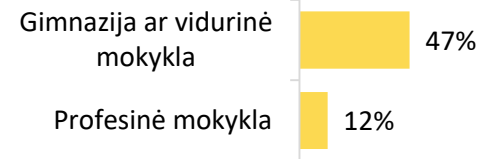
Korepetitoriaus samdymo ar mokymosi papildomai patirtis

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristiką

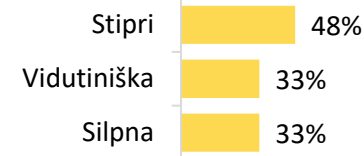
40 proc. moksleivių samdo korepetitorius ar mokosi papildomai, kad geriau pasirengtų brandos egzaminams.

- Analizuojant papildomo mokymosi ir korepetitorių samdymo patirtį paaiškėjo, kad dažniau papildomai mokosi gimnazijų ir vidurinių mokyklų moksleiviai (47 proc.) ir stipriomis laikomų mokyklų moksleiviai (48 proc.).
- Papildomai mokosi beveik pusė (47 proc.) studijuoti aukštojoje mokykloje planuojančių moksleivių.
- Papildomai dažniau mokosi ir daugiau valstybinių egzaminų pasirinkę moksleiviai (iš tų, kurie laikys 1–2 valstybinius egzaminus, papildomai mokosi 16 proc., o iš tų, kurie laikys 4 ir daugiau, – 53 proc.).
- Papildomas mokymasis labiau paplitęs tarp Vilniuje gyvenančių baigiamųjų klasių moksleivių (47 proc.), iš ne didmiesčiuose gyvenančių moksleivių papildomai mokosi 37 proc.
- Papildomų kursų lankymo ar korepetitoriaus samdymo paplitimas skiriasi ir priklauso nuo šeimos socialinių-ekonominių sąlygų: moksleiviai, kurių tėvai eina vadovaujamas pareigas, žymiai dažniau mokosi papildomai (53 proc.). Taip pat į papildomą mokymąsi dažniau investuoja ir moksleiviai, kurių tėvų finansinė padėtis gera.

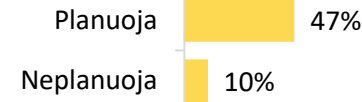
Mokyklos tipas:

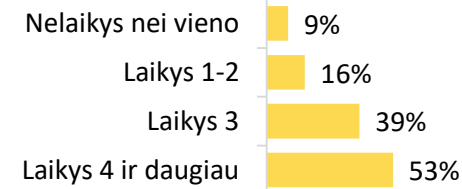
Mokyklos lygis:

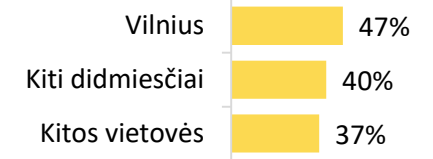
Planai stoti į AM:

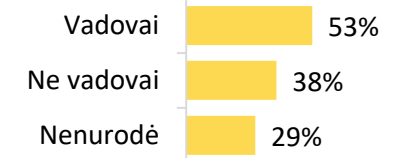
Valstyb. egzaminų skaičius:

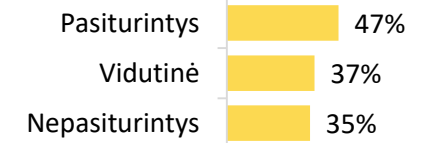
Gyvenamoji vietovė:

Tėvų užimamos pareigos:

Tėvų finansinė padėtis:

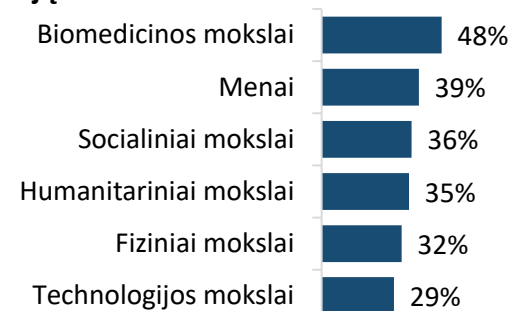
Korepetitoriaus samdymo ar mokymosi papildomai patirtis

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

36 proc. bakalaurantų mokyklos baigiamaisiais metais yra samdę korepetitorius ar mokęsi papildomai, kad geriau pasirengtų brandos egzaminams.

- Analizuojant papildomo mokymosi ir korepetitorių samdymo patirtį paaiškėjo, kad mokyklos baigiamaisiais metais papildomai mokėsi 48 proc. studijuojančiųjų biomedicinos mokslus, 39 proc. – menus. Mažiau korepetitorių paslaugomis naudojosi šiuo metu studijuojantieji technologijų (32 proc.) ar fizinius mokslus (32 proc.).
- Papildomo mokymosi patirties ruošiantis baigiamiesiems egzaminams mokykloje turi 40 proc. universitetų ir 29 proc. kolegijų bakalaurantų.
- Papildomo mokymosi paplitimas skiriasi pagal miestą, kuriame yra aukštoji mokykla: mokykloje papildomai mokėsi didesnė dalis studijuojančiųjų Vilniuje ir Kaune (atitinkamai 38 proc. ir 40 proc.) negu kituose miestuose (Klaipėdoje – 29 proc., kituose miestuose – 24 proc.).
- Gimnazijų absolventai papildomai mokėsi dažniau nei baigusieji vidurinę mokyklą (atitinkamai 39 proc. ir 32 proc.). Taip pat papildomo mokymosi ruošiantis brandos egzaminams patirties daugiau turi laikusieji 4 ir daugiau valstybinių egzaminų (40 proc.), kai iš laikusių 1–2 valstybinius egzaminus tokios patirties turi 24 proc.
- Papildomas mokymasis labiau paplitęs didmiesčiuose (41 proc. didmiesčiuose gyvenančių bakalaurantų baigiamaisiais mokyklos metais mokėsi papildomai, kitose vietovėse ši dalis siekia 32 proc.).
- Papildomo mokymosi paplitimas taip pat skiriasi ir priklausomai nuo tėvų finansinės padėties ar einamų vadovaujamų pareigų darbe (bakalaurantai, kurių tėvų finansinė padėtis geresnė, dažniau lankė papildomus kursus ar samdė korepetitorius, kad geriau pasiruoštų baigiamiesiems egzaminams).

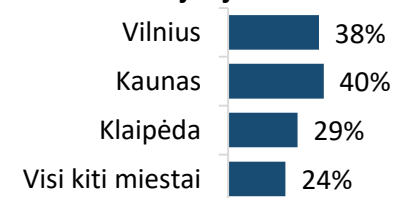
Studijų sritis:

Studijų vieta:

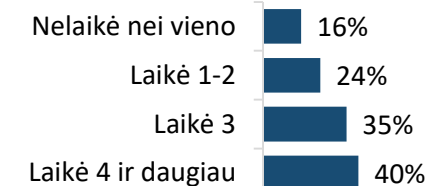
Miestas, kuriame studijuoja:

Vidurinį išsilavinimą įgijo:

Laikytų vals. egzaminų skaičius:

Gyvenamoji vieta:

Tėvų užimamos pareigos:

Tėvų finansinė padėtis:

2.2. Kiek moksleiviai turi informacijos apie studijų procesą ir studijų programas?

Moksleivių informuotumas apie studijas

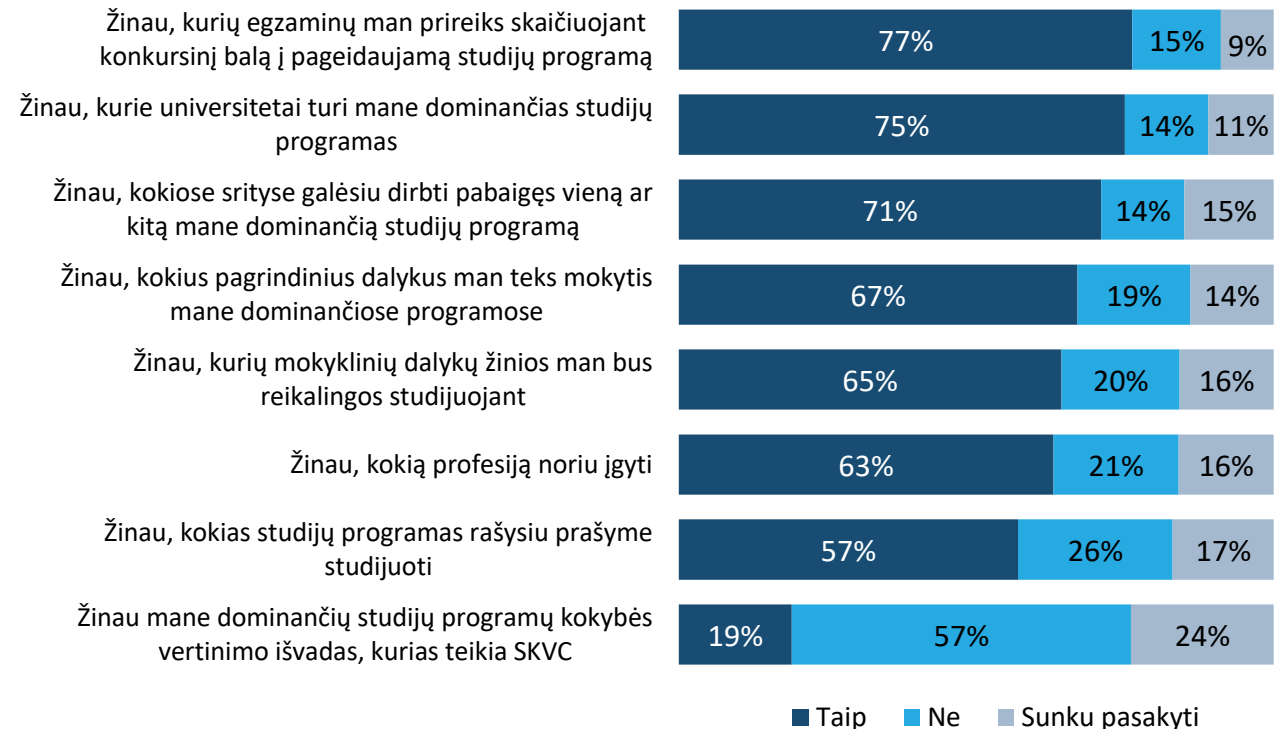
Moksleiviai mano esantys geriausiai informuoti apie tai, kokių egzaminų jiems prireiks apskaičiuojant konkursinį balą stojant į pageidaujamą studijų programą (77 proc.) bei kurie universitetai turi juos dominančias studijų programas (75 proc.).

Tai, kokią profesiją nori įgyti ar kokias studijų programas rašys prašyme studijuoti, žino žymiai mažesnė dalis apklaustų moksleivių (atitinkamai 63 proc. ir 57 proc.).

Apie SKVC teikiamas studijų programų kokybės vertinimo išvadas žino kas penktas moksleivis (pastebėtina ir tai, kad apie minėtas išvadas tiek pat žino tiek planuojantieji, tiek neplanuojantieji studijuoti AM).

Informuotumas apie studijų procesą ir studijų programas

Moksleiviai, N=1068

Pagalvokite ir įvertinkite, kiek žinote apie studijų procesą ir studijų programas.

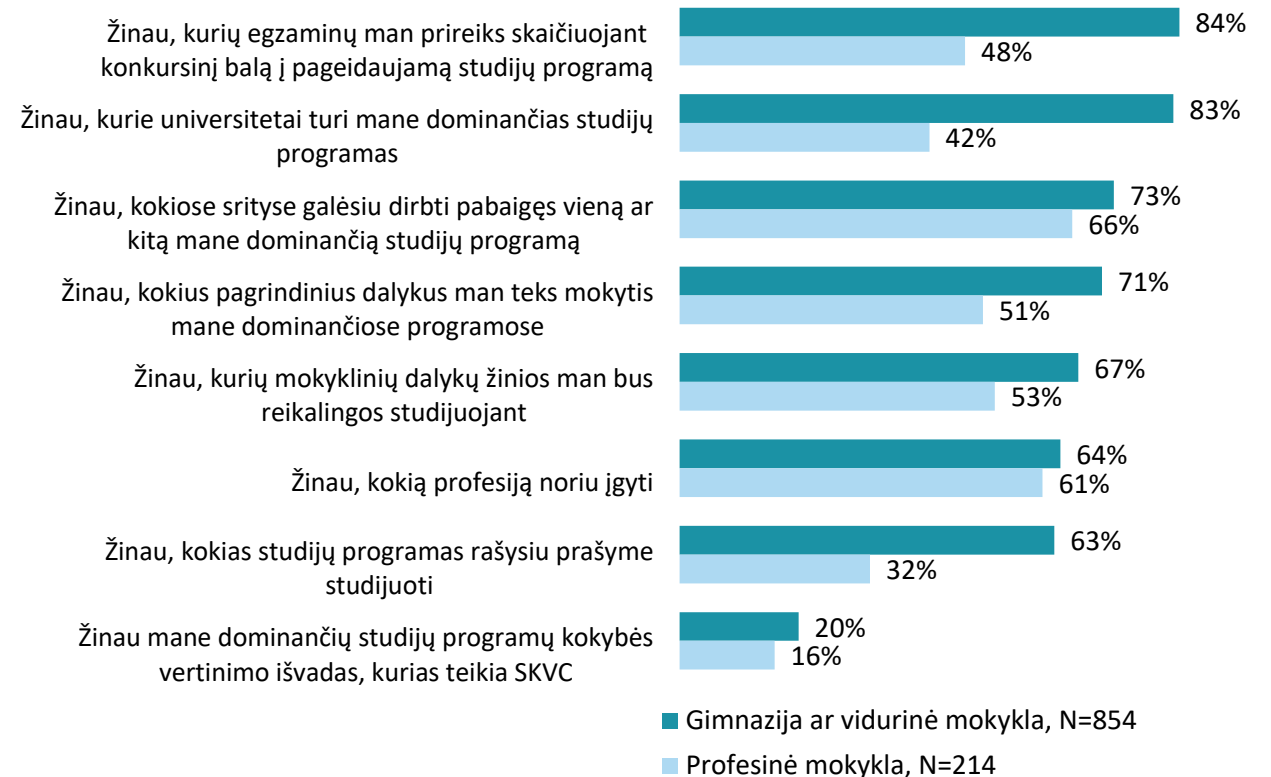
Moksleivių informuotumas apie studijų procesą ir studijų programas pagal mokyklos tipą

Tiek gimnazijų, tiek vidurinių ar profesinių mokyklų moksleivių informuotumas apie tai, kokiose srityse jie galės dirbti baigę vieną ar kitą dominančią studijų programą, yra panašus (žino 73 proc. gimnazijų ar vidurinių mokyklų moksleivių ir 66 proc. profesinių mokyklų moksleivių), taip pat panaši jų dalis žino, kokią profesiją nori įgyti (64 proc. gimnazijų ar vidurinių mokyklų moksleivių ir 61 proc. profesinių mokyklų moksleivių teigia žinantys, kokią profesiją nori įgyti).

Su aktualių studijų programų kokybės vertinimo išvadomis susipažinę tik 20 proc. vidurinių mokyklų ir gimnazijų moksleivių bei 16 proc. profesinių mokyklų moksleivių.

Gimnazijų ar vidurinių mokyklų moksleiviai žymiai geriau susipažinę su stojimo į AM tvarka ir studijų turiniu ar aukštosiomis mokyklomis, kuriose galima studijuoti dominančias studijų programas.

Informuotumas apie studijų procesą ir studijų programas pagal mokyklos tipą

Pagalvokite ir įvertinkite, kiek žinote apie studijų procesą ir studijų programas.

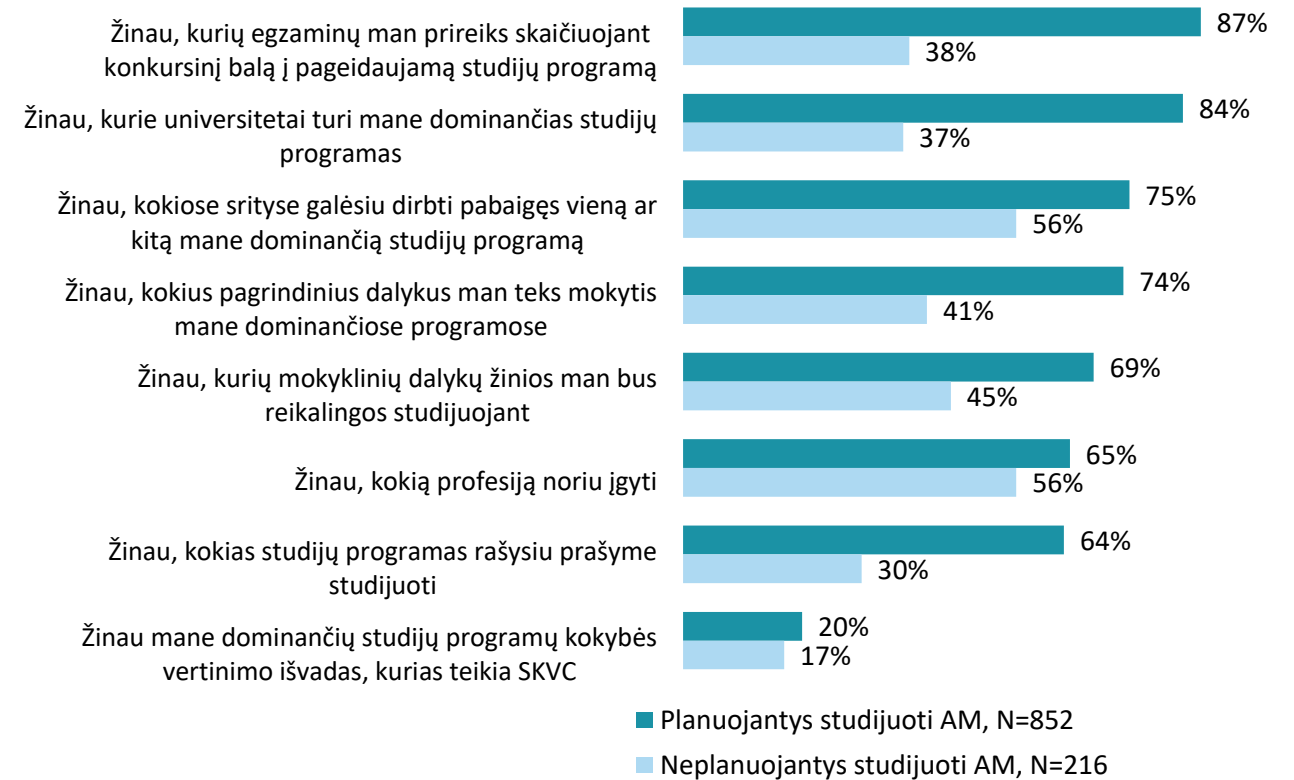
Moksleivių informuotumas apie studijas pagal planus studijuoti aukštojoje mokykloje

Planuojantieji stoti į aukštąsias mokyklas yra žymiai geriau informuoti apie studijų procesą ir studijų programas negu tie, kurie ateityje aukštojo mokslo siekti neplanuoja.

Kalbant apie apsisprendimą dėl norimos profesijos, yra palyginti nedidelis atotrūkis tarp planuojančiųjų ir neplanujančiųjų siekti aukštojo mokslo: 65 proc. planuojančiųjų stoti į aukštąsias mokyklas žino, kokią profesiją nori įgyti, tarp neplanujančiųjų studijuoti tokių yra 56 proc.

SKVC teikiamos išvados apie studijų programų kokybę mažai žinomos tiek planuojantiems, tiek neplanuojantiems studijuoti AM.

Informuotumas apie studijų procesą ir studijų programas pagal ketinimus stoti į aukštąją mokyklą

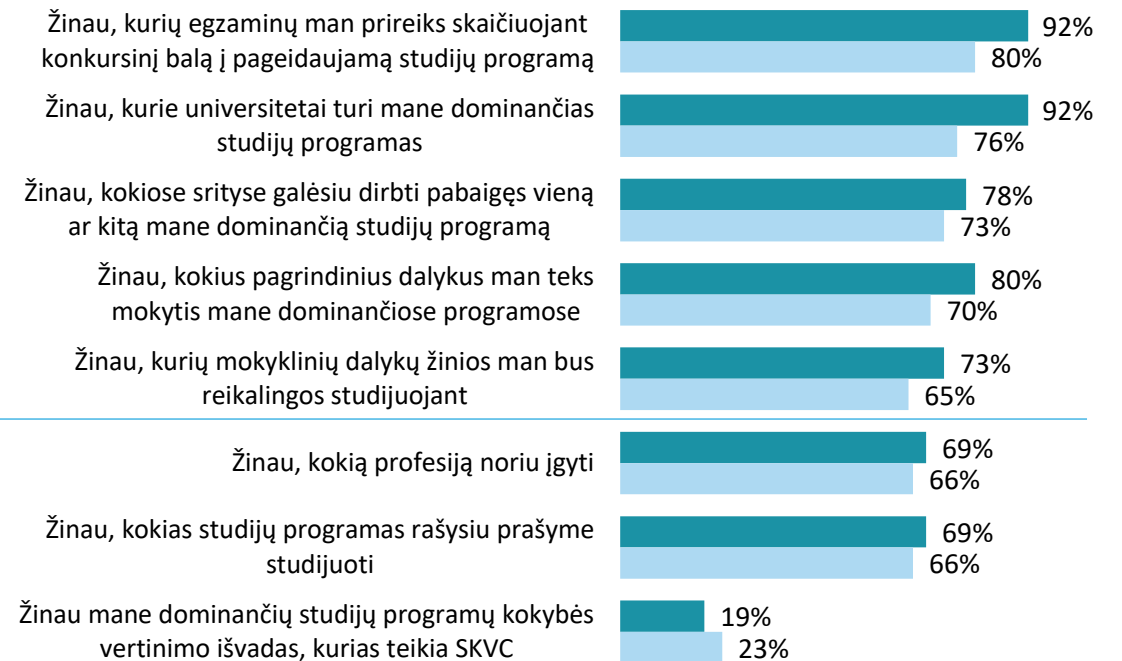
Pagalvokite ir įvertinkite, kiek žinote apie studijų procesą ir studijų programas.

Moksleivių informuotumas apie studijų procesą ir studijų programas pagal tai, kur ketina siekti AM

Tiek planuojančiųjų aukštojo mokslo studijas universitete, tiek kolegijoje apsisprendimas dėl norimos profesijos, prašyme planuojamų nurodyti studijų programų ar informuotumas apie SKVC studijų programų kokybės vertinimo išvadas reikšmingai nesiskiria.

Planuojantieji studijuoti universitete daugiau žino apie norint įstoti į pasirinktą aukštąją mokyklą reikalingus egzaminus ar universitetus, kuriuose yra dominančios studijų programos (po 92 proc. visų planuojančiųjų stoti į universitetus), jie taip pat geriau žino ir apie sritis, kuriose galės dirbti baigę pasirinktą studijų programą (78 proc.), kokius dalykus teks mokyti pasirinktoje studijų programoje (80 proc.) ar kokios mokyklinių dalykų žinios bus reikalingos studijuojant (73 proc.).

Informuotumas apie studijų procesą ir studijų programas pagal planuojamą studijų vietą

■ Universitete, N=566   ■ Kolegijoje, N=182

Pagalvokite ir įvertinkite, kiek žinote apie studijų procesą ir studijų programas.

2.3. Kiek pastangų įdedama rengiantis aukštojo mokslo studijoms?

Moksleivių pastangos rengiantis studijoms

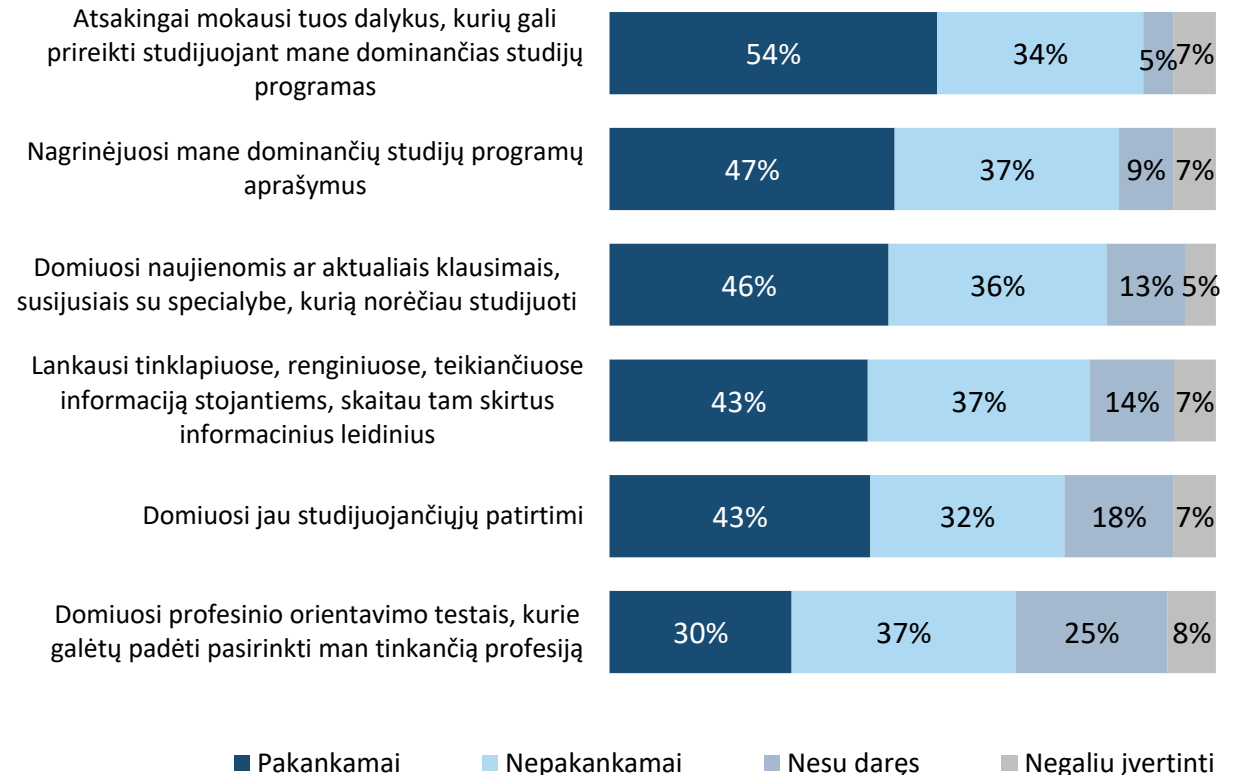
Duomenys rodo, kad moksleiviai nėra labai aktyvūs ir nesistengia išnaudoti kuo daugiau galimybių, kurios leistų geriau pasirengti studijoms. Didžiausia dalis moksleivių (54 proc.) mano, kad pakankamai atsakingai mokosi tuos dalykus, kurių gali prireikti studijuojant dominančias studijų programas (trečdalis apklaustųjų mano tam dedantys nepakankamai pastangų).

Kiek mažesnė dalis (47 proc.) apklaustųjų pakankamai nagrinėja dominančių studijų programų aprašymus, 46 proc. domisi naujienomis ir aktualiais klausimais, susijusiais su specialybe, kurią planuoja rinktis baigę mokyklą.

Profesinio orientavimo testai tarp baigiamųjų klasių moksleivių nėra paplitę: pakankamai jais besidomintys teigia tik 30 proc. apklaustų moksleivių, 25 proc. tokių testų kol kas nėra atlikę.

Pastangos rengiantis studijoms

Moksleiviai, N=1068

Įvertinkite, ar Jūs pakankamai, ar nepakankamai stengiatės rengdamiesi studijoms.

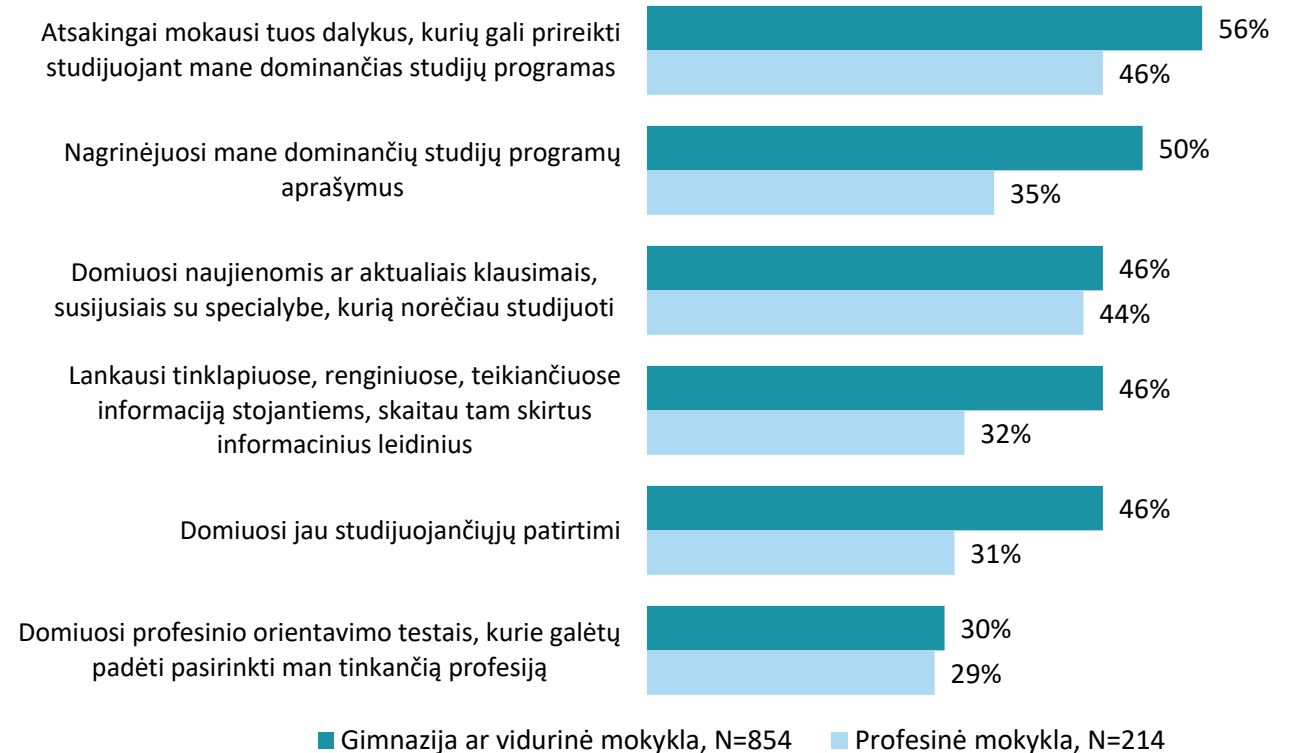

Moksleivių rengiantis studijoms dedamos pastangos pagal mokyklos tipą

Gimnazijų ir vidurinių mokyklų moksleiviai dažniau nei profesinių mokyklų moksleiviai teigia įdedantys pakankamai pastangų atsakingai mokydami tų dalykų, kurių gali prireikti studijuojant, taip pat skiria laiko dominančių studijų programų aprašymų nagrinėjimui, domėjimuisi įvairaus pobūdžio informacija stojantiems bei studijuojančiųjų patirtimi.

Profesinių mokyklų moksleivių susidomėjimas naujienomis ir aktualiais klausimais, susijusiais su norima specialybe bei profesinio orientavimo testais, panašus kaip gimnazijų ar vidurinių mokyklų moksleivių.

Moksleivių rengiantis studijoms dedamos pastangos pagal mokyklos tipą

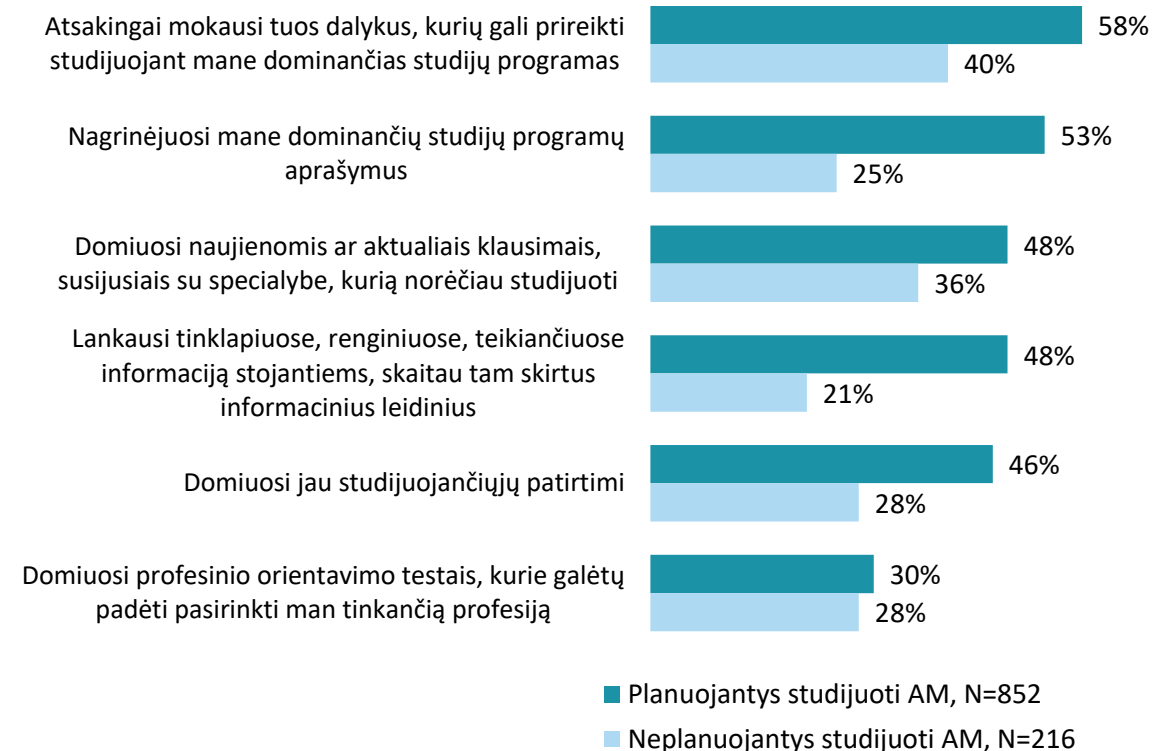
Įvertinkite, ar Jūs pakankamai, ar nepakankamai stengiatės rengdamiesi studijoms.

Moksleivių rengiantis studijoms dedamos pastangos pagal planus studijuoti aukštojoje mokykloje

Planuojantieji stoti į aukštąsias mokyklas žymiai dažniau nurodo įdedantys pakankamai pastangų į analizuotas veiklas negu tie, kurie ateityje aukštojo mokslo siekti neketina.

Nors profesinio orientavimo testams pakankamai dėmesio skiria tik iki trečdaliao moksleivių, tačiau tiek planuojantieji, tiek neplanuojantieji studijuoti aukštojoje mokykloje tam skiria tiek pat pastangų.

Moksleivių rengiantis studijoms dedamos pastangos pagal planus studijuoti aukštojoje mokykloje

Įvertinkite, ar Jūs pakankamai, ar nepakankamai stengiatės rengdamiesi studijoms.

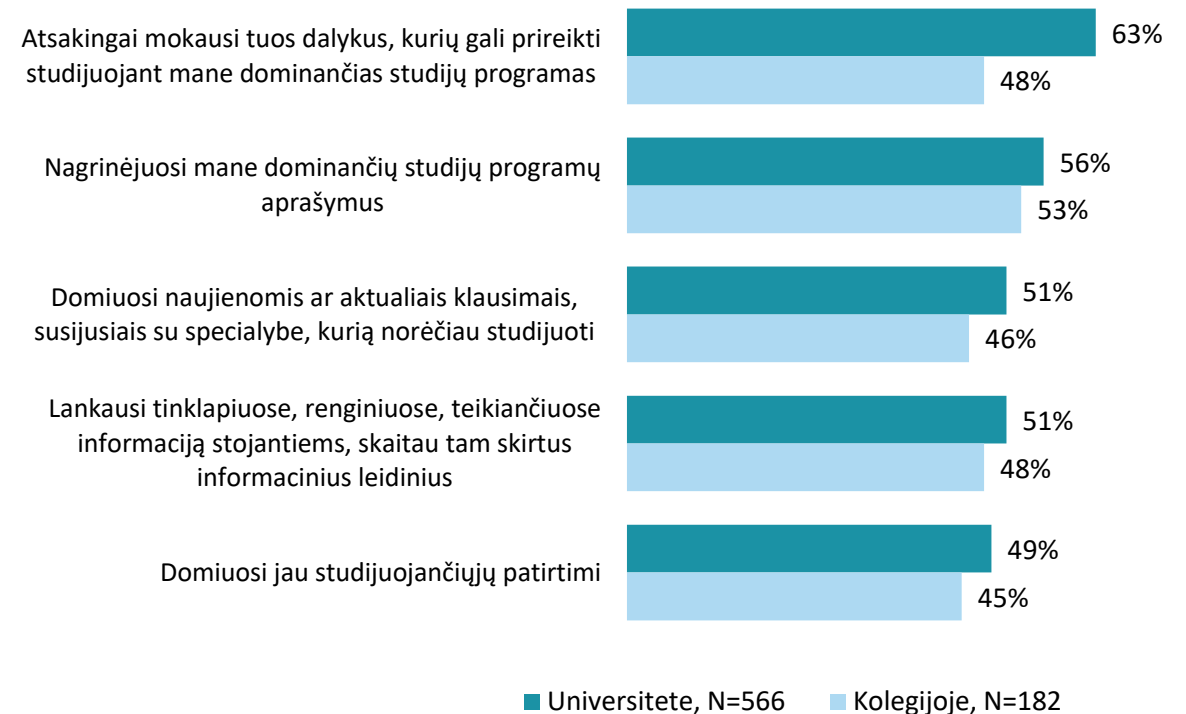
Moksleivių rengiantis studijoms dedamos pastangos pagal tai, kur jie ketina siekti AM

Nors planuojantieji siekti aukštojo mokslo universitete dažniau nurodo pakankamai besiruošiantys studijoms negu tie, kurie planuoja studijuoti kolegijose, atotrūkis tarp jų nėra didelis.

Išsiskiria tik viena „priemonė“, padedanti geriau pasirengti aukštojo mokslo studijoms, – tai atsakingas mokymasis tų dalykų, kurių gali prireikti studijuojant dominančias studijų programas; šiai veiklai žymiai dažniau daugiau dėmesio skiria planuojantieji studijuoti universitete nei kolegijoje (atitinkamai 63 proc. ir 48 proc.).

Susidomėjimas profesinio orientavimo testais nesiskiria pagal planuojamą studijų vietą.

Moksleivių pasirengimui studijoms dedamos pastangos pagal planuojamą studijų vietą

Jvertinkite, ar Jūs pakankamai, ar nepakankamai stengiatės rengdamiesi studijoms.

Bakalaurantų pastangos rengiantis studijoms

Beveik du trečdaliai apklaustų bakalaurantų mano, kad ruošdamiesi studijoms pakankamai lankėsi aukštųjų mokyklų tinklapiuose bei mokėsi dalykų, kurių gali prireikti norint studijuoti juos dominančias programas.

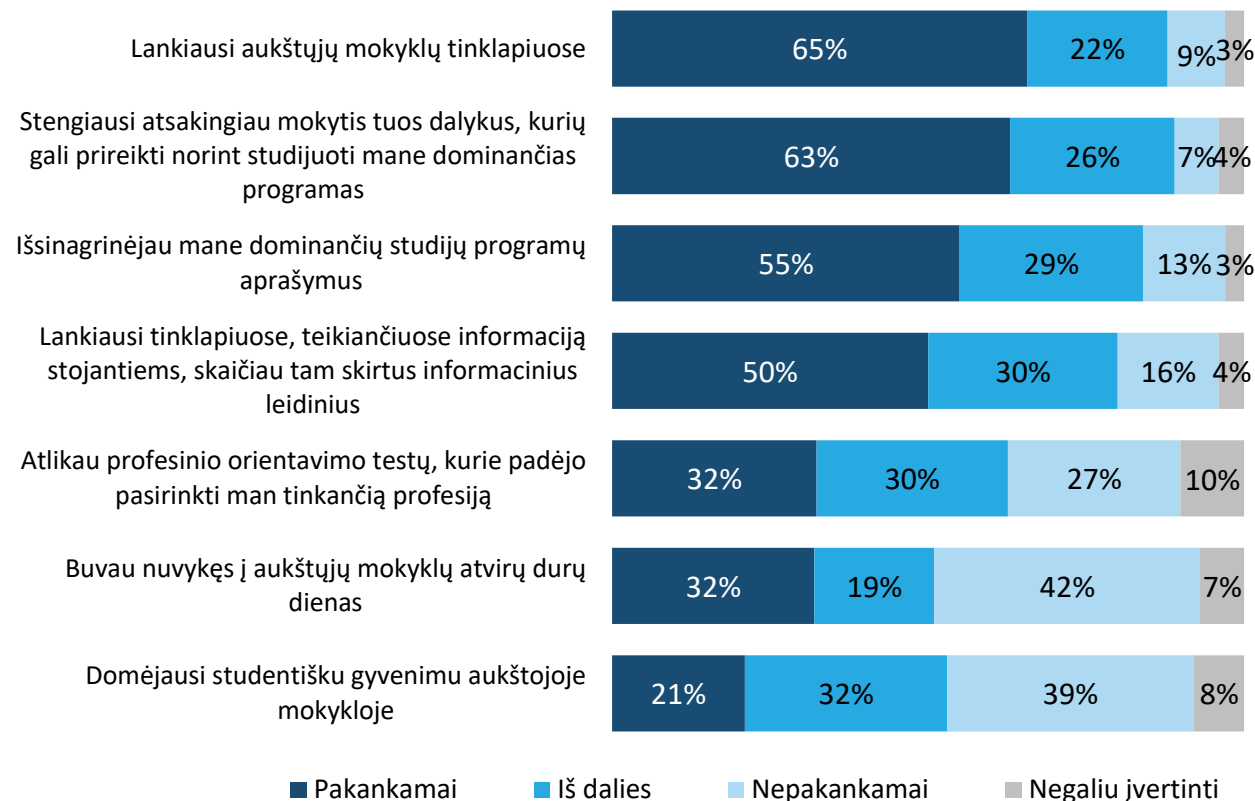
Kas antras apklausos dalyvis mano, kad gerai išsinagrinėjo dominančių studijų programų aprašymus ir analizavo stojantiesiems skirtą informaciją.

32 proc. apklaustų bakalaurantų teigia atlikę profesinio orientavimo testus, kurie padėjo pasirinkti tinkamą profesiją, 27 proc. mano, kad profesinio orientavimo testams atlikti įdėjo nepakankamai pastangų.

42 proc. bakalaurantų mano nepakankamai lankėsi aukštųjų mokyklų atvirų durų dienos.

Pastangos rengiantis studijoms

Bakalaurantai, N=4567

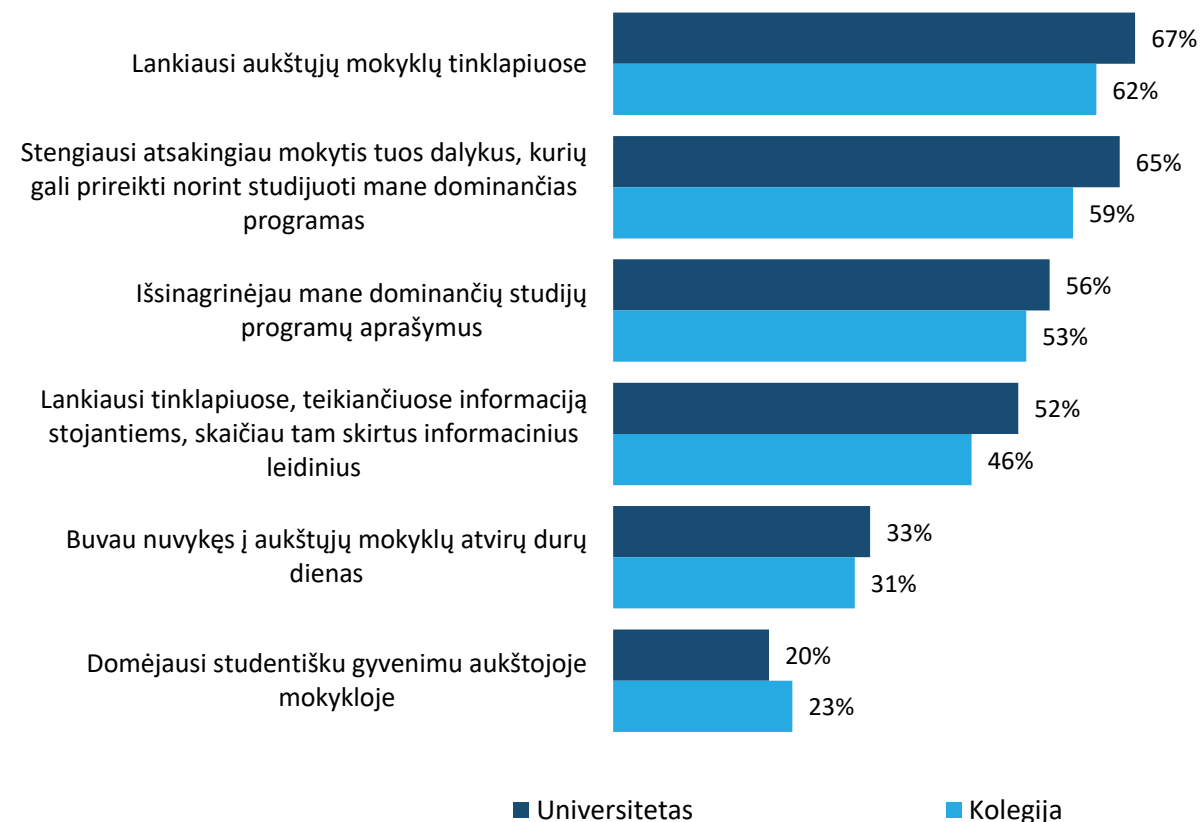

Pagalvokite ir įvertinkite, kiek įdėjote pastangų rengdamiesi studijoms.

Bakalaurantų rengiantis studijoms įdėtos pastangos pagal studijų vietą

Universitetų studentai, palyginti su studijuojančiais kolegijose, dažniau nurodo, kad rengdamiesi studijoms pakankamai pastangų skyrė visoms pasirengimui pagerinti skirtoms veikloms, išskyrus domėjimąsi studentišku gyvenimu aukštojoje mokykloje; šiai veiklai dažniau pakankamai pastangų nurodo skyrę kolegijų bakalaurantai.

Rengiantis studijoms dėtos pastangos pagal studijų vietą

Pagalvokite ir įvertinkite, kiek įdėjote pastangų rengdamiesi studijoms.

Pateikiama procentinė dalis manančiųjų, kad įdėjo pakankamai pastangų.

Bakalaurantų rengiantis studijoms įdėtos pastangos pagal studijų sritį

Skirtingas sritis studijuojantys bakalaurantai studijoms rengėsi nevienodai. Menų studentai išsiskiria tuo, kad dažniau nurodo skyrę pakankamai dėmesio visoms analizuotoms veikloms, padedančioms geriau pasirengti aukštojo mokslo studijoms, o technologijų ir socialinių mokslų atstovai analizuotoms veikloms nurodo skyrę žymiai mažiau pastangų, palyginti su kitų sričių bakalaurantais.

Kalbant apie kitas studijų sritis, studijuojantieji biomediciną dažniau nurodo dėję pakankamai pastangų mokydami dalykus, kurių gali prireikti studijuojant dominančias studijų programas, ar lankęsi tinklapiuose, teikiančiuose informaciją stojantiesiems, skaitę tam skirtus informacinius leidinius.

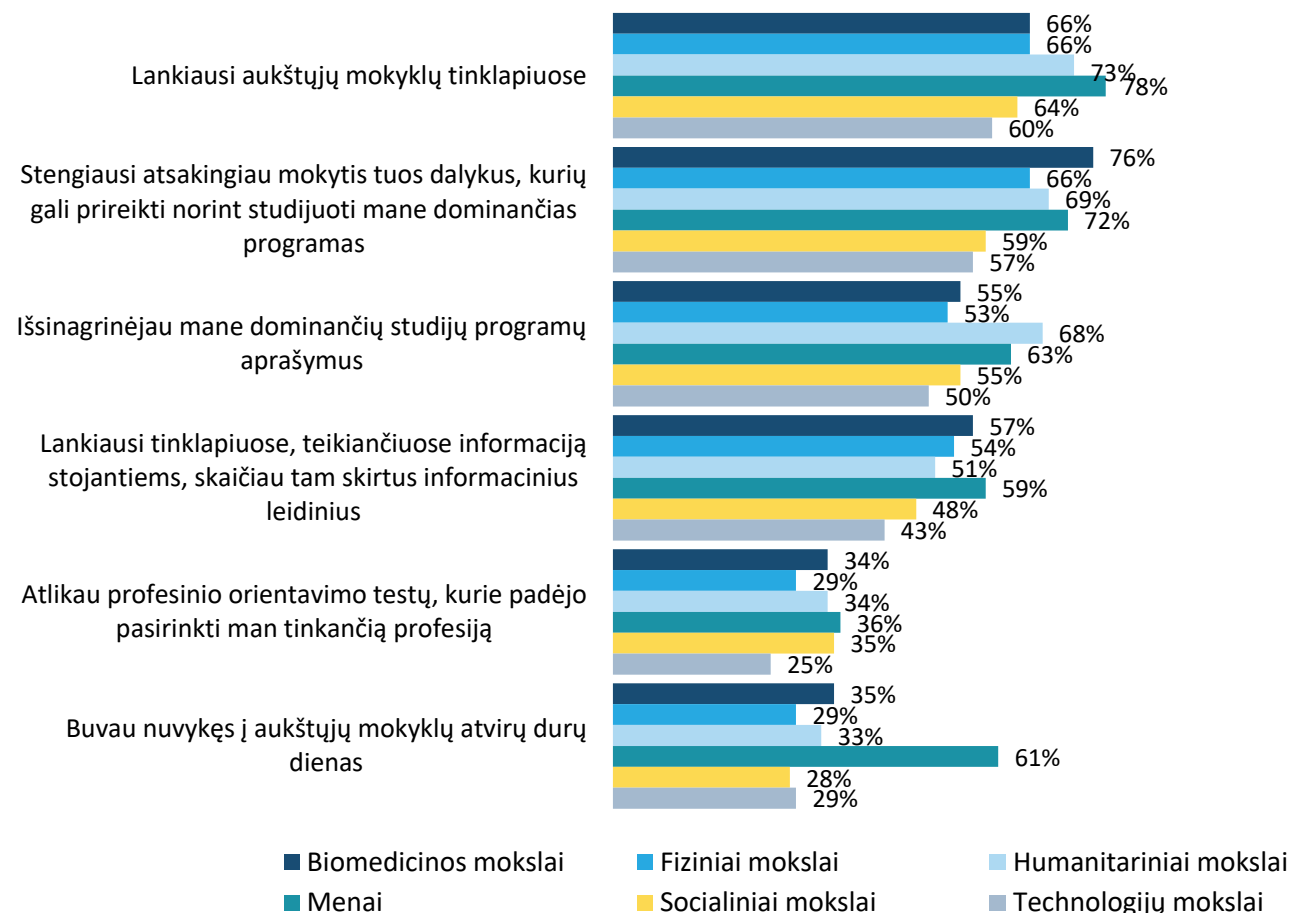
Humanitarinių mokslų studentai dažniau nurodo pakankamai dėmesio skyrę aukštųjų mokyklų tinklapių lankymui ar gilinimuisi į dominančių studijų programų aprašymus.

Profesinio orientavimo testams pakankamai dėmesio nurodo skyrę tik apie trečdalis apklaustųjų, dar rečiau susidomėjimą šiais testais išreiškė technologijų bei fizinių mokslų srityse studijuojantys bakalaurantai.

Aukštųjų mokyklų atvirų durų dienoms pakankamai dėmesio skyrė didesnė dalis menų, biomedicinos ir humanitarinių mokslų atstovų, fizinių, socialinių ar technologijų mokslų studentai rečiau teigia skyrę pakankamai dėmesio lankymuisi aukštosiose mokyklose per atvirų durų dienas.

Pagalvokite ir įvertinkite, kiek įdėjote pastangų rengdamiesi studijoms.

Rengiantis studijoms dėtos pastangos pagal studijų sritį

Pateikiama procentinė dalis manančiųjų, kad įdėjo pakankamai pastangų.

2.4. Ką studijuojantieji norėtų keisti, kad būtų geriau pasirengę studijoms?

Ką vertėjo daryti kitaip norint geriau pasirengti studijoms?

Trys iš keturių apklaustų bakalaurantų nėra visiškai patenkinti savo pasirengimu studijoms ir mano, kad kai kuriais aspektais studijoms vertėjo ruoštis kitaip.

Analizuojant bakalaurantų nurodomas pastangas, kurių trūko, kad būtų geriau pasirengta studijoms aukštojoje mokykloje, dominuoja atsakingo mokymosi mokykloje (šį aspektą nurodė 29 proc. bakalaurantų) ir kruopštesnio ruošimosi egzaminams (27 proc.) stoka.

Kas ketvirtas bakalaurantas mano, kad vertėjo geriau išstudijuoti, kokius pagrindinius dalykus teks mokytis įstojus į aukštąją mokyklą, ar prieš studijas įgyti praktinės patirties, susijusios su norima studijuoti sritimi.

Atsakingesnis laikomų egzaminų pasirinkimas ir finansinis apsirūpinimas aktualus 16 proc. apklaustų bakalaurantų.

Ką vertėjo daryti kitaip, kad būtų geriau pasirengta studijoms

Bakalaurantai, N=4567

Prisiminkite save prieš studijų pradžią. Ką Jums vertėjo daryti kitaip, kad būtumėte geriau pasirengę studijoms?

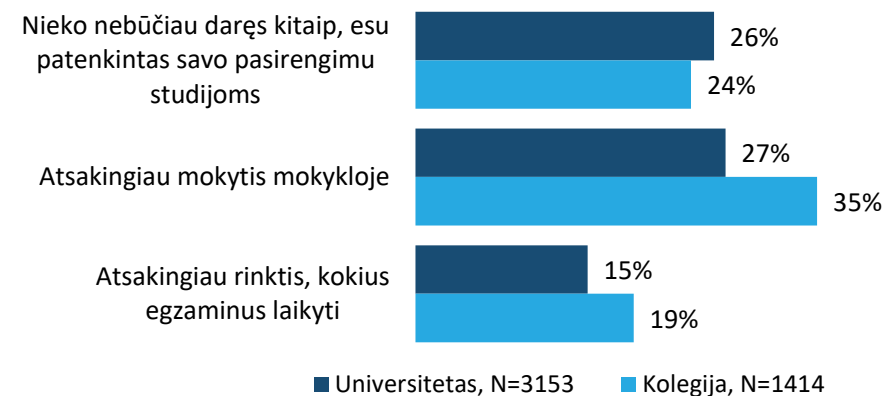

Ką vertėjo daryti kitaip norint geriau pasirengti studijoms?

Analizuojant bakalaurantų įvardijamas veiklas, kurias vertėjo daryti kitaip ruošiantis studijoms aukštojoje mokykloje, paaiškėjo, kad kolegijų studentai dažniau nurodo, jog reikėjo atsakingiau mokytis bei atsakingiau rinktis egzaminus. Studijuojantieji universitete kiek dažniau nurodo esantys patenkinti savo pasirengimu ir nieko keisti nenorėtų. Kitos analizuotos pasirengimui studijoms skirtos veiklos pagal mokymosi vietą statistiškai reikšmingai nesiskiria.

Ką vertėjo daryti kitaip, kad būtų geriau pasirengta studijoms?

Skaičiuojama nuo studijuojančių universitete ir kolegijose

Prisiminkite save prieš studijų pradžią. Ką Jums vertėjo daryti kitaip, kad būtumėte geriau pasirengęs studijoms?

Ką vertėjo daryti kitaip norint geriau pasirengti studijoms?

Analizuojant bakalaurantų įvardijamas veiklas, kurias vertėjo atlikti kitaip ruošiantis studijoms aukštojoje mokykloje, paaiškėjo, kad studijuojantieji skirtingose srityse įvardija gana skirtingas veiklas.

Palyginti su kitomis sritimis, **menų studentai** dažniau nurodo, kad mokykloje vertėjo įgyti daugiau praktinės patirties ar apsirūpinti finansiškai. Atsakingesnio mokymosi, ruošimosi egzaminams ar jų pasirinkimo problematika jiems mažiau aktuali.

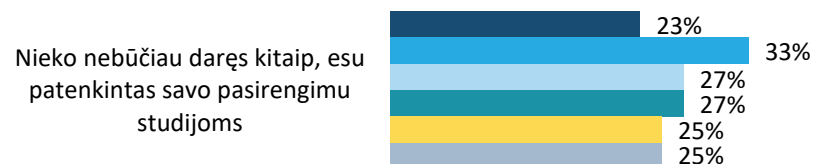
Studijuojantieji biomediciną dažniau nurodo, kad mokykloje vertėjo atsakingiau mokytis ir kruopščiau ruoštis egzaminams.

Fizinių mokslų atstovai dažniau akcentuoja, kad vertėjo geriau išstudijuoti dalykus, kuriuos teks mokytis įstojus, tačiau egzaminų pasirinkimu ar finansiniu apsirūpinimu jie patenkinti labiau nei kitų sričių studentai. Studijuojantieji fizinius mokslus dažniau nei kiti yra patenkinti savo pasirengimu (kitose srityse patenkintųjų pasirengimu dalis kinta nuo 23 iki 27 proc.).

Humanitarinių mokslų atstovai dažniau nurodo, kad vertėjo labiau stengtis dėl laikomų egzaminų, atsakingiau rinktis studijų programą bei geriau apsirūpinti finansiškai.

Studijuojantieji **socialinius mokslus** mažiausiai patenkinti savo egzaminų bei studijų programos pasirinkimu, pasiruošimu egzaminams.

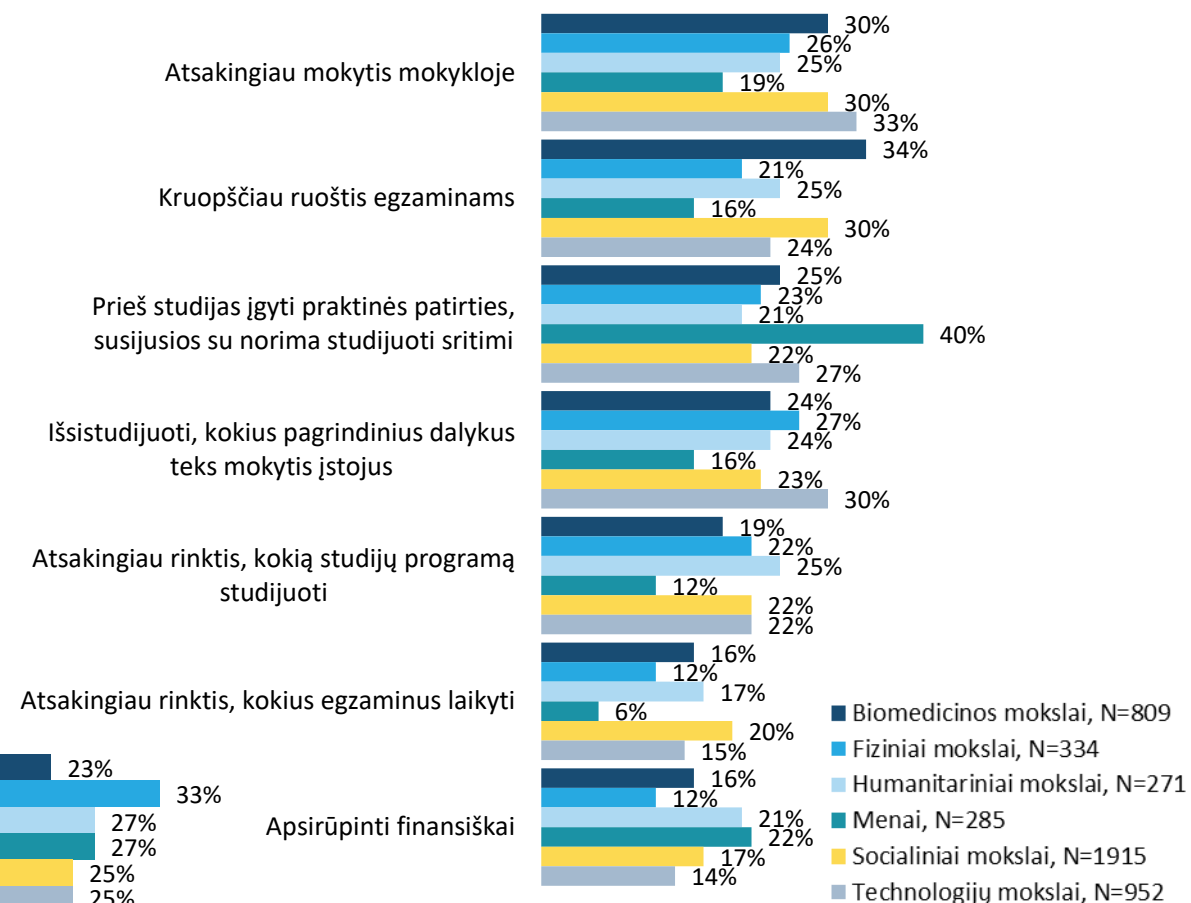
Studijuojantieji **technologijų mokslus** dažniau nei kiti mano, kad vertėjo atsakingiau mokytis, geriau išstudijuoti, kokius dalykus teks mokytis įstojus, ar atsakingiau rinktis studijų programą.

Prisiminkite save prieš studijų pradžią. Ką Jums vertėjo daryti kitaip, kad būtumėte geriau pasirengę studijoms?

Ką vertėjo daryti kitaip, kad būtų geriau pasirengta studijoms?

Skaičiuojama pagal studijų sritį

3. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ REKOMENDACIJOS PASIRENGIMUI GERINTI

- 3.1. Kokių reikia sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms?
- 3.2. Ko labiausiai trūksta stojantiesiems, kad jie būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms?

Sisteminiai pokyčiai, kurie leistų geriau pasirengti aukštojo mokslo studijoms

Visoms tyrimo tikslinėms grupėms užduotas atviras klausimas:

„Kaip Jūs manote, kokių reikėtų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms? (įrašykite)“

Siekiant geriau suprasti, kaip pagerinti stojančiųjų į aukštąsias mokyklas pasirengimą ir su kokiomis problemomis dažniausiai susiduria įstojusieji, dėstytojų buvo prašoma įvardyti, ko labiausiai trūksta stojantiems (*„Kaip Jūs manote, ko dabartiniams stojantiems trūksta, kad jie būtų geriau pasirengę bakalauro ir (ar) vientisosios studijoms?“*).

Šių klausimų analizė buvo atliekama ir rezultatai pateikiami tokiu principu:

- 1) visi atsakymai sukoduoti ir sugrupuoti pagal respondentų siūlomus sisteminius pokyčius bei minimas problemines sritis. Ataskaitoje pateikiamas temų paminėjimų dažnis (procentais nuo visų paminėjimų);
- 2) pateikiamos reikšmingiausios citatos, iliustruojančios išskirtas problemines temas ir siūlomus sisteminius pokyčius.

3.1. Kokių reikia sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms?

Moksleivių nurodomi sisteminiai pokyčiai, kurie leistų geriau pasirengti studijoms

Moksleiviai, kalbėdami apie sisteminius pokyčius, kurie leistų geriau pasirengti aukštojo mokslo studijoms, pirmiausia akcentuoja vidurinio lavinimo grandyje reikalingus pokyčius, apimančius programų tobulinimą, motyvacijos mokytis skatinimą bei profesinio orientavimo stiprinimą.

Fragmentiškai buvo minima mokytojų kompetencijos ir motyvacijos problematika, egzaminų keliamas stresas.

Įvardijamos probleminės sritys	Paminėjimų dalis
1. Pokyčiai vidurinio lavinimo grandyje	50%
1.1. Vidurinio lavinimo sistema	21%
Tobulinti programas (daugiau dėmesio egzaminų dalykams, mažiau nereikalingų dalykų)	10%
Taikyti naujausius, efektyvius, motyvuojančius mokymo metodus	3%
Mokykloje daugiau mokytis to, kas bus reikalinga AM, programų suderinimas	3%
Daugiau praktinių užsiėmimų, praktikos	2%
Daugiau mokytojų dėmesio ir individualaus dėmesio	2%
1.2. Vertybių, įgūdžių ir gebėjimų ugdymas	17%
Skatinti motyvaciją mokytis, motyvacija – svarbiausia	12%
Stiprinti norą mokytis, įgyti žinių	3%
Kritinio mąstymo, mokėjimo mokytis, pasitikėjimo savimi ugdymas	2%
1.3. Profesinis orientavimas	12%
Daugiau dėmesio profesiniam orientavimui	8%
Daugiau praktinių užduočių, profesinės praktikos	4%
Žinoti galimybes gauti darbą pagal specialybę	1%
2. Priėmimas į aukštąsias mokyklas	11%
Supažindinti su studijomis AM, jų ypatumais, į susitikimus su mokiniais kviešti dėstytojus, studentus	6%
Geriau supažindinti su stojimo tvarka	4%
Tobulinti priėmimo į AM tvarką	1%
3. Mokytojų kompetencija ir motyvacija	7%
4. Brandos egzaminų sistema	4%
Pasirengimo, parengimo egzaminams procesas, egzaminų keliamas stresas	2%
Lengvinti egzaminus, neturėtų būti visiems privalomų egzaminų	2%
6. Pasirengimas priklauso nuo mokinio pastangų, turi ruoštis patys mokiniai	11%
Pokyčių nereikia	2%
Kita	9%
Neatsakė	6%

Procentai skaičiuojami nuo paminėjimų skaičiaus, N=890

Kaip manote, kokių reikėtų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms? (atviras klausimas)

Kitoje skaidrėje pateikiami sugrupuoti dažniausiai pasikartojantys atsakymai ir reikšmingiausios citatos.

Dažniausiai moksleivių minimos probleminės sritys ir sisteminiai pokyčiai

Dažniausiai <u>moksleivių</u> minimos probleminės sritys	Iliustruojantys teiginiai
Vidurinio lavinimo sistema: tobulinti programos (daugiau dėmesio egzaminų dalykams, mažiau mokytis nepritaikomų dalykų)	<i>„12-oje klasėje neturėti naujų temų, užsiimti tik kartojimu“; „Mažiau tų mokomųjų dalykų, kurių nereikės ateityje“; „Palengvinti egzaminus, nes dabar beveik visas dėmesys skiriamas jiems, mažai laiko lieka pasirengti tiems dalykams, kurie bus aktualūs aukštosiose mokyklose“; „<...> sunku rasti laiko domėtis studijomis, kai visą laiką skiri namų darbams, pasiruošimui kontroliniams, nes yra suformuotas požiūris, jog svarbiausia pažymys ir egzaminų rezultatai, o ne motyvacija mokytis ir gyvenimiškos patirties turėjimas, veiklumas“.</i>
Skatinti motyvaciją mokytis	<i>„Kelti mokinių motyvaciją mokytis tikslingai“; „Motyvuoti tuos žmones, skatinti mokytis ir siekti savo tikslo“.</i>
Daugiau dėmesio profesiniam orientavimui	<i>„Geriau supažindinti su dominančiomis studijų programomis, padėti atrasti norimą ir tinkamą profesiją“; „Supažindinti su profesijomis ir studijų planais. Nuolatos prieinamos studijų konsultacijos“; „Galbūt reikėtų daugiau žinių apie profesijas, galbūt netgi pasikviesti vienos ar kitos specialybės žmonių ar eiti padirbėti įmonėse, daugiau praktinės veiklos“; „Daugiau informacijos ir orientavimo į profesijas <...>“; „Daugiau informacijos pamokų metu, koks dalykas būtų perspektyviausias ateityje“; „Daryti testus, kurie nusakytų, kokia profesija labiausiai tinka mokinio asmenybės tipui“; „<...> žinoti, kad baigęs studijas rasiu darbą pagal savo specialybę, o ne dirbsiu padavėju“.</i>
Priėmimas į aukštąsias mokyklas	<i>„Kursų pasiruošti egzaminams (nemokamų)“; „Prieš studijas skatinti papildomus mokymus ar seminarus valstybės lėšomis, kad mokiniai neateitų į aukštąją mokyklą su tuščiu žinių bagažu“; „Daugiau įvairių susitikimų su universitetų / kolegijų darbuotojais ir studentais“; „<...> daugiau atsiliepimų iš studentų, kurie jau studijuoja“; „Orientuoti moksleivius į tam tikrų specialybių specifiką, t. y. galbūt tokius dalykus kaip „studentas vienai dienai“; „Atvykę universitetų atstovai galėtų labiau orientotis į mokinių norus, kompetencijas nei į universiteto reklamą“.</i>

Kaip manote, kokių reikėtų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms? (atviras klausimas)

Mokytojų nurodomi sisteminiai pokyčiai, kurie leistų geriau pasirengti studijoms

Mokytojai kalbėdami apie sisteminius pokyčius, kurie mokiniams leistų geriau pasirengti aukštojo mokslo studijoms, pirmiausia akcentuoja vidurinio lavinimo grandyje reikalingus pokyčius, o ypač – mokymosi programų turinio peržiūrėjimą ir atnaujinimą.

Moksleivių motyvacijos didinimas ir noro mokytis skatinimas – antroje vietoje pagal dažnumą minima sritis.

Fragmentiškai buvo minimas poreikis keisti ir griežtinti priėmimo į aukštąsias mokyklas sąlygas, skatinti bendrojo lavinimo ir aukštųjų mokyklų bendradarbiavimą, brandos egzaminų sistemos tobulinimas ir stabilizavimas.

Procentai skaičiuojami nuo paminėjimų skaičiaus, N=717

Kaip manote, kokių reiktų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms? (atviras klausimas)

Ivardijamos probleminės sritys	Paminėjimų dalis
1. Pokyčiai vidurinio lavinimo grandyje	64%
1.1. Vidurinio lavinimo sistema	32%
Peržiūrėti, suderinti, atnaujinti mokymosi programas	20%
Baigiamaisiais metais mokytis tik stoti į aukštąsias mokyklas, egzaminams reikalingus dalykus	3%
Mažinti mokinių skaičių klasėse	3%
Išplėsti mokymo metodus, taikyti naujus, daugiau kontaktinių valandų	2%
Į programas įtraukti daugiau praktinių užduočių	2%
Tobulinti mokymo priemones, vadovėlius	2%
1.2. Vertybių, įgūdžių ir gebėjimų ugdymas	26%
Mokiniams trūksta motyvacijos, noro mokytis	15%
Mokiniai turėtų labiau stengtis, daugiau dirbti, būti atsakingi už savo rezultatus	4%
Daugiau dėmesio bendrųjų kompetencijų ugdymui (komunikavimo, socialinės-pilietinės, pažinimo, savarankiškumo)	3%
Ugdyti mokėjimą mokytis	2%
Keisti požiūrį į mokslą ir mokymąsi, mokomasi ne tik dėl egzaminų	2%
1.3. Profesinio orientavimo stiprinimas	6%
2. Priėmimo į AM tvarkos tobulinimas, priėmimo sąlygų griežtinimas	6%
3. Poreikis tobulinti švietimo sistemą, turėti ilgalaikę strategiją, per dažnos reformos	5%
4. Skatinti bendrojo lavinimo ir aukštųjų mokyklų bendradarbiavimą, suderinti programas	5%
5. Švietimo finansavimo, mokytojų atlyginimų didinimas, etatinis apmokėjimas	4%
6. Brandos egzaminų sistemos tobulinimas, daugiau stabilumo	3%
7. Tėvų suinteresuotumo vaikų mokymusi kėlimas	2%
8. Mokytojų kompetencijos kėlimas	2%
Pokyčių nereikia	0,3%
Kita	10%
Neatsakė	1%

Kitoje skaidrėje pateikiami sugrupuoti dažniausiai pasikartojantys atsakymai ir reikšmingiausios citatos.

Dažniausiai mokytojų minimos probleminės sritys ir sisteminiai pokyčiai

Dažniausiai <u>mokytojų</u> minimos probleminės sritys	Iliustruojantys teiginiai
Mokymosi programų tobulinimas, suderinimas, atnaujinimas	„Ugdymo programos turi atitikti egzaminų ir aukštojo mokslo reikalavimus“; „Ugdymo programos ir reikalavimai VBE turi koreliuoti tarpusavyje <...>“; „Tobulinti ugdymo programas siaurinant jų apimtį“; „Keisti programos turinį, programa apima daug sričių (paviršinis mokymas), reikėtų mokinius mokyti giliau, kad jie mokėtų analizuoti, daryti išvadas, gautas žinias pritaikyti praktiškai“; „Manau, kad profiliavimas ir mažas egzaminų skaičius suskirstė dalykus į reikalingus ir nereikalingus, todėl neleidžia visapusiškai ugdyti mokinių“; „Esminiai pokyčiai – programos peržiūra, dėmesys rašto kultūrai, metodinių įrankių mokytojams sukūrimas“.
Vertybių, įgūdžių ir gebėjimų ugdymas (motyvacija, noras mokytis, pastangos)	„Didinti mokinių motyvaciją mokytis“; „Mokinio atsakomybės mokytis ir atsakyti už savo mokymosi pasiekimų kokybę“; „Reikia su mokiniais kalbėti, kad labai svarbu jų pačių noras ir indėlis, nes mokytojas tik parodo kryptį, o visa kita – jau mokinio darbas“; „Pažinimo kompetencija turi būti svarbiau nei pažymiai“; „Daug dirbti turi savarankiškai“.
Profesinis orientavimas	„Žinojimo, kad baigęs mokslus bus paklausus Lietuvos darbo rinkoje“; „Įsidarbinimo galimybės įgijus aukštąjį išsilavinimą“; „Kad žinotų ne tik studijų programas, bet ir galimybes įsidarbinti (ar reikia šios specialybės specialistų)“; „Motyvacijos testų apsisprendimui <...>“.
Priėmimo į AM tvarkos tobulinimas, priėmimo sąlygų griežtinimas	„<...> aukštosios mokyklos pačios organizuoja, vykdo stojamuosius egzaminus“; „Manau, kad į konkursinį balą turėtų būti įtrauktas ir atestato pažymių vidurkis, ne tik egzaminų rezultatai, tai mokinius labiau motyvuotų mokytis visus dalykus“; „Kad egzaminų procentas nebūtų lemiamas, o būtų tik sudėtinė dalis“.
Poreikis tobulinti švietimo sistemą, turėti ilgalaikę strategiją, per dažnos reformos	„Kad liautųsi naujovių kūrimas“; „Nėra ilgalaikės švietimo sistemos, nes vyksta pokyčiai ir reformos. Neturime ilgalaikių tikslų, kuriuos įsipareigotume pasiekti“; „Kryptingo, nuoseklaus pakopinio mokymo, vieningos mokymo priemonių sistemos“.
Skatinti bendrojo lavinimo ir aukštųjų mokyklų bendradarbiavimą, suderinti programas	„Pirmiausia reikia suderinti gimnazijų, valstybinių brandos egzaminų ir aukštojo mokslo studijų programas“; „Ugdymo programos turėtų atitikti universitetų keliamus reikalavimus“; „Bendri projektai su aukštosiomis mokyklomis, rengiamos bendros mokymo programos“.

Kaip manote, kokių reikėtų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms? (atviras klausimas)

Bakalaurantų nurodomi sisteminiai pokyčiai, kurie leistų geriau pasirengti studijoms

Bakalaurantų manymu, daugiausiai sisteminių pokyčių reikėtų vidurinio lavinimo grandyje: tobulinti programų turinį, įtraukti daugiau praktinių užsiėmimų, stiprinti profesinį orientavimą, skatinti moksleivių motyvaciją mokytis, savarankiškumą bei smalsumą.

Priėmimo į aukštąsias mokyklas sistemos pokyčiai taip pat leistų didinti pasirengusiųjų AM studijoms dalį. Bakalaurantai dažniausiai akcentuoja, kad aukštųjų mokyklų pateikiama informacija apie studijas būtų kuo platesnė, išsamesnė, prieinamesnė, objektyvesnė, orientuota į apsisprendimo dėl studijų srities ir programos pasirinkimo palengvinimą.

Procentai skaičiuojami nuo paminėjimų skaičiaus, N=3466

Kaip manote, kokių reikėtų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms? (atviras klausimas)

Įvardijamos probleminės sritys	Paminėjimų dalis
1. Pokyčiai vidurinio lavinimo grandyje	40%
1.1. Vidurinio lavinimo sistema	17%
Tobulinti bendrojo lavinimo sistemą	6%
Tobulinti mokomuosius dalykus, daugiau praktinių užsiėmimų	6%
Geriau parengti moksleivius studijoms AM	3%
Tobulinti profiliavimo sistemą arba jos atsisakyti	2%
1.2. Vertybių, įgūdžių ir gebėjimų ugdymas	12%
Motyvacijos mokytis, siekti tikslų ugdymas	6%
Savarankiškumo, smalsumo, atsakomybės ir kt. savybių ugdymas	5%
Mokymosi ir mokslo svarbos suvokimo ugdymas	1%
1.3. Profesinis orientavimas	11%
Profesinis orientavimas mokyklose turi būti stipresnis	7%
Poreikis įgyti praktikos prieš studijas	4%
2. Priėmimas į aukštąsias mokyklas	26%
Studijų programų aprašymai turi būti išsamūs, aiškūs	6%
Keisti priėmimo į AM sąlygas	5%
Supažindinti su aktualių studijų sričių ypatumais, tai padėtų pasirinkti labiausiai dominančią sritį	5%
Informacija apie studijas, jų turinį, specialybes turi būti lengvai prieinama	5%
Daugiau galimybių moksleiviams bendrauti su studentais, dalyvauti paskaitose	3%
Informaciniai AM renginiai (atvirų durų dienos, mokslo mugės ir kt.)	2%
3. Mokytojų kompetencija ir motyvacija	5%
4. Brandos egzaminų sistemos tobulinimas	4%
5. Aukštojo mokslo kokybės gerinimas	4%
6. Pokyčiai, susiję su aukštojo mokslo finansavimu	3%
Kita	11%
Neatsakė	7%

Kitoje skaidrėje pateikiami sugrupuoti dažniausiai pasikartojantys atsakymai ir reikšmingiausios citatos.

Dažniausiai bakalaurantų minimos probleminės sritys ir sisteminiai pokyčiai

Dažniausiai bakalaurantų minimos probleminės sritys	Ilustruojantys teiginiai
Tobulinti bendrojo lavinimo sistemą	„Nekeitinėti mokymo programų taip dažnai, nes mokytojai sakydavo, kad nespėja adaptuotis“; „Laisvesnės mokymosi aplinkos, įdomesnės programos, mažiau namų darbų, daugiau įdomesnio darbo per pamokas“; „Nebuvo laisvės ir galimybės kurti, vystyti projektus, įsitraukti į užsienyje vykdomus projektus. Mokykloje buvo juntama stagnacija, užsilikusi kartu su senomis sienomis, mokytojų nuovargiu ir nenoru įsileisti naujovių“; „Jei ne nevyriausybinių organizacijos, įvairūs mokymai ir seminarai, praktinė patirtis už mokyklos ribų, tai nežinau, kuo dabar aš būčiau. Nes mokykla nepadėjo nei atrasti savo pašaukimo, nei kaip kurti savo verslą, mokėti mokesčius, skaičiuoti savo finansus, planuoti savo laiką ir t. t.“.
Tobulinti mokomuosius dalykus, daugiau praktinių užsiėmimų	„<...> daugiau praktinių, grupinių projektų, kur reikėtų patiems domėtis ir mokytis tam tikram dalykui, kad galėtum išmokti“; „<...> daryti daugiau laboratorinių darbų, susijusių su realiomis situacijomis, su kuriomis galbūt susidursime ateityje, daugiau praktikos“; „Reikia mokyklose sukurti pasirenkamuosius dalykus, kurie būtų tarsi įvadas į studijas, kurias mokinys ruošiasi pasirinkti studijuoti“; „Manau, kad būtų kur kas lengviau mokytis, jei visi dalykai būtų labiau siejami (pvz., jei istorijos mokomasi apie XV a., tai kartu ir literatūros pamokose mokytis, kas vyko tuo metu, taip pat ir matematikoje, biologijoje, fizikoje ir kituose mokomuosiuose dalykuose)“.
Profesinis orientavimas mokyklose turi būti stipresnis	„Specialios studijų pasirinkimo pamokos mokyklose (vieną pusmetį)“; „Profesinio orientavimo testai man atrodo visiškai bereikšmiai, geriau būtų vietoj jų daromi pristatymai, kaip ir kur ieškoti informacijos apie tam tikrą sritį“; „Profesinio orientavimo mokyklose, kuriame dalyvautų tiek tėvai, tiek moksleiviai. Bet realaus orientavimo, o ne formalių pristatymų apie studijų programas ir teorines galimybes“; „Mokyklose daryti įvairius specialybių pristatymus, kad mokiniai suprastų, kas jų laukia įgijus geidžiamą specialybę“; „Svarbu neapsiriboti vien ekonomika ir medicinos mokslais, apie ką yra šnekama net per daug. Daugiau šnekėti apie mažiau žinomas specialybes, tuos pačius menus (apie juos išvis niekas nekalba)“; „Sudaryti sąlygas praktiškai pamatyti įvairių profesijų atstovų darbo kasdienybę, pabūti praktikantais. Skatinti jaunimą dalyvauti nevyriausybinių organizacijų veikloje. Ir pati mokykla galėtų daugiau dalyvauti projektuose, labiau įtraukti mokinius į visuomeninę veiklą ar veiklą, susijusią su profesiniu orientavimu“.
Studijų programų aprašymai turi būti išsamūs, aiškūs	„Visų pirma reikėtų išdėstyti stojantiesiems studijų programas išsamiai, kad vėliau nebūtų nusivylimo, nes mokoma ne to, kas buvo aprašyme parašyta. Susisteminti pačių mokymosi raidą, kokie dalykai tikrai bus reikalingi, kurių niekada neprireiks <...>“; „Visos aukštosios mokyklos privalo viešai skelbti dalykų aprašus (sandus) – dažnas įstojęs patiria šoką, kai sužino, ką iš tikrųjų turės mokytis“; „Skleisti kuo daugiau informacijos apie atsirandančias naujas studijų programas“; „Mokykloje skatinti daug anksčiau domėtis studijų programomis“.
Priėmimas į aukštąsias mokyklas	„Universitetai turėtų taikyti aukštesnio būtiną stojamojo balo kartelę, kad užtikrintų įstojančiųjų gabumus ir aukštą motyvaciją“; „Reikėtų dar daugiau padidinti minimalųjį konkursinį balą“; „Priimti studentus ne pagal egzaminų rezultatus, o pagal stojamuosius ir motyvaciją“.

Kaip manote, kokių reikėtų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms? (atviras klausimas)

Dėstytojų nurodomi sisteminiai pokyčiai, kurie leistų geriau pasirengti studijoms

Dėstytojai kalbėdami apie sisteminius pokyčius, kurie leistų geriau pasirengti aukštojo mokslo studijoms, pirmiausia akcentuoja vidurinio lavinimo grandyje reikalingus pokyčius, apimančius programų turinio atnaujinimą, profiliavimo sistemos tobulinimą ar profesinio orientavimo sistemos įvedimą.

Didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas moksleivių svarbiausių kompetencijų ir įgūdžių, tokių kaip kritinis, analitinis mąstymas, kūrybiškumas, mokėjimas mokytis, ugdymui.

Geresnį pasirengimą leistų užtikrinti ir priėmimo į aukštąsias mokyklas sąlygų keitimas: griežtesnė atranka, stojamųjų egzaminų įvedimas, motyvacijos vertinimas, stojamojo balo kėlimas.

Procentai skaičiuojami nuo paminėjimų skaičiaus, N=1178

Kaip manote, kokių reikėtų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę bakalauro, magistrantūros ir (ar) doktorantūros studijoms? (atviras klausimas)

Įvardijamos probleminės sritys	Paminėjimų dalis
1. Pokyčiai vidurinio lavinimo grandyje	35%
1.1. Vidurinio lavinimo sistema	20%
Vidurinio ugdymo kokybės kėlimas, programų turinio atnaujinimas	14%
Atsisakyti profiliavimo ar jį tobulinti	3%
Profesinio orientavimo sistemos įvedimas	3%
1.2. Moksleivių gebėjimų ugdymas	12%
Kritinio, analitinio mąstymo skatinimas, kūrybiškumo ugdymas	5%
Savarankiškumo, komunikavimo, komandinio darbo ugdymas	5%
Mokymosi įgūdžių ugdymas	2%
1.3. Mokytojų kompetencija ir profesijos įvaizdis	3%
2. Pokyčiai, susiję su priėmimu į aukštąsias mokyklas	27%
Priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarkos keitimas	8%
Stojančiųjų atrankos keitimas	6%
Stojamojo balo kėlimas	5%
Stojančiųjų motyvacijos vertinimas	3%
Tikslingas informavimas apie studijų programas	3%
Stojamųjų egzaminų poreikis	2%
3. Pokyčiai aukštojo mokslo grandyje	18%
Studijų kokybės kėlimas ir vertinimo objektyvumas	7%
Dėstytojų motyvavimas, atlyginimai, kvalifikacijos kėlimas	3%
Studentų motyvacijos didinimas	3%
Visuomenės nuomonės apie aukštąjį mokslą ir mokslininkus gerinimas	3%
Didinti stipendijas, sukurti sąlygas, kad studentai galėtų nedirbti	2%
4. Pokyčiai, susiję su aukštojo mokslo finansavimu	5%
Finansavimo sistemos tobulinimas	3%
Krepšelių sistemos tobulinimas ar jos atsisakymas	2%
5. Švietimo sistemos reforma	5%
Kita	7%
Neatsakė	4%

Kitoje skaidrėje pateikiami sugrupuoti dažniausiai pasikartojantys atsakymai ir reikšmingiausios citatos.

Dažniausiai dėstytojų minimos probleminės sritys

Dažniausiai dėstytojų minimos probleminės sritys	Iliustruojantys teiginiai
<p>Vidurinio lavinimo sistema (vidurinio lavinimo kokybės kėlimas, programų turinio atnaujinimas, profiliavimas, profesinis orientavimas)</p>	<p>„Mokyklinė programa perkrauta faktologine teorinio pobūdžio informacija, nesusieta su realiy, taikomojo pobūdžio problemų sprendimu, ugdymo sistema skatina mechanišką įsiminimą (kalimą), neugdo kūrybiškumo, informacinio ir medijų raštingumo...“; „Reikia modernias priemones naudoti mokykloje, kad jos nebūtų naujiena atvykus į universitetą“; „<...> nepakankamai pedagogai išnaudoja IT galimybes ugdymo procese“; „Mažinti mokinių skaičių klasėje (ne daugiau kaip 20)“; „Individualizuoti mokymą vidurinėje mokykloje“; „Sukurti tokią profesinio orientavimo sistemą, kuri leistų moksleiviams susipažinti su kuo įvairesnėmis profesinėmis galimybėmis, įskaitant ir tas, kurioms nebūtinai būtinas aukštasis išsilavinimas“; „Atsisakyti mokinių skirstymo į tiksluosius ir humanitarinius lygius ir suteikti visiems vienodą vidurinį išsilavinimą“.</p>
<p>Moksleivių gebėjimų ugdymas (kritinis, analitinis mąstymas, kūrybiškumas, savarankiškumas, mokėjimas mokytis ir pan.)</p>	<p>„Skatinti vidurinių mokyklų mokinius mąstyti nestandartiškai, ieškoti originalių sprendimų“; „Stinga struktūrinio mąstymo, gebėjimo įžvelgti priežastis ir numatyti pasekmes“; „Stinga kūrybiškumo, laisvos, programų neregamentuotos saviraiškos skatinimo“; „<...> gerinti komunikacijos įgūdžius (mokykloje)“; „Gerinti <...> gebėjimą mokytis savarankiškai“; „Visi ketinantieji studijuoti turėtų gebėti <...> dirbti komandoje“.</p>
<p>Priėmimas į aukštąsias mokyklas (priėmimo sąlygos, motyvacijos vertinimas, stojamieji egzaminai)</p>	<p>„Pasirengimui bakalauro studijoms daugiausia neigiamą poveikį daro „nuasmeninta“ stojamųjų tvarka, kai sistema „sudėlioja rutuliukus“ ir pateikia atsakymus. Studentai šiuo atveju nėra aktyvūs savo pasirinkimo dalyviai – analizuojantys, kontaktuojantys ir fiziškai dalyvaujantys stojimo į aukštąsias mokyklas procesuose, gaunantys atgalinį ryšį apie savo įstojimo (neįstojimo) rezultatus. Tai padeda suaktyvinti akademinę motyvaciją dar iki stojimo. Tai pagrindinis sisteminis pokytis, kuris turėtų būti įgyvendintas“; „Bakalauro studijose reikia mažinti atsitiktinių studentų skaičių – LAMA BPO leidžia per daug pasirinkimų, tad kartais įstojama į sąrašo gale esančias studijas, kurių jaunuolis visai nenori studijuoti. Tada jis siekia tik diplomo“; „Visi stojantieji turėtų laikyti motyvacinį egzaminą, o ne remtis mokykliniais pažymiais, kurie realybės neatspindi“; „Motyvaciniai pokalbiai, stojimas tik į tam tikrą universitetą ir tam tikrą specialybę“; „Studijuoti turi ne tik norintieji, tačiau ir turintieji daugiau nei minimalų pasirengimo (žinių, gebėjimų) lygį“.</p>

Kaip manote, kokių reikėtų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę bakalauro, magistrantūros ir (ar) doktorantūros studijoms? (atviras klausimas)

Apibendrinimas: dažniausiai nurodomi sisteminiai pokyčiai

Paminėjimų dalis, proc.	Moksleiviai	Mokytojai	Bakalaurantai	Dėstytojai
1. Pokyčiai vidurinio lavinimo grandyje	50%	64%	40%	35%
Vidurinio lavinimo sistema (programų atnaujinimas, profiliavimo sistemos tobulinimas ir kt.)	21%	32%	17%	20%
Profesinio orientavimo stiprinimas mokyklose	12%	6%	11%	3%
Moksleivių kompetencijų, įgūdžių, gebėjimų ugdymo stiprinimas	17%	26%	12%	12%
2. Priėmimas į aukštąsias mokyklas	11%	6%	26%	27%

Procentai skaičiuojami nuo paminėjimų skaičiaus kiekvienoje tikslinėje grupėje.

3.2. Ko labiausiai trūksta stojantiejiems, kad jie būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms?

Dėstytojų pastebėjimai apie tai, ko trūksta stojantiesiems, kad jie būtų geriau pasirengę pirmosios pakopos aukštojo mokslo studijoms

Kalbėdami apie tai, ko labiausiai trūksta stojantiesiems, kad jie būtų geriau pasirengę bakalauro studijoms, dėstytojai dažniausiai mini motyvacijos ir įsitraukimo stoką, mokykloje įgytų bazinių žinių nepakankamumą ir svarbiausių asmeninių kompetencijų (gebėjimo mokytis, savarankiškumo, kritinio mąstymo, bendravimo įgūdžių) stoką.

Stojantiesiems labiausiai trūksta:	Paminėjimų dalis, proc.
Studijuojančiųjų įsitraukimo ir motyvacijos	43%
Motyvacijos, noro mokytis ir siekti tikslų	34%
Suvokimo, kodėl studijuoja	6%
Atsakomybės, pareiškimo	4%
Vidurinio ugdymo srities problemos	24%
Stojantieji stokoja bazinių vidurinės mokyklos žinių	20%
Nepakankamas profesinis orientavimas	2%
Profiliavimo sistemos netobulumas	2%
Kompetencijų ir gebėjimų	23%
Gebėjimo mokytis, stropumo, gebėjimo dirbti su informacija, sisteminti informaciją	9%
Savarankiškumo	6%
Kritinio, loginio, analitinio mąstymo	4%
Akademinės kultūros, bendravimo įgūdžių	3%
Informacijos apie studijas aukštojoje mokykloje	2%
Kita	8%

Procentai skaičiuojami nuo paminėjimų skaičiaus, N=1673

Kaip manote, ko dabartiniams stojantiesiems trūksta, kad jie būtų geriau pasirengę bakalauro ir (ar) vientisoms studijoms? (atviras klausimas)

Kitoje skaidrėje pateikiami sugrupuoti dažniausiai pasikartojantys dėstytojų atsakymai ir reikšmingiausios citatos.

Dažniausiai pasikartojantys dėstytojų atsakymai

Dažniausiai <u>dėstytojai</u> nurodo, kad stojantieji labiausiai trūksta:	Respondentų teiginiai
Motyvacijos, noro mokytis, siekti tikslų	„Motyvacijos prasme stojantieji vis labiau orientuoti į save, į momentinius savo pačių jausmus, lengvą ir greitą poreikių patenkinimą. Kitaip tariant, pareigos studijuoti jausmas yra labai sumenkęs“; „Labiausiai trūksta noro mokytis ir tobulėti“; „Jiems tiesiog niekas neįdomu, nori atsėdėti ir išėiti, jokių klausimų, jokių diskusijų...“; „Atsainus požiūris į studijas, nesidomėjimas jokia sritimi“.
Bazinių vidurinės mokyklos žinių	„Visapusiškų žinių, t. y. ir logikos, matematikos, ir teksto suvokimo, rašymo, sklandaus minčių dėstymo“; „Labai trūksta kalbos pagrindų, nemoka dėstyti minčių, daro daug rašybos klaidų, neturi rašybos pagrindų“; „Raštingumas gerokai šlubuoja, ypač skyryba, sakinių konstravimas, teksto komponavimas (nemoka įvesti į dėstymą, skaidyti teksto į pastraipas, dalyti į potemes)“; „Ateina ne su žiniomis ir gebėjimais, bet su atestato viršeliu...“; „Trūksta mokyklinių faktinių žinių, gebėjimo aiškiai formuluoti savo mintis žodžiu ir ypač raštu“; „Meninis lavinimas tikrai labai apleistas mokyklose“.
Gebėjimo mokytis, stropumo, darbo su informacija, gebėjimo sisteminti	„Pasirengimo stropiai dirbti, tinkamai planuoti ir išnaudoti savo laiką“; „Gebėjimo mokytis, organizuoti savo veiklas, laiką“; „<...> gebėjimo mokytis, rinkti ir sisteminti informaciją“; „Trūksta pagarbos autorystei ir gebėjimo tinkamai cituoti šaltinius“; „Stropumo studijuojant – nepatingėti nueiti į biblioteką, skaityti knygas [ir ne dalimis, o visą], mokslinius straipsnius ir pan.“.

4. PASIRENGIMAS TĖSTI STUDIJAS AUKŠTESNĖJE PAKOPOJE

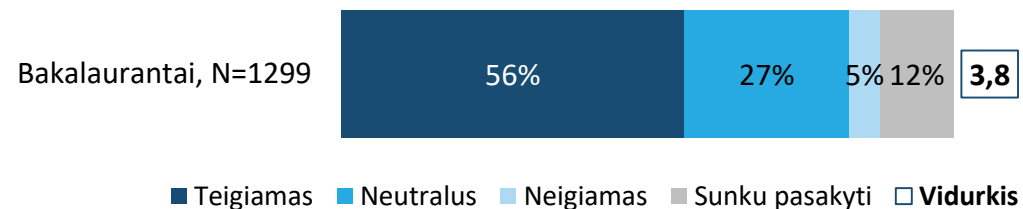
Pasirengimas tęsti studijas aukštesnėje pakopoje

Bakalaurantai, planuojantys tęsti studijas aukštesnėje pakopoje, savo pasirengimą antrosios pakopos studijoms vertina gana pozityviai: daugiau nei pusė iš jų savo pasirengimą vertina gerai arba labai gerai ir tik 5 proc. mano, kad kol kas aukštesnei pakopai nėra gerai pasirengę. Bakalaurantų pasirengimo aukštesnei studijų pakopai vertinimo vidurkis siekia 3,8 balo iš 5 galimų.

Dėstytojai apie jau studijuojančių magistrantų pasirengimą yra prastesnės nuomonės ir jų pasirengimą vertina vidutiniškai 3,4 balo. Pusė dėstytojų magistrantų pasirengimą vertina gerai arba labai gerai.

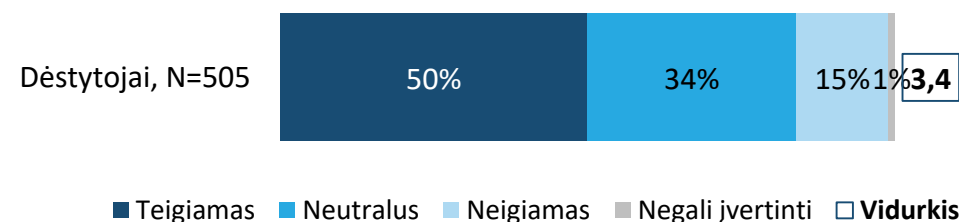
Pasirengimas tęsti studijas magistrantūroje

Skaičiuojama nuo planuojančiųjų tęsti studijas

Studentų pasirengimo magistrantūros studijoms vertinimas*

Skaičiuojama nuo dėstytojų, dėstančių magistrantams

*Pasirengimą matuojantys klausimai nebuvo identiški, tad palyginimas – sąlyginis.

Bakalaurantai: kaip bendrai įvertintumėte savo pasirengimą tęsti studijas magistrantūroje? Skalė: 1 – labai blogai, 5 – labai gerai

Dėstytojai: pagalvokite apie ankstesniame klausime išvardytus visus pasirengimo studijuoti komponentus. Kaip pagal tai vertintumėte dabartinių savo magistrantūros studentų pasirengimą studijuoti? (Skalė: 1 balas – labai blogai; 5 balai – labai gerai)

Pasirengimas tęsti studijas magistrantūroje

Geriau pasirengę tęsti studijas aukštesnėje pakopoje jaučiasi paskutiniųjų (trečio bei ketvirto) kursų bakalaurantai bei studijuojantieji išstėtinėse studijose.

Pasirengimo aukštesnei pakopai vertinimas priklauso ir nuo mokymosi rezultatų – paskutinės sesijos egzaminus išlaikiusieji aukščiausiais balais savo pasirengimą vertina geriau nei tie, kurie paskutinės sesijos egzaminus išlaikė prasčiau.

Kursas:

Studijų tipas:

Paskutinės egzaminų sesijos vidurkis:

Kaip bendrai įvertintumėte savo pasirengimą tęsti studijas magistrantūroje? Skalė: 1 – labai blogai, 5 – labai gerai

APIBENDRINIMAS

1.1. Kas, suinteresuotųjų šalių nuomone, svarbiausia rengiantis aukštojo mokslo studijoms?

- Motyvacinis pasirengimas (susiformavęs stiprus noras studijuoti, apsisprendimas, kur stoti, domėjimasis norima studijų programa), anot apklaustųjų, yra svarbiausias norint pasirengti aukštojo mokslo studijoms. Su tuo sutinka ne mažiau kaip pusė visų apklaustųjų, labiausiai – dėstytojai (68 proc.). Motyvacinis pasirengimo komponentas svarbiausias menų srityje.
- Akademinis pasirengimas – antroje vietoje pagal svarbą. Mokytojams ir moksleiviams šis komponentas svarbesnis nei dėstytojams ar studentams. Fiziniai, biomedicinos ir technologijos mokslai – tai sritys, kuriose akademinio pasirengimo svarba akcentuojama labiausiai.
- Socialinis ir materialinis pasirengimas svarbesnis moksleiviams bei studentams, mokytojai ir dėstytojai šio komponento svarbos pasirengimo studijoms etape nesureikšmina.

1.2. Kaip vertinamas pasirengimas aukštojo mokslo studijoms atsižvelgiant į motyvacinį, akademinį ir materialinį-ekonominį pasirengimo komponentus?

- Bendras stojančiųjų į aukštąsias mokyklas pasirengimas yra nepakankamas (visų suinteresuotųjų šalių vertinamu vidutiniškai 3,4 balo iš 5 galimų).
- Dabartinė priėmimo į aukštąsias mokyklas sistema neužtikrina, kad mokyti būtų tik geriausiai pasirengę ir motyvuoti asmenys. Didelis atotrūkis tarp bakalaurantų ir dėstytojų pasirengimo studijoms vertinimo: 66 proc. bakalaurantų savo pasirengimą aukštojo mokslo studijoms vertina teigiamai (bendras vertinimo vidurkis – 3,9 balo iš 5), taip manančių dėstytojų yra 24 proc. (pirmakursių pasirengimą dėstytojai vertina vidutiniškai 3 balais iš 5).
- Menai ir biomedicina – mokslo sritys, kuriose, palyginti su kitomis, tiek bakalaurantai, tiek dėstytojai pasirengimą studijoms vertina geriausiai. Fiziniuose moksluose yra didžiausias atotrūkis tarp dėstytojų ir bakalaurantų pasirengimo vertinimo (bakalaurantų pasirengimo studijoms vertinimo vidurkis – 3,9 balo, dėstytojų – 2,7 balo iš 5).
- Moksleiviai linkę geriau vertinti savo pasirengimą nei mokytojai (pasirengimą gerai vertina 43 proc. moksleivių ir 29 proc. mokytojų).
- Savo pasirengimą geriau vertina iš labiau pasiturinčių šeimų kilę moksleiviai bei bakalaurantai. Pasirengimo vertinimas priklauso ir nuo akademinį pasiekimų.

REKOMENDACIJA Priėmimo į aukštąsias mokyklas metu turėtų būti vertinamas ne tik akademinis pasirengimas, bet ir stojančiųjų motyvacija studijuoti pasirinktą studijų programą.

1.3. Kiek stojančiųjų pasirengę studijuoti aukštojoje mokykloje?

- Dėstytojų vertinimu, vidutiniškai 55 proc. bakalauro ar vientisųjų studijų studentų yra pasirengę studijuoti dėstomus dalykus (valstybiniuose universitetuose tam pasirengusių studentų dalis sudaro 52 proc., kolegijose – 59 proc.). Menai ir biomedicina – tai mokslo sritys, kuriose didžiausia dalis įstojusiųjų pasirengę studijoms (atitinkamai 61 proc. ir 59 proc.). Fizinių mokslų srityje pasirengusiųjų studijuoti dalis sudaro apie pusę visų įstojusiųjų.
- Mokytojų vertinimu, vidutiniškai 41 proc. baigiamųjų metų laidos moksleivių yra pasirengę studijuoti aukštojoje mokykloje (gimnazijose tokių moksleivių, mokytojų vertinimu, yra 50 proc.).
- Didžiųjų miestų (ypač Vilniaus) aukštųjų mokyklų dėstytojai turi griežtesnius reikalavimus pasirengimui studijoms ir įstojusiųjų yra linkę vertinti kritiškiau. Priešinga tendencija pastebima analizuojant mokytojų nuomonę: Vilniaus miesto mokyklose dirbantys mokytojai moksleivių pasirengimą vertina geriau nei mažesnių miestų mokytojai. Didžiuosiuose miestuose moksleiviai turi geresnes galimybes pasirengti studijoms.

1.4. Kaip vertinami bendrojo ugdymo sistemoje įgyti gebėjimai ir kompetencijos?

- Dėstytojų ir mokytojų nuomonė apie vidurinio išsilavinimo suteikiamus gebėjimus, reikalingus studijuoti aukštojoje mokykloje, ženkliai skiriasi: mokytojai vidurinį išsilavinimą vertina žymiai geriau nei dėstytojai. Su teiginiu „*Vidurinis išsilavinimas suteikia gebėjimų ir kompetencijų, reikalingų studijuoti aukštojoje mokykloje*“ sutinka 49 proc. mokytojų, 29 proc. dėstytojų, 39 proc. bakalaurantų ir 38 proc. apklaustų moksleivių.
- Iš bendrųjų kompetencijų **mokėjimo mokytis** ir **pažinimo** kompetencijos yra svarbiausios, kad studijuojantieji būtų pasirengę studijuoti aukštojoje mokykloje (jos labiausiai koreliuoja su pasirengimo aukštajam mokslui vertinimu). Dėstytojų manymu, šių kompetencijų turi vidutiniškai 43 proc. pirmo kurso bakalaurantų. Kitų bendrųjų kompetencijų (komunikavimo, socialinių -piliетinių, asmeninių, kultūrinių ir iniciatyvumo bei kūrybingumo) turi ne daugiau nei pusė įstojusių į aukštąsias mokyklas pirmakursių.
- Bendrųjų kompetencijų ugdymas mokyklose – nepakankamas. Mokytojai analizuotas bendrąsias kompetencijas priskiria mažesnei daliai savo baigiamųjų klasių moksleivių nei dėstytojai. Priėmimo į aukštąsias mokyklas metu neužtikrinama, kad įstotų tik tu rintieji geriausiai išugdytų kompetencijų.

REKOMENDACIJA

Turėtų būti geriau užtikrinamas efektyvus bendrųjų kompetencijų ugdymas mokyklose.

1.5. Kaip vertinamas akademinis ir motyvacinis pasirengimas studijuoti?

- Bakalaurantai gana gerai vertina tiek savo akademinį pasirengimą studijoms, tiek motyvaciją studijuoti pasirinktą studijų programą (73 proc. visų bakalaurantų savo motyvaciją studijuoti ir 67 proc. visų bakalaurantų žinias ir gebėjimus, įgytus mokykloje, vertina gerai arba labai gerai, bendras jų vertinimo vidurkis siekia atitinkamai 4 ir 3,9 balo). Prasčiau savo žinias vertina studijuojantieji socialinius ir technologijų mokslus, geriausiai vertina studijuojantieji biomedicinos ir fizinius mokslus. Labiausiai motyvuoti jaučiasi studijuojantieji menas (savo motyvaciją jie vertina vidutiniškai 4,5 balo). Savo motyvaciją mokytis geriau vertina profesinių mokyklų absolventai.
- Bakalaurantai, įstoję į aukštąsias mokyklas, savo aplinkoje sutinka, jų nuomone, prasčiau už save pasirengusių ir silpnesnių žinių bei motyvacijos prasme grupiokų: apklaustieji grupiokų motyvaciją studijuoti ir jų žinias bei gebėjimus vertina prasčiau nei savo – vidutiniškai 3,5 balo iš 5 galimų.
- Dėstytojų nuomonė apie pirmakursių akademinį ir motyvacinį pasirengimą kitokia nei bakalaurantų: pirmakursių motyvaciją mokytis dėstytojai vertina vidutiniškai 3,2 balo, mokykloje įgytas žinias ir gebėjimus – 3 balais iš 5 (valstybinių universitetų dėstytojai vertina dar prasčiau – 2,9 balo).
- Suinteresuotųjų šalių nuomonės dėl mokyklose įgyjamų žinių atitikimo aukštųjų mokyklų lūkesčiams išsiskiria: moksleiviai ir mokytojai teiginiui „*Abiturientų mokyklose įgytos žinios ir gebėjimai atitinka aukštųjų mokyklų lūkesčius*“ pritaria labiau nei bakalaurantai ar dėstytojai (ypač universitetų). Yra didelė nepritariančiųjų teiginiui dalis: nuo 22–24 proc. tarp mokytojų ir moksleivių iki 33 proc. tarp bakalaurantų ir 44 proc. – tarp dėstytojų.

REKOMENDACIJA

Mažinti vidurinio ir aukštojo mokslo atotrūkį dėl pasirengimo studijoms suvokimo.

REKOMENDACIJA

Apsvarstyti galimybes skatinti studijuojančiuosius profesinėse mokyklose siekti aukštojo mokslo.

2.1. Kiek paplitęs papildomas mokymasis siekiant geriau pasirengti baigiamiesiems egzaminams?

- Moksleiviams nepakanka žinių, kurių jie gali įgyti mokykloje, ir jie investuoja į papildomą mokymąsi (specialius pasirengimo kursus ar samdo korepetitorius), kad geriau pasiruoštų baigiamiesiems egzaminams: 4 iš 10 apklaustų baigiamųjų klasių moksleivių samdo korepetitorius arba lanko papildomus kursus, kad geriau pasiruoštų baigiamiesiems egzaminams (gimnazijose ir vidurinėse mokyklose papildomai besimokančių moksleivių dalis sudaro 47 proc.). Papildomas mokymasis labiau paplitęs tarp moksleivių, kilusių iš finansiškai stipresnių šeimų bei tarp gyvenančiųjų Vilniuje.
- 36 proc. dabartinių bakalaurantų baigiamaisiais mokyklos metais samdė korepetitorius ar lankė kursus, skirtus geriau pasiruošti brandos egzaminams. Daugiausiai papildomo mokymosi patirties turi biomedicinos studentai (48 proc. jų samdė korepetitorius ar lankė papildomus kursus). Dažniau papildomo mokymosi patirties turi iš finansiškai stipresnių šeimų kilę bakalaurantai, studijuojantys Vilniuje bei Kaune, kilę iš didmiesčių.
- Nesant pakankamai galimybių per pamokas pasiruošti brandos egzaminams ir esant būtinybei samdyti korepetitorius ar lankyti kursus, sukuriama prielaida į pageidaujamą studijų programą įstoti tik aukštesnį socialinį-ekonominį statusą turintiems pretendents, kurie turi daugiau galimybių mokytis papildomai.

2.2. Kiek moksleiviai turi informacijos apie studijų procesą ir studijų programas?

- Moksleiviai jaučiasi geriausiai informuoti apie egzaminus, kurių jiems prireiks skaičiuojant konkursinį balą į pageidaujamą studijų programą (taip mano 77 proc. visų apklaustųjų), apie universitetus, kurie turi dominančias studijų programas (75 proc.), bei apie tai, kokiose srityse galės dirbti baigę dominančias studijų programas (71 proc.).
- Moksleivių apsisprendimas dėl pageidaujamos profesijos ar studijų programų – nepakankamas. 63 proc. visų apklaustų moksleivių žino, kokią profesiją norėtų įgyti (69 proc. planuojančiųjų stoti į universitetus). 57 proc. apklaustų moksleivių yra apsisprendę, kokias studijų programas įrašys prašyme studijuoti. Iš planuojančiųjų studijuoti universitete dėl programų yra apsisprendę 69 proc.
- SKVC teikiamų studijų programų vertinimo išvadų žinomumas mažas: šias išvadas teigia žinantys 19 proc. moksleivių, ir šis žinomumas panašus tiek tarp planuojančiųjų studijuoti aukštojoje mokykloje, tiek tarp ketinančiųjų studijuoti universitete.

REKOMENDACIJA Stiprinti profesinį orientavimą mokyklose ir didinti dėl profesijos bei studijų programų apsisprendusių moksleivių dalį.

REKOMENDACIJA Nustatyti, kodėl SKVC teikiamos studijų programų kokybės vertinimo išvados nėra plačiai naudojamos, ir tikslingai jas viešinti. Didinti SKVC teikiamų studijų programų kokybės vertinimo išvadų pasiekiamumą ir naudojimą.

2.3. Kiek pastangų įdedama rengiantis aukštojo mokslo studijoms?

- Informacijos rinkimas ir analizė (lankymasis aukštųjų mokyklų tinklapiuose, dominančių studijų programų analizė ir lankymasis tinklapiuose, teikiančiuose informaciją stojantiesiems, ar tam skirtų leidinių skaitymas) – dažniausiai nurodomos veiklos, kurioms moksleiviai ir bakalaurantai ruošdamiesi studijoms skiria ar skyrė pakankamai dėmesio.
- Profesinio orientavimo testai nėra populiarūs: pakankamai dėmesio tokiems testams ruošdamiesi studijoms skiria 30 proc. apklaustų moksleivių ir 32 proc. bakalaurantų. Palyginti nedidelį profesinių orientavimo testų populiarumą galima lemti maža jų praktinė nauda, nepakankamas prieinamumas arba informacijos apie juos trūkumas.
- Neformaliajai studijų aukštojoje mokykloje daliai (domėjimuisi studentišku gyvenimu) skiriamas nedidelis dėmesys – tik penktadalis bakalaurantų mano, kad rengdamiesi studijoms šiai sričiai skyrė pakankamai pastangų.

REKOMENDACIJA Identifikuoti priežastis, dėl kurių profesinio orientavimo testai nėra populiarūs ir, atsižvelgiant į nustatytus barjerus, tobulinti jų praktinį efektyvumą ir didinti naudojimą.

2.4. Ką studijuojantieji norėtų keisti, kad būtų geriau pasirengę studijoms?

- 75 proc. bakalaurantų nėra visiškai patenkinti savo pasirengimu studijoms ir mano, jog vertėjo ruoštis kitaip. Didžiausia dalis bakalaurantų mano, kad reikėjo atsakingiau mokytis mokykloje (29 proc.) ir kruopščiau ruoštis egzaminams (27 proc.).
- Dalis moksleivių suklysta pasirinkdami, kokius egzaminus laikys, ir tai apriboja jų galimybes įstoti į norimą aukštąją mokyklą ar studijų programą: beveik penktadalis dabartinių kolegijų studentų mano mokykloje neatsakingai pasirinkę, kokius egzaminus laikyti.

3.1. Kokių reikia sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę studijoms aukštojoje mokykloje?

Siekiant, kad stojantieji būtų kuo geriau pasirengę studijoms, visos iš apklaustų švietimo sistemos suinteresuotųjų šalių dažniausiai akcentuoja sisteminių pokyčių vidurinio lavinimo grandyje poreikį (tai mokymo programų atnaujinimas, profiliavimo sistemos tobulinimas ar jos atsisakymas, mokymo metodų keitimas, profesinio orientavimo stiprinimas), moksleivių gebėjimų ir kompetencijų, ypač – motyvacijos, ugdymo stiprinimą bei priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarkos griežtinimą.

- **Moksleiviai** akcentuoja vidurinio lavinimo sistemos pokyčius, kurie turėtų apimti mokymosi turinio keitimą orientuojantis į egzaminams reikalingus dalykus ir atsisakant, respondentų nuomone, mažiau reikalingų ir tolimesnėse studijose neaktualių dalykų. Kita aktuali ir pokyčių reikalaujanti sritis – moksleivių įgūdžių ir gebėjimų, ypač motyvacijos, ugdymo efektyvumo, užtikrinimas. Moksleiviai pasigenda ir kryptingo profesinio orientavimo, efektyviai veikiančių programų, dažnai išreiškiamas poreikis įgyti praktikos. Priėmimo į aukštąsias mokyklas etape moksleiviai pasigenda praktinio pobūdžio informacijos apie studijas, aukštųjų mokyklų reikalavimus, mokymosi tvarką, gyvo bendravimo su aukštųjų mokyklų bendruomene, parengiamųjų kursų.
- **Mokytojams**, kaip ir moksleiviams, aktualiausia programų turinio problematika tokia: programos turėtų būti suderintos, atitikti egzaminų ir aukštojo mokslo reikalavimus, svarbu siaurinti apimtį ir įtraukti daugiau praktinių užduočių. Moksleivių motyvacijos ir noro mokytis skatinimas – kita, mokytojų nuomone, aktuali ir sisteminių pokyčių reikalaujanti sritis. Profesinio orientavimo problematika, priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarkos tobulinimas, ilgalaikės švietimo sistemos reformos poreikis, bendrojo lavinimo ir aukštųjų mokyklų bendradarbiavimas – reformuotinos sritys, kurias apklausti mokytojai minėjo fragmentiškai.
- Be reikalingų pokyčių vidurinio lavinimo grandyje, **bakalaurantai** dažnai akcentuoja priėmimo į aukštąsias mokyklas problemas, kur įžvelgia sisteminių pokyčių poreikį: tai studijų programų pristatymas ir aprašymai (informacijos aiškumas, tikslumas, išsamumas, visapusiškumas), priėmimo sąlygos (reikia didinti konkursinį balą, vertinti motyvaciją, atsižvelgti ne tik į egzaminų rezultatus ir pan.).
- **Dėstytojai** akcentuoja poreikį griežtinti atrankos į aukštąsias mokyklas sąlygas, gerinti vidurinio lavinimo kokybę, stiprinti bendrųjų kompetencijų ugdymą.

Dažniausiai nurodomi sisteminiai pokyčiai, reikalingi pasirengimui studijoms aukštojoje mokykloje pagerinti:

- Vidurinio lavinimo sistemos tobulinimas
- Motyvacijos mokytis stiprinimas ir reikalingų kompetencijų ugdymas
- Priėmimo į aukštąsias mokyklas sąlygų griežtinimas

3.2. Ko labiausiai trūksta stojantiesiems, kad jie būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms?

- Dėstytojų nuomone, motyvacija bei bazinės mokyklos žinios (raštingumas, svarbiausių dalykų – istorijos, lietuvių kalbos, matematikos, menų ir pan. išmanymas) yra tai, ko stojantiesiems trūksta labiausiai, kad jie būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms. Šie trūkumai buvo minimi kas antrame dėstytojų komentare.
- Be mokykloje įgytų akademinų žinių ir motyvacijos stokos, kas ketvirtame dėstytojų komentare minimas ir svarbiausių kompetencijų bei gebėjimų trūkumas: tai gebėjimas mokytis, darbas su informacija, savarankiškumas, kritinis ir analitinis mąstymas, bendravimo įgūdžiai.

Pasirengimas tęsti studijas aukštesnėje pakopoje

- Bakalaurantai, planuojantys tęsti studijas aukštesnėje pakopoje, savo pasirengimą vertina teigiamai: 56 proc. iš jų savo pasirengimą vertina gerai arba labai gerai ir tik 5 proc. mano kol kas aukštesnei pakopai nesantys pakankamai pasirengę. Bakalaurantų pasirengimo aukštesnei studijų pakopai vertinimo vidurkis siekia 3,8 balo iš 5 galimų. Paskutiniųjų (trečio ir ketvirto) kursų studentai savo pasirengimą vertina geriau – 3,9 ir 4 balais iš 5.
- Dėstytojai, kurie dėsto magistrantūros studentams, jų pasirengimą vertina prasčiau nei ketinantieji studijuoti. Bendras pirmo kurso magistrantų pasirengimo studijoms vertinimo vidurkis siekia vidutiniškai 3,4 balo iš 5. Pusė dėstytojų pirmo kurso magistrantų pasirengimą vertina teigiamai, 15 proc. – neigiamai, likusieji – neutraliai.

Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras
www.mosta.lt